

Editoriden

Bismillahirrahmanirrahim.

Salgın sürüyor. Belirsizlik had safhada ve toplumumuzun tüm kesimlerinde tedirginlik hâkim. Okullar açılıyor, açılmıyor ikilemi bizleri huzursuz ediyor. Okulların bir kısmı açılıyor, bir kısmı açılmıyor. Uzaktan, hibrit, seyreltilmiş ve yüz yüze eğitim derken ekonomik durumun kötüye gitme durumu moralleri iyice alt üst etti. Ziya hocanın “Öğretmenin maaş yükü” ifadesi en üst düzeyde bir itiraf gibi.

Elbette umutsuz değiliz ama, çektiklerimiz yaşadıklarımızın ve tercihlerimizin bir sonucudur, gerçeğini de unutmamalıyız. Çünkü hiçbir şey sebepsiz değil. Öyleyse bir an evvel gerçeğe yüzleşmeli ve nerede hata yaptık sorusunu sormalıyız her birimiz kendimize. Başkalarının günahını hesaba katmadan fert fert ve samimi olarak yapmalıyız bu muhasebeyi.

Yeni sayımızla karşınızdayız gecikmeli olsa da. Bu sayımızda elbette salgın yine gündemimizde fakat hayat devam ederken başka gündemlerimiz de var elbette.

Z Kuşağı Proje mi ya da kimin projesi üzerinde duruldu. Öğrencilerin Kovid 19 Mektupları ilginç mesajlar içeriyor. Bilmek ve öğrenmenin farkını göreceğiz, Eleştirel düşünmenin sınırlarını irdeleyeceğiz hep birlikte. Eğitimimiz neden rayına oturmuyor, sorusuna cevaplar, bir eğitim kurumu olarak Ayasofya ilginç bir bakış açısı sunuyor okuyucuya. Tabii olarak İstanbul sözleşmesi yine önemini koruyor, çünkü 6284 bir felaket olarak hala duruyor sebebini anlamasak da, henüz kaldırılmadı. Bir kez daha aile saadetimizin önemini hatırlatıyor yazılarımız bizlere. Daha birçok değerli yazı bu sayımızda sizlerle...

Selam ve dualarımızla...

Mustafa AYDIN

SAHİBİ

ÖĞ-DER Şuurlu Öğretmenler Derneği Adına
İsmail Hakkı AKKİRAZ

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Hüseyin YAVUZ

YAYIN TÜRÜ
Yaygın 3 Aylık Süreli Yayın

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Abdurrahman ERBAŞ

EDİTÖR
Mustafa AYDIN

YAYIN KURULU
Hamdi SÜRÜCÜ
Ali ÖZCAN
Nizamettin KARS
Mecit DÖNMEZBİLEK
Mustafa ALKAN
İbrahim PÜR
Erdal BİLİR
Tacettin ÇETİNKAYA

TASHİH
Yusuf AYDIN
Ömer POLAT

HUKUK DANIŞMANI
Prof. Dr. Mustafa KAMALAK

REKLAM
Mustafa DEMİR
reklam@ogder.org

DAĞITIM
Furkan KILIÇÇI

GRAFİK TASARIM
RamaK Bilişim Teknolojileri
Tel: (0312) 999 15 98 - 0505 814 20 70
info@ramakbilisim.com
Serhat Mah. 1315. Cad No:7-F/1
YENİMAHALLE/ANKARA

BASKI
Semih Ofset
Büyük Sanayi 1. Cadde No:74
İskitler - ANKARA / 06060
Telefon: (0312) 341 40 75
Fax: (0312) 341 98 98

BASIM TARİHİ
15 EYLÜL 2020

YAYINCI
ÖĞ-DER Şuurlu Öğretmenler Derneği İktisadi İşletmesi

YAYIN İDARE MERKEZİ
Ziyabey Cad. 1420 Sk. No: 2/1
BALGAT/ANKARA
Tel: (0312) 286 18 83
Fax: (0312) 287 61 80
Web: www.millisuur.com.tr
e-posta: millisuur@ogder.org

ÖĞ-DER; Şuurlu Öğretmenler Derneği yayınıdır.
Yazı ve fotoğrafların tüm hakları Millî Şuur dergisine aittir. Kaynak gösterilmek suretiyle alıntı yapılabilir. Millî Şuur dergisi basın ve meslek ilkelerine uyar. Yayınlanan yazıların sorumluluğu yazarına aittir.

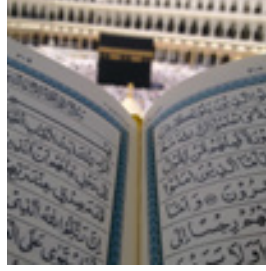
İÇİNDEKİLER

- 04 Ağlamak Gözyaşı Dökmek
- 06 Z Kuşağı Algı mı Gerçek mi?
- 08 Aile Saadetinin Temeli
- 12 Geragoji: Yaşlılar ve Yaşlı Eğitimi
- 14 Pandemim Eğitimim Edebim Hicretim Geleceğim
- 16 Çanakkale Zaferi ve Allah'ın Yardımı
- 20 Çocuğun Eğitiminde Oyun
- 22 Sınıf Yönetimi
- 24 Kök Neden
- 25 Kuş Dili
- 26 Eğitimde Eleştirel Yaklaşım
- 28 Huy Huydan Çalar
- 30 Bilmek Değil Öğrenmek Gerek
- 32 Hz Peygamber'in Kur'an Öğretimi ve Düşündürdükleri
- 36 İstikamette Olmak
- 38 Eğitimimiz Niçin Rayına Oturmuyor?
- 40 Sanat Irkçılık ve Ayrımcılığa Karşı
- 42 İstiklal ve İstikbal Mücadelesi: Eğitim
- 44 Faiz Yerine Karz-ı Hasen
- 48 Liderlerin Eğitim Metodu
- 50 Lütfen Safları Seyrek Tatalım
- 52 Aile ve İstanbul Sözleşmesi
- 56 Umutsuzum
- 58 Bir Eğitim Kurumu Olarak Ayasofya
- 60 Üniversite Gençlerinden: Koronaya 100 Mektup
- 62 Sözün Gücü
- 64 Bulmaca

06

Z KUŞAĞI ALGI MI GERÇEK Mİ
Mustafa AYDIN

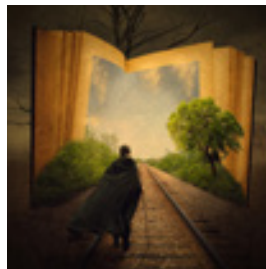
32

HZ PEYGAMBER'İN KUR'AN
ÖĞRETİMİ VE DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ
Mehmet SÜRMELİ

08

AİLE SAADETİNİN TEMELİ
Halil İbrahim KABAK

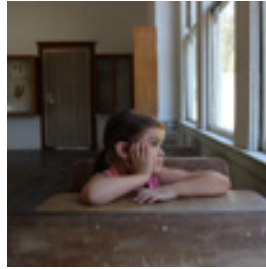
38

EĞİTİMİZ NİÇİN RAYINA
OTURMUYOR?
Şakir TARIM

14

PANDEMİM EĞİTİMİM EDEBİM
HİCRETİM GELECEĞİM
Ali CEYLAN

42

İSTİKLAL VE İSTİKBAL
MÜCADELESİ: EĞİTİM
Metin AKGÜN

20

ÇOCUĞUN EĞİTİMİNDE OYUN
Mecit DÖNMEZBİLEK

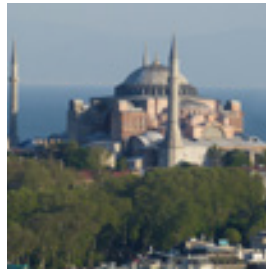
48

LİDERLERİN EĞİTİM METODU
Ömer POLAT

22

SINIF YÖNETİMİ
Yunus YEĞİN

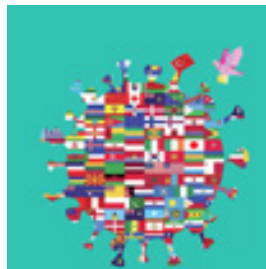
58

BİR EĞİTİM KURUMU OLARAK
AYASOFYA
Abdullah İKİNCİ

28

HUY HUYDAN ÇALAR
Esmâ BAYKAN TUNÇ

60

ÜNİVERSİTE GENÇLERİNDEN:
KORONAYA 100 MEKTUP
Süleyman DOĞAN

AĞLAMAK GÖZYAŞI DÖKMEK

Taştan daha kasvetli katı kalpler, taştan su çağlar, taş ağlar, katı kalp sahibinin gözünden akmaz yaşlar. Allah'tan ittika eden insanların ağlayıp gözyaşı dökmeleri bir başkadır. Hidayeti kararmış katı kalpli kimselerin gözünden bir damla yaş akmaz. Bakara 74: "Bu olaydan sonra kalpleriniz yine katılaştı. Adeta taş gibi oldu, hatta ondan daha katı bir hal aldı. Taşlardan öyleleri vardır ki, arasından ırmaklar fışkırır. Yine öyleleri vardır ki, yarılır ve içinden su çıkar. Yine onlardan Allah korkusundan yuvarlananlar vardır. Allah sizin yaptıklarınızdan habersiz değildir." Mümini takvası, insanı duyguları ağlatır. Takvası sebebiyle ağlayan yumuşak kalpli, merhametli müminler cennetle müjdelirken, katı yürekli inkârcı, müşrik ve münafık zalimlerin cehenneme gideceği haber verilmiştir. Yüce Allah, Kur'an'ın Müslümanlara okunduğu zaman, onların ağlayarak secde ettiklerini ve Kur'an dinlemenin onların huşusunu arttırdığını, kalplerinin titrediğini ifade eder. İnkârcılar ve münafıklar için de şöyle denilir. Tevbe 82: "Kazandıklarının cezası olarak, artık, az gülüp çok ağlasınlar." Müslümanlar, Kur'an'ın bildirdiği gerçekler karşısında ağlayarak secde ederler. Haşr 21: "Biz, bu Kur'an'ı bir dağın üzerine indirseydik, muhakkak onu baş eğmiş, Allah'ın korkusuyla parçalanmış görürdün. İşte biz bu örnekleri, belki düşünürler diye insanlara veriyoruz." Bu ayetlerden çıkan sonuç, Allah korkusu sebebiyle ağlamanın takdire şayan bir meziyet olduğudur. Müminler, Yahudileşmekten ve taş yürekli olmaktan kurtulmak için yumuşak kalpli olmalı, bunun belirtisi olarak da Allah için gözyaşı dökabilmelidir. Hiçbir kul için kalp katılığı ve Allah'tan uzak olmak kadar büyük ceza olamaz.

PEYGAMBERİMİZ VE GÖZYAŞI

Peygamberimiz buyuruyor: "Eğer benim bildiğimi bilseydiniz az güler, çok ağladınız." (Buhari ve Müslim) "Kur'an hüznle nazil oldu; onu okurken veya dinlerken de hüznlenip ağlayın veya ağlamaklı olun." (İbn Mace)

"Allah'ı zikretmeksizin çok fazla söz söylemeyin. Çünkü Allah'ı zikretmeksizin çokça konuşmak kalp için katılıktır. İnsanlar arasında Allah'tan en uzak olan kişi, katı kalp sahibidir." (Tirmizi) Allah korkusundan ağlayan, harama bakmayan ve Allah yolunda cihatta nöbet tutan kimselere cehennem ateşinin haram olduğu hadislerde belirtilmiştir. Peygamberimiz, kendisine kurtuluşun yolunu soran Ukbe bin Amir'e, işlediği günahlardan dolayı ağlamasını tavsiye etmiştir (Tirmizi). Allah Resulü hiçbir zaman kahkaha atmamış, ama yüzünden de gülümsemeyi eksik etmemiştir. O, Kur'an okurken, Kur'an dinlerken ağlamıştır. Resulüllah, sessizce ağlar, yanaklarından yaşlar süzülürdü. Kızı Zeynep'in çocuğu hastayken kucağına almış, ağlamış ve şöyle demiştir: "...Bu Allah'ın merhametli kullarının gönüllerine koyduğu rahmettir. Cenabı Hak bu rahmeti, kullarından şefkatli olanlara ihsan eder." (Buhari ve Müslim). Resulüllah, acı ve ıstırap karşısında Müslümanlara sabırlı olmayı tavsiye etmiş; bununla birlikte, insanların katı, taş yürekli olamayacaklarını, merhamet ve şefkat gözyaşlarının rahmet olduğunu, ağlamanın fitrattan olduğunu söylemişlerdir. Ancak O, yukarıda belirtildiği gibi, sessiz sedasız ağlar, gözyaşları yanaklarından süzülürdü. Hz. Aişe validemiz diyor ki: "Yanımda yatıyordu. Bana o kibarlık timsali insan dedi ki: "Ya Aişe, müsaade edersen kalkıp Rabbime ibadet edeyim?" "Yanımda bulunmanı her şeye tercih ederim, ama Rabbinle arana girmek istemem" dedim. Ve derken izin aldı, kalktı. Bir efendi insan düşünün ki, Efendimiz, hanımının yanında yatarken gece Rabbine ibadet etmeyi düşünüyor ve hanımından izin alıyor. Bunlar feministlerin kör gözlerine, sağır kulaklarına sokulsun. Ve kadına bakarken de bunun ötesinde değişik bakan insanların da kör hissiyatlarına çarpsın. Hz. Aişe anlatmaya devam ediyor: Kalktı, sabaha kadar ağladı. Öyle ağlıyordu ki sakalından şakır şakır yaşlar akıyordu. Neye ağlıyordu Allah Resulü? Allah, geçmiş ve gelecek günahlarını affetmedi mi? Allah onun günaha giden yollarını tıkamıştı. O

diyordu ki: Benim hakkımda böyle bir güzel bağışta bulunan Allah'a çok kulluk yapmayayım mı? Şükreden bir kul olmayayım mı? Peygamberimiz, Allah'ın azametine, cemaline rahmetine ağlıyordu.

ISLAH GÖZYAŞLARI

İnsana ağlama ve gülme özelliğini veren Allah'tır. Gülmek ve ağlamak, insan varlığının sırlarındandır. Ağlamak ve gülmek, değişen psikolojik hallerin, eşya ve ortamların, insan ruhunda hiçbir zaman aynı kalmayan değer ve arzuların bir sonucudur. Herkes, başına gelen şeylere bağlı olarak ağlar ve güler. Bazıların ağladığı şey bazıları gülebilir. Önceleri bir şeye gülen insan, daha sonra güldüğü şeyin neticesini görerek ağlayabilir. Keşke yapmasaydım, gülmeseydim diyebilir. Zahitler üzüntüden, arifler sevinçten ağlar. Hz. Ömer, kız kardeşi Fâtıma'nın evinde dinlediği ayetlerin tesirinde kalarak ağlamış ve Müslüman olmuştu. Allah'ı razı etmeye koyulmuş müminin hüznü cennette bitecek. Şehit kanı, hak yolda dökülen ter ve akıtılan gözyaşı... Bu üç damla azizdir; bu üç damlanın karıştığı şey de azizdir. Samimi olarak bir dava uğruna dökülen kanların bile karşılıksız kaldığı görülmemiştir. Ter de öyle, gözyaşı da öyle, zulme uğramış birinden dökülüyorsa o damla, düştüğü yeri yakacaktır. Bu üç damla bedeldir, bu bedel ödendiği zaman elde edilen şey meşrulaşır. Şehit kanı; toprağın, ter; emeğin, gözyaşı; yüreğin bereketidir. Kur'an; "İmanımızın, Kur'an'ın, coğrafyamızın esir edildiği, insanımızın materyalist eğitimle manevi bir soykırıma uğradığı, tüm değerlerimizin yağmalandığı bir ortamda hala nasıl gülebiliyorsunuz?" diye soruyor. Gerçekten, nasıl beceriyoruz bunu? Buna becermek değil; gaflet, vurdumduymazlık, hamakat derler. Eğer bilseydik; her gün en çok kullandığımız organların başında elimiz, zihnimiz ve kalbimiz gelir. Bu üçü içerisinde de en çok kullandığımız ve kirlettiğimiz kalbimizdir. Kalbimizi, Allah korkusundan dökülen yaşlarla yıkamadığımız için hayıflanmalıydık. İhsan düzeyinde Allah'a, azaba, mizana, hesaba inansaydık gözümüzden yaş değil kan akıttırdık. Evet, bütün bunları anlayabilseydik ıslah gözyaşları dökülebilecektik. Hissizliğin, duygusuzluğun bir tek mazereti, kalp katılığıdır. Şair ne güzel demiş: "Şarkı görmez, garbı bilmez, edepten yok payesi/Bir utanmaz yüz, yaşarmaz göz, bütün sermayesi." İslam'ı anlamayanlar, O'nun için ağlayamazlar, hatta ağlanacak hallerine gülerler. İşte biz böyle olduk.

STRES DÜŞMANI GÖZYAŞI

Doğal gözyaşı, sadece oksijen ve hidrojenle meydana gelmiyor. Allah o fındık büyüklüğündeki gözyaşı torbalarını öyle mükemmel bir laboratuvar şeklinde tanzim etmiş ki, bir gözyaşında bulunması gereken bütün maddeler kusursuz imal ediliyor. Bunlar, 60'tan fazla protein bileşiği maddelerdir. İyi bir ağlamanın kendimizi daha iyi hissetmemize sebep olduğunu gösteren gerçekten ilmi deliller var. Bir insan kötü durumdayken ve üzüntülüken vücudunda zehir (toksik) hormonları meydana gelir. Bu da onun duygularına menfi tesir ederek daha da kötüleşmesine sebep olur. Ağlayan bir insan, gözyaşlarıyla birlikte bu zararlı maddeleri de vücuttan dışarı atmaktadır. Bu sebeple uzmanlar, ağlamayı sadece stres açısından değil; genel sağlık bakımından da çok önemli görüyorlar. Araştırmalar

göstermiştir ki, yeteri kadar ağlamayan insanlar, kalp rahatsızlığına, dolaşım bozukluğuna, vereme, mide rahatsızlığına ve benzeri birçok hastalığa karşı daha korumasız kalıyorlar. Gözyaşı, gözümüze gitmiş toz, küçük kum gibi tahriş edici zararlı maddeleri dışarı atıyor ve gözümüzü yıkıyor. Ağlamak, vücudumuz ve zihnimiz için yapabileceğimiz en iyi şeylerden biridir. İyi bir ağlama sonunda insan, içindeki korkulardan, endişelerden ve gerginlikten kurtulabilir. Ağlamak, insanoğlunun sahip olduğu en güçlü mesajlarından biridir. Mesela, ağlayan insan, demek ister ki, bazıları ona karşı davranışlarında çok ileri gittiler veya bazı şeyler onun için çok önemlidir ki ağlıyor.

AĞLAMAK DA İBADETTİR

Peygamberimiz "Ürpermeyen kalpten, yaşarmayan gözden Sana sığınırım Allah'ım" diye dua etmiştir. İnsan bu dünyada imtihanıdır vebu sınavın sonucuna göre ya sonsuz bir saadeti kazanmak veya sonsuz bir azaba müstahak olmak için gönderilmiştir. Kabirden geçecek, mahşerde de öyle çetin duruma karşılaşacak ki, bu dünyada evladı için canını bile feda eden anneler, çocuklarından kaçacaklardır. Dünya imtihanını kaybeden kimse, "keşke toprak olsaydım" diyerek pişmanlıktan yanıp tutuşacaktır. İşte bu dehşetli sınavı kaybetme ve Cehennem ateşine düşme korkusuyla ağlamalıyız. İnsanın kalp burukluğundan veya kaybettiği dünyevi şeyler için ağlaması sağlığına faydalıdır. Ama asıl ibadet olan ağlama, Allah korkusundan veya Allah sevgisinden ağlamadır. Eğer bir insan, İslâm'ı yaşamada gösterdiği kusurları karşısında göreceği azap ihtimaliyle ağlayamıyorsa, bu onun için bir musibettir. İsrâ 107-109: "De ki: İster inanın, ister inanmayın, bundan önce kendilerine ilim verilen kimselere o (Kur'an) okununca, onlar yüzüstü kapanıp secde ederler. Ve: 'Rabbimizi tenzih ederiz. Rabbimizin vaadi kesinlikle yerine gelmiştir' derler. Çeneleri üstüne kapanıp ağlarlar ve (Kur'an) onların gönüllerindeki derin saygıyı (huşuyu) artırır."

GÜLMEK

Peygamberimiz çok gülmediği gibi, çok gülmeyi kerih görürdü. "Çok gülmek kalbi öldürür." (Tirmizî) Bu ve benzeri ikaz mahiyetindeki hadisler esas alınarak gülme fiiline, daima ihtiyatla yaklaşılmalıdır. "Bir kakhaha, bir kilo pirzola bedeldir", "Gülme bir hürriyet patlamasıdır" gibi sözler rastgele söylenmiş cahilce sözlerdir. Gülmek çok karmaşık bir olaydır. Birbirlerinden kesin olarak farklı olan gülme çeşitlerinin bazıları faydalı, bazıları da zararlıdır. Çılgınca gülmeler, kalpte hasar meydana getirir. İnsan davranışlarını tetkik eden uzmanlar; çılgın gülme, kakhaha ve gülümsemeyi birbirinden net olarak ayırıyorlar. Çılgınca gülmede göz yaşarır. Yüzde kızarma ve terleme başlar. Hatta kalp atışlarında hızlanma görülür. Tebessüm, genel olarak memnuniyetin, hoşgörü ve sevincin belirtisidir. Peygamberimiz, şefkat ve sevgisinden müminlere tebessüm etmiştir. Ummetine de tavsiye ederek, "Kardeşine tebessüm etmen sadakadır" buyurmuştur. Çılgınca veya kakhaha ile gülüşün iman mahalli olan kalbe zararı çok önemlidir. Çünkü bu dünyada gaflete, ahirette ebedi bir sıkıntıya sebep olabilir. Selam hidayete tabi olanlara...

Z KUŞAĞI ALGI MI GERÇEK Mİ

Z Kuşağını Nasıl Anlamalı, Hata Nerede? Yeni kuşağın ismi Z Kuşağı, arkasından gelen kuşak ise Alfa Kuşağı olarak isimlendiriliyor. X, Y, Z... Alfabede harfler biterken 2010 sonrası doğanlara Alfa Kuşağı ismi verildi. Ardından ne gelecek belirsiz ama yeni kuşağın ayak sesleri de hissediliyor gibi.

Önceki kuşakların esamesi bile okunmuyor!

Kuşaklar Uşaklara mı Dönüşüyor?

Bir kuşaktır aldı başını gidiyor. Peki, nedir bu kuşaklar? Kim belirliyor ve neden?

Kuşak bir vaka ve bu vakanın dayandığı etmenler bilinmeden veya problem doğru anlaşılmadan çözümü bulunamaz, başka problemler de ortaya çıkar.

İfade edilen kuşakların özelliklerine kısaca baktığımızda belirgin farklılıkları görüyoruz.

X Kuşağı Kurallara uyan, aidiyet duygusu yüksek, otoriteye saygılı, sadık, çalışmaya önem veren bir kuşak olarak tanımlanıyor.

Y Kuşağı daha özgür ve aidiyeti hissetmekte zorlanan, çok yönlü, kolay anlaşılabilen ve şeffaf olma özellikleri ile öne çıkıyor.

Z Kuşağı ise internet ve mobil teknolojileriyle iç içe yaşayan, internet aracılığıyla sosyalleşmeyi tercih eden bir yapıda.

Alfa kuşağını ise diğer bütün kuşakların özellikleri ile birlikte en önemli özelliği belki de teknolojinin içine doğan bu kuşak, dünyayı fiziksel sınırları olmayan bir yer olarak görecektir.

Bu tanımlama ile belki de küresel güçler tek devlet hedefine zemin hazırlıyorlar, kim bilir.

Dünyanın en büyük tüketici grubu olması beklenen "dijital çocuklar", farklı aile yapıları ve çok daha çeşitli etnik gruplar ile beraber büyüyor. Yeni yeni üniversiteye girmiş olan Z kuşağı bireylerinin yüksek öğretimden beklentileri, kendilerinden önceki Y kuşağı gibi sadece teknolojik olgularla sınırlı değil. Z Kuşağı, sosyal ortamlarda, uygulamalı ve doğrudan öğrenmeye istekli bir nesil olarak tanımlanıyor. İstedikleri zaman ulaşabilecekleri öğrenim araçları istiyor, bilgiye ulaşmada güçlük çekmek istemiyor.

Araştırmalarda Z Kuşağı, % 97 oranı ile en çok YouTube'da varlık gösteriyor. Yaşıtlarının günlük hayatını takip eden bu nesil, trend eğlenceli videolar üreten kanallara abone oluyor, sevdikleri oyunların videolarını izliyor.

Z Kuşağının konuştuğu konuların başında % 38 oranı ile oyun gelirken, Z kuşağının diğer ilgi alanları ise % 34 ile trendleri ve gündemleri takip etmek. *

Z Kuşağı çocuğu oyun karakterleri ve oynadığı oyunlardan ne kadar etkilendiği açıkça görülüyor. Ve bu gençler önümüzdeki siyaseti belirleyecek, ardından bir süre sonra işe onları yönetimlerde göreceğiz. Endişelenmeli miyiz?

Küreselleşen dünyada farklı kültürlerdeki insanlar bir arada yaşıyor. Bu bağlamda insanlar sentez görüşlere ve sentez düşüncelere sahip oluyor.

Kapitalizm, sınırsız tüketim çılgınlığı için önemli ve vazgeçilemeyecek bir Pazar. Burası tamam.

Egemenler, zenginler işlerine (sömürülerine) çomak sokmamak için Z Kuşağına karşı bazı önlemleri de tasarlıyor mu?

Her çözölemeyen bir probleme yeni kuşak yaftası ile erteleme mi yapılıyor? Ya da sosyal mühendislik mi yürütülüyor?

Hayatın hızlı akışının yaşandığı modern zamanlarda kuşaklar da kısa sürede değişmektedir. Önceleri 50 yılda doğanlar bir kuşak kabul edilirken, günümüzde 5, hatta 3 yıl farklı kuşak olarak değerlendirilmektedir.

Bu, şu anlama geliyor. Değişim hızlı olmakla beraber, kuşaklar arası farklılıklar artmaktadır. Bu durum ise farklı problemleri de beraberinde getirmektedir. Bunların en önemlisi ise iletişimsizdir. Ardından inanç zafiyeti ve ahlaki erozyonu sayabiliriz.

İletişimin sağlıklı olmasının ön koşulu anlamaktan geçiyor. Şöyle de söylenebilir. Tanımlayamadığını yönetemezsin, tanımak içi anlamak gereklidir.

İletişim önemli bir problem olduğu tartışmasızdır. Ancak, iletişimsizlik bir sonuçtur, sebep değil! Güzel ahlak ve erdemli davranış yoksunluğu iletişimsizliği doğuruyor, gerçeği göz ardı edilmemeli.

Günümüzde İnsanlar Birçok Problemlerde Sonuçları Sebep Gösterme Yanılgısına Düşmektedir.

Günümüz dünyası birçok problemlerde bu yanılgıya düşmektedir. Sonuçları sebep gösterme yanılgısı. Peki, neden?

Gerçekle yüzleşememe isteği mi, ya da gerçek sebep nedir? Neden? Bu soruların en kestirme cevabı; çözüm nefislerinin işine gelmiyor, tespittir! Heva ve nefsin arzuları etkisiyle alınan kararlar da gerçek çözümden uzak olduğu gibi yanlış mecralara da insanı götürülebilir.

“Küreselleşen dünyada farklı kültürlerdeki insanlar bir arada yaşıyor. Bu bağlamda insanlar sentez görüşlere ve sentez düşüncelere sahip oluyor.”

Problemlerin çözümünde sadece batılı bakış açısı ile çözüm aramak her zaman doğru olmayacağı gibi klasik doğu bakışı ile çözüm aramak da her zaman doğru netice vermeyecektir. Birçok problemin çözümünde hem doğu hem de batı çözümünü birlikte kullanmak faydalı sonuçlar verir. Zira bugününün küreselleşen dünyasında insan sentez görüşlerle beraber sentez düşüncelere sahiptir. Problemler de o denli karmaşıktır ki kültürel ve coğrafi özgünlükle izah ve çözüm getirilemez.

Batılı Bakış Bazen Gerekli Olabilir Ama Tek Başına Yeterli Değildir.

Hız. Ali “Çocuklarınızı gelecek zamana göre yetiştiriniz.” Derken, kuşakların farklılığını ve ihtiyaçlarının farklılığını anlatır. Bu ve benzer problemler için daima bakacağımız en önemli rehber peygamberimizdir. Ne aradığımızı ve nerede aradığımızı bilirsek çözüm oradadır.

“Resulullah (sav) yere bir çizgi çizdi ve: ‘Bu insanı temsil eder’ buyurdu. Sonra bunun yanına ikinci bir çizgi daha çizerek: ‘Bu da eceline temsil eder’ buyurdu. Ondandır daha uzağa bir çizgi daha çizdikten sonra ‘Bu da emeldir.’ dedi ve ilave etti: ‘İşte insan daha böyle iken (yani emeline kavuşmadan)

ona daha yakın olan (eceli) ansızın geliverir.’ ...” Farklı öğrenme biçimlerine muhteşem bir örnek olmakla beraber görsel hafızanın kullanılması da göstermektedir. Ayrıca, zamanın ruhunu kavrayışımızı geliştiren örneklerdendir. İnsan olarak karşılaşıcağımız problemlere çağlar ötesinden çağları aşan bir çözüm yaklaşımı.

Z Kuşağı gibi nitelemeler problemi tanımak için mi, problemlere çözüm üretmemekten ve/veya işlerine gelecek çözüm bulamamaktan mı kaynaklanmaktadır? Zira egemenler boş durmuyor!

Şöyle bir ifade de yanlış olmaz diye düşünüyorum. Egemenlerin bilimi ve bilim adamlarını manipüle ettikleri yabana atılır bir fikir değildir. Çünkü egemen güçlerin insanları köle olarak kullanma isteği yeni değildir, tarih bunun sayısız örnekleri ile doludur.

Bu durumu açıklayan birçok yayın, Batıda da görülmektedir.

Sömürü Devam Ediyor, Biçimi Değişmiş ve Değişmektedir.

Çağın vasıtalarını kullanan küresel güçler modern kölelik düzenleriyle insanı sömürmeye devam etmektedirler.

Sömürüde kullanılan enstrümanlar için eğitim vazgeçilmez bir alandır. Çünkü eğitilmiş, inandırılmış köleleri zincirli kölelerden daha zararsız görüyorlar.

İşte Z Kuşağı tanımlamasına baktığımızda tüketici, yönlendirilmiş bilgi içerisinde bocalayan sadece rahat yaşamaya odaklanmış, amaçsız bir toplum olarak tasarlanmak istendiği görülmektedir. Peki, neden?

Egemenlerin sömürülerine engel olmasınlar, daha çok şişsinler! Kuşakların adı X, Y, Z olmuş hiç fark etmez.

Eğitim hem çözüm hem de problemin bir parçasıdır. Kullanmak isteyene göre değişir.

KAYNAKÇA

* Teknosa, 7-16 yaş aralığındaki çocukların dijital mecralarda kamuoyuna açık olarak paylaştığı 1 milyon 600 bin veriyi kapsayan bir araştırma

AİLE SAADETİNİN TEMELİ

Batı kültürünün kafalarımızı ve hayat tarzımızı fiilen işgal ettiği, aile kurumunun büyük sarsıntılar geçirdiği günümüzde ailede sorumluluk sahibi herkesin, Allah'ın emri peygamberin kavli çerçevesinde, uyması gereken bazı prensipleri hatırlatmanın üzerimizde bir vazife olduğu kanaatindeyim.

Bizim örfümüzde ailenin temeli "Allah'ın emri Peygamber (s.a.v)'in kavliyle" kurulur. Bu öyle sadece kız istemeye gidilince söylenip sonra hiç aklıdan geçirilmeyecek alelade bir söz değildir. Bu harika söz; izdivaç için attığımız her adımda, katettiğimiz her merhalede asla şaşmamamız gereken bir prensip olmalıdır. Çünkü aile saadetimizin gerçekleşmesi bu prensiplere sadık kalmakla mümkündür. Evlenme çağına gelmiş Müslümanlar, yapacakları evliliğin ilk planlaması ve hazırlık aşamasından düğüne, düğünden ölüme kadar harfiyen Allah'ın emri, Peygamberin kavli ilkesine uymak zorundadırlar. Hayatın hangi noktasında bu prensiplere muhalefet edilirse Allah ve Resulü aradan çıkartılmış, devreye şeytan girmiş olur ki şeytanın girdiği yerde huzur ve saadet olmaz.

Bugün İslami hassasiyete sahip olduğunu iddia eden çoğu ailelerin oğulla-

rı-kızları dahi, evliliğe karar vermeden önce birbirlerini tanıma gerekçesiyle, maalesef bir flört dönemi yaşar hale gelmiş, bu esnada cinsel ilişki dışında her türlü yakınlaşmadan kaçınılmaz olmuştur. Hatta bazen cinsel yaklaşma dahi vuku bulup kızın hamileliği aşikâr olmadan, apar topar düğün telaşına girildiğine de şahit olunabilmektedir. Genç kız ve erkeklerin henüz evlenmeye karar verme aşamasına gelmeden önce kaç tane kız ya da erkek arkadaş değiştirdiğini de hesaba katarsak ahlaki bozulmanın ne kadar ileri gittiğini daha net görürüz.

Evliliğe karar vermeden önceki süreçteki ilişkinin -birbirini hem hukuki, hem de sosyal yönlerden bağlayıcı olmaları için- nikâhsız olarak sürdürülmesindeki ana felsefe; "Bakalım! Kafama uygunsa evleniriz, değilse dünyada başka kimse mi yok! Başkasını bulup başımın çaresine bakarım." düşüncesidir. Bu süreçte kız ya da erkeğin gelecekte kendisiyle evlenilecek kişi olarak baktığı insanda gördüğü -kendince önemli aslında basit- kusurlar sebebiyle kolayca terk edilebilir görmesi sadakat duygusunu yok etmektedir.

Geçmişte karşı cinsle güzellik, yakışıklılık, kariyer, karizma, servet vb. etkenlerle; fiillerinde "İslam'a ve ahlaki değerlere uygunluk" kaygısı taşımak-

sızın son derece yakın duygusal ilişki yaşamış birisinin, evlendikten sonra da kendisinden daha güzel, daha yakışıklı, daha yüksek kariyer sahibi, daha karizmatik, daha zengin biriyle yolları kesiştiğinde aynı duygusallığın akıntısına kapılmayacağına nasıl güvenebilirsiniz? Dolayısıyla çoğu ailelerdeki iç çatışmanın başlama noktası sadakat ve güven duygusunun ya yıpranmış ya da yıkılmış olmasıdır. Binaenaleyh aile; eşlerin birbirine sadakatiyle ve güven duymasıyla güçlü olur.

Başlangıçta nefesine ve hevasına uyup her türlü yanlış yaptıktan sonra evliliğe karar verip sıra kızı ailesinden istemeye gelince, "Allah'ın emri, Peygamberin kavliyle kızınızı oğlumuza istemeye geldik" denilmesi bunu bir prensip olmaktan çıkartıp sadece formaliteden ibaret bir seremoniye dönüştürmüş, daha işin başında "Allah'ın emri Peygamberin kavli"nden sapmaya başlamışsınız demektir.

Bu arada "âşık olmak haram mı?" diye bir soru hemen akla gelebilir. Birine duyulan derûni sevgi anlamına gelen aşk, şehvî arzulardan daha farklı bir ruh halidir. Çünkü aşk, şehvî duygusallıktan ziyade kalbe ait olan aşırı sevginin adıdır. İnsanın kalbini

kemiren, iradesine hâkim olmasının en zor olduğu aşk olgusu bir imtihan çeşidi olarak karşısına çıkabilir.

Böyle bir imtihanla karşılaşan insanın Allah'ın emri, Peygamber Efendimiz (sav)'in kavline göre uyması gereken ölçüler elbette vardır. Bunlardan birincisi; âşığın maşuku uğruna mukaddes prensipleri terk etmemesi, yani ona olan sevgisini tapınma derecesine götürmemeye dikkat etme mecburiyetidir. İkincisi; âşık olan kişi hevâ ve hevesinin esiri olmamaya, günaha sürüklenmemeye; iffetini, hayâsını korumaya dikkat etmek zorundadır.

Hadisi Şerifte; “Kim âşık olup iffetini muhafaza ederek ölürse şehid olarak ölmüş olur.” buyurulmaktadır. (İmam Suyutî; el-Câmiu's-Sağir, c. 2, s. 534)

Bu hadisi şerif bize gösteriyor ki aşkın insanın kalbini kemirdiği, sevginin insanı kör ettiği, iradesine hâkim olmanın en zor olduğu şartlarda iffeti muhafaza etmek ve günah işlemekten nefsinin alıkoymak, sabretmek çok zordur ama zoru başarmanın mükâfatı da çok büyüktür.

Allah'ın emri Peygamberin kavline göre; düğünlerimizde Rasûlullah (s.a.v)'in mübarek kerimleri Hz. Zeyneb, Rukiye, Ümmü Gülsüm ve Fatıma validelerimizin düğünlerinin sadeliği yegâne ölçü kabul edilmeli; israf ve şatafattan, ziynet ve takı yarışından kaçınılmalı; konfor, olmazsa olmazımız olmamalı; kapitalizmin emri paranın kavliyle yapılmalıdır.

“Ömründe bir defa olacak” gerekçesine sığınarak İslam âdabına ve ahlakına uymayan eğlencelere dalarak ailesinin temelini kuranlar unutmamalı ki, can da ömründe bir defa verilir. Bu canı Allah'ın rızası uğrunda verene şehid denir ki, bunun bir kulun ulaşabileceği en büyük makam olduğunu herkes bilir. Ömründe bir defa olan işleri Allah'ın emirlerine uygun yapanların ne büyük derecelere ereceği ve saadetlere nail olacağı, emirlere uymayıp ilahî rızayı kaybedecek tarzda yapanların da ne büyük bir mükâfatı ziyan ettikleri, sadece dünyada değil ahirette de nasıl hüsrana uğrayacakları iyi düşünülmelidir.

Allah'ın emri Peygamberin kavline göre; düğünde veya başka yerde erkek karısını insanların önünde kaldırıp dans edemez, oynatamaz. Aile fertleri tesettür ve mahremiyet kurallarına her zaman ve ortamda mutlaka riayet etmelidir. Tesettür kadının cazibesini, güzelliğini kocasına ait ve özel kılmasıdır. Kadın kocasının özeli, koca karısının özeli. Bu özeli başkasına açmak gereksiz kıskançlıklara ve şüphelere yol açar. Karı-kocanın birbirinden gizlisi saklısı da olmamalı. Zira gizli iş çevirmeler güveni yıkar. Birbirine güvenemeyen insanlar da iyi geçinemezler.

**“En büyük özgürlüğün
Allah'a kulluk olduğu
şuuruna ulaşmadıkça;
toplum hayatımızda,
aile yaşantımızda,
ticaretimizde,
siyasetimizde, ülkemizde,
huzur ve saadete
ulaşamayacağımızı idrak
etmek zorundayız”**

Allah'ın emri peygamberin kavline göre; evde, yolda, çarşıda, alışverişte, piknikte ve insanlar arasında her yerde hayâlî olunmalıdır. Elbette karı-koca birbirinin helalidir. Ancak bu, haremi dâhilinde helal olan her şeyi herkesin arasında da yapabilecekleri anlamına gelmez. Yani daha açık ifadeyle evde de olsa yanlarında çocukları veya başka yakınları varsa yarı veya tüm çıplak dolaşma, öpüşme, cilveleşme vb. davranışlar doğru değildir. Sokakta, çarşıda, toplu ulaşım vasıtalarında sarmaş dolaş olmak, öpüşmek, cilveleşmek ar damarı çatlamamış, hayâ sahibi insanların yapabileceği şeyler değildir.

Allah'ın emri Peygamberin kavline göre; kadın, kocasını kadınlığıyla haramlardan koruyan bir kalkan, gözü dışarı kaymaması için bir perde olmalıdır. Koca da sevgisi ve ilgisiyle, münasebetlerinde hanımın zevkini

tatminiyle aynı görevi ifa etmelidir. Rabbimiz ayeti celilesinde; “Onlar (Kadınlar) sizin için bir örtü, siz de onlar için bir örtü durumundasınız.” (Bakara Sûresi, 187) buyurmaktadır. Hz. Peygamber (s.a.v) de; “Bir koca karısına ihtiyaç duyup da onu yanına çağırdığında, kadın ocak başında bile olsa, hemen kocasının yanına gelsin.” (Tirmizî, Radâ 10; Nesâî, İşretü'n-nisâ bâbı.) buyurarak konunun önemini vurgulamaktadır.

Allah'ın emri Peygamberin kavline göre; haramın her çeşidinden şiddetle sakınılmalı, aile gelirine hiçbir şekilde haram karıştırılmamalı, düğünler kredi çekilerek haram parayla yapılmamalı; evler, arabalar krediyle alınmamalıdır. Zira haram girdiği yerden huzuru çıkarır, stres yapar. Kalpte katılık, duyarsızlık, ibadetlerde gevşeklik baş gösterir. Haramla beslenen bir vücut ibadetlere değil, şehvete meyledir. Haramla beslenenler şehvet tüccarlarına dönüşür. Haram ölüm korkusunu artırır, hanelerde bereketsizlik meydana getirir; hasedi, kıskançlığı artırır, yardımlaşma ve dayanışma ruhunu zayıflatır. Allah'ın yasakladığını yemek hayâsızlığı, açık-saçıklığı artırır, Rabbimizin cennetinden kovulmaya sebep olur (Bkz. A'raf; 27). Belki de en önemlisi duaların kabul olmamasına sebep olur.

Allah'ın emri Peygamberin kavline göre; infak eden, insanların sıkıntılarına yardımcı olan, infak kültürünü özümsemiş cömert bir aile olmalıyız ki mazlum ve mağdurların mutluluğu bizim ailemize de yansısın, asıl imar edilmesi gerekenin ahiret yurdu olduğu şuuru kaybedilmesin.

Ailemizle bir arada oturduğumuzda dedikodudan şiddetle sakınılmalı; bunun yerine kaliteli, seviyeli, dini, ilmi, kültürel sohbetler yapılmalı. Günahlardan tövbe etmeli ki günahların kalplerde oluşturduğu stres bertaraf edilmeli.

Allah'ın emri Peygamberin kavline göre; ailenin reisi babadır. Herkes ona saygı duymalıdır. Aile dışında nerede olursa olsun yönetici yoksa ya da saygı gösterilmeyen bir yönetici varsa orada

başbozukluk var, hiçbir iş yolunda gitmiyor demektir. Dolayısıyla babanın saygınlığı olmayan evde de düzen ve huzur bozulur.

Allah'ın emri Peygamberin kavline göre; koca hanımının mürşidi olmalı, hanım da kocasını irşad etmeli. Ailede babanın riyaset görevinin en başında; evlerini kible yapmak (Yûnus; 87), yani aile fertlerine namazı emretmek (Tâhâ; 132), onları cehennem ateşinden korumak (Tahrim; 6) gelir. Hanımlar cihetine gelince; Osmanlı kadını diye muttasıf nice kadınlar tanırım ki istikametini şaşırmış kocalarını, büyük bir sabır ve güzel bir mücadele ile yola getirmişlerdir.

Allah'ın emri Peygamberin kavline göre; ailede karı-koca birbirinin maddi ve manevi hak ve hukukuna saygılı olmalı ve korumalıdır. Çeşitli bahanelerle altınlar, bilezikler gelinin elinden gönül rızası olmadan çekilip alınamaz. Kadına söz verilen mihri de tam olarak kendisine ödenmelidir. Kadın da aynı şekilde kocasının malını korumakta, çarçur etmemekte titiz davranmalıdır. Karı-kocanın birbirinin malını rızasız almasının helal olmadığı asla unutulmamalıdır.

Aile içerisindeki her basit sürtüşme ya da sorunlar büyüklere anlatılmamalı. Ola ki siz aranızdaki sevgi bağının gücüyle bunları unutursunuz gider ama onlar unutamayabilir. Bu sebeple ileride yeniden problem olarak karşı karşıya kalabilirsiniz. Aile büyükleri de çocuklarının küçük ve basit ailevi sorunları arasına girmemeye gayret etmeli. Çünkü çoğu zaman büyüklerin araya girmesi küçük sorunların büyümesine, işlerin daha da berbat hale gelmesine yol açabilir. Şayet girmek zorunda kalmışlarsa kışkırtıcı olarak değil yapıcı olarak, hâkim olarak değil hakem olarak, yani yargılamadan arabulucu olarak girmeye özen gösterilmelidir (Nisa; 35).

Allah'ın emri Peygamberin kavline göre; Evde herkes birbirine güzel sözlerle hitap etmelidir. Ailede huzur ve saadetin temeli ülfettir. Hz. Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: "Mümin kendisiyle ülfet edilendir (iyi geçinilendir). İnsanlarla ülfet etmeyen ve kendisiyle ülfet edilmeyende hayır yoktur." (Ahmed b. Hanbel, II, 400)

Eşlerbirbirineimalı sözlersöylemekten, laf vurmaktan, geçmişte yapılan iyilikleri başa kaktıktan, birbirinin damarına basmaktan şiddetle sakınmalıdır. Rabbimiz ayeti kerimesinde; "Mümin kullarıma söyle; en güzel olan sözü söyleyin. Çünkü şeytan aralarına fesat sokar. Şüphesiz şeytan, insan için apaçık bir düşmandır" buyurmaktadır (İsrâ; 53). Aile içi şiddetin temelinde

eğer bizi bağışlamaz ve bize rahmetle muamele etmezsen muhakkak ziyana uğrayacaklardan oluruz!" (A'raf; 23) diyerek şeytanı suçlamadılar. Kendi nefislerini sorguladılar, ayıpladılar ve tövbe ettiler.

Allah'ın emri Peygamberin kavline göre; ailemizde, her yerde ve ortamda tevazuu elden bırakmamalıyız. Birbirimize yaptığımız-yapacağımız hizmet ve fedakârlıkları kendimizi ezdirmek olarak görmemeliyiz.

Allah'ın emri Peygamberin kavline göre; ailede çocukların eğitiminde birinci planda dünya ikbali değil İslam ahlakı, ahiret inancı olmalıdır. Aksi takdirde dünyası için ahiretini, menfaati için vatanını satan hainler yetiştirmiş oluruz.

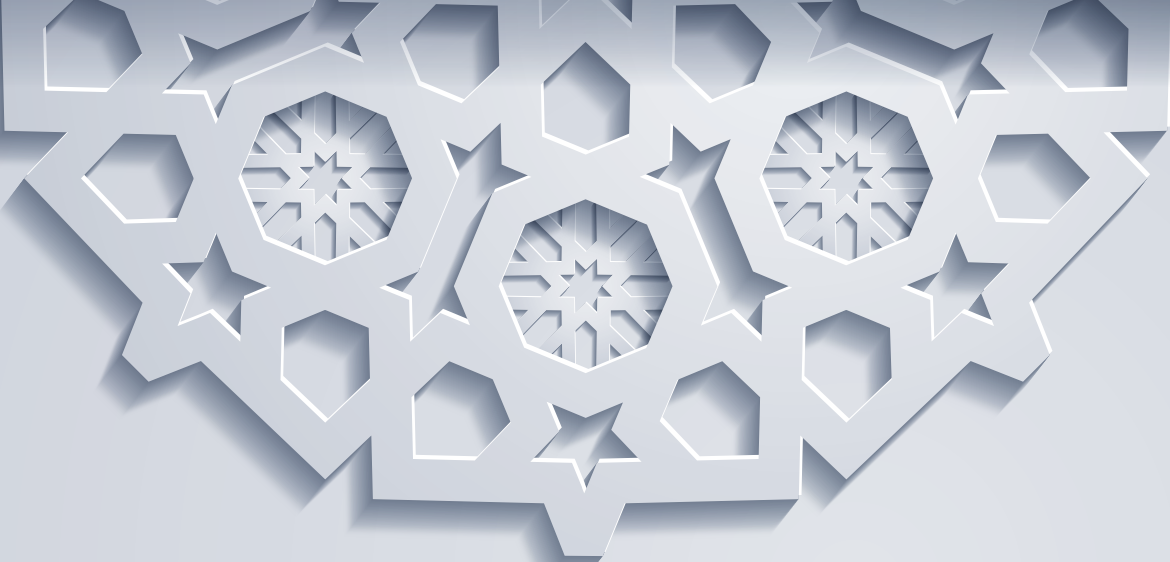
Allah'ın emri Peygamberin kavline göre; muska yaptırarak, okutarak, üfleterek, türbelerde dilek tutarak ailevi problemler asla ve asla çözülmez.

Kültür emperyalizmi yoluyla insanımızın zihinleri işgal edilip Allah'ın emri, Peygamberin kavline uzaklaştırılmış, yalan dünyanın yalan konforuyla aldatılmış, heva ve hevesin peşine sürüklenerek nefislere esir edilmiş, aile ve diğer sıkıntılarımızın çözümünü Allah'ın emirlerinde, Peygamberinin sünnetinde arayacağına Batının uyduruk yasalarında arayacak kadar mankurtlaştırılmış, "Özgürlük" safatasıyla Allah'ın en şerefli kulları olan Peygamberlerin dahi en üstün vasıflarının "kulluk" vasfı olduğu unutturulmuştur. Yediden yetmişe tüm Müslümanlar olarak özgür olmadığımızı, kul olduğumuzu kavramadıkça; en büyük özgürlüğün Allah'a kulluk olduğu şuuru ulaşmadıkça; toplum hayatımızda, aile yaşamımızda, ticaretimizde, siyasetimizde, ülkemizde, şehrimizde ve mahallemizde huzur ve saadete ulaşmaya çağımızı idrak etmek zorunda olduğumuzu artık anlamalıyız.

b ü y ü k

çoğunlukla kızgınlık anında öfkesini kontrol edemeyen koca ve kocası bu durumdayken çenesini tutmayan kadın vardır. Her ikisinin ilacı da sabır, metanet, sükûnet, tevekkül ve duadır.

Allah'ın emri Peygamberin kavline göre; dediğim dedik kafalı insan olmaktan şiddetle sakınılmalı, istişareye daima önem verilmelidir. Bir sıkıntı, bir sürtüşme yaşandığında karşısındakini suçlamak yerine herkes kendini sorgulamalıdır. Rabbimiz bu konuda bize Âdem babamızı (a.s) ve Havva annemizi örnek göstermiştir. Hakikatte onları şeytan aldatıp hataya düşürdüğü halde onlar; "Ey Rabbimiz! Biz kendimize zulmettik,

Kur'an'dan

ŞİFA ALLAH'TANDIR

Sebepler âleminde yaşıyoruz. Mikrobu, virüsün ve ilacın yaratıcısı Allah'tır. Sağlığı korumak, tedaviden önce gelir. Onun için sağlığa zarar veren içki, sigara, haram lokma gibi kötülüklerden kaçınmak bir görevdir. Hasta olanın tedaviye yönelmesi de gerekir. Bilinmelidir ki şifa Allah'tandır. Ancak tedavi olmayı emreden de Allah'tır. Bir salgınla mücadele edildiği bu dönemde en büyük tedbir İslam'ı itikat ve düzen olarak yaşamaktır. Kur'an şifadır.

İSRA SURESİ 82: "Biz, Kur'an'dan öyle bir şey indiriyoruz ki o, müminler için şifa ve rahmettir; zalimlerin ise yalnızca ziyanını artırır."

NAHL SURESİ 68-69: "Rabbin bal arısına: 'Dağlardan, ağaçlardan ve insanların hazırladıkları arılıklardan uygun yerleri kendine yuva haline getir' diye ilham etti. Sonra meyvelerin her birinden ye. Rabbinin sana kolaylaştırdığı yollara gir." diye ilham etti. Onların karınlarından renkleri çeşitli bir şerbet, bal çıkar. Onda insanlar için şifa vardır. Elbette gelişmeye devam eden, tefekkür düşünme ağına sahip, faydalı sonuçlar elde edebilen toplumlar için, bunda ilahi sırlar, ibretler vardır."

ŞU'ARA SURESİ 80: "Hastalandığım zaman bana şifa veren O'dur."

YUNUS SURESİ 57: "Ey insanlar! Size Rabbinizden bir öğüt, gönüllerde olanlar için bir şifa ve müminler için bir hidayet ve rahmet gelmiştir."

FUSSİLET SURESİ 44: "Eğer biz onu yabancı dilden bir Kur'an kılsaydık, diyeceklerdi ki: 'Onun ayetleri tafsilatlı bir şekilde açıklanmalı değil miydi? Arap olana, yabancı dilden kitap olur mu? De ki: 'O, iman edenler için bir hidayet ve bir şifadır. İman etmeyenlerin ise kulaklarında bir ağırlık vardır ve o (Kur'an), onlara karşı bir körlük ve şüphedir. İşte onlara (sanki) uzak bir yerden seslenilir."

GERAGOJİ: YAŞLILAR VE YAŞLI EĞİTİMİ

Eğitim denince her nedense aklımıza çoğu zaman çocuklar ve gençler gelir. Hâlbuki eğitim, Peygamberimizin (sav) güzel ve anlamlı tespitleriyle ister erkek isterse kadın olsun, beşikten mezara kadar devam etmesi gereken bir bilgi edinme sürecidir. Biz buna bugün hayat boyu öğrenme veya eğitim diyoruz.

Eğitim, genel manada her yaştan ve alandan insan topluluklarının planlı, sistemli ve örgütlü bir biçimde öğretim ve eğitimlerini ele alan bir bilim dalıdır. Dar manada eğitim (pedagoji), çocuğun eğitimini, terbiyesini ve sosyalleşmesini konu alan disiplindir. Çocukların sağlıklı ortamda zihnî ve fiziki yeteneklerini modern eğitim vasıtalarıyla geliştirerek onların şahsiyet kazanmalarını, sosyalleşmelerini yani topluma uyum sağlamalarını temel hedef olarak alan bilim dalıdır.

Eğitimin bütüncül gayesi, eğer çeşitli beceri ve hevesleri olan fertleri basiret,

cesaret, itidal ve adalet gibi faziletlerle donatmak ise eğitimin sürdürülebilirliği şarttır. Bu da hayatın her safhasını yaşayan bütün insanları içine almakla ancak mümkündür. Mademki eğitimin asıl hedefi, toplum fertlerinin birbirlerinin dilinden anlamalarını sağlamak ve iyilik düşüncesini hazmetmiş ideal bir millet inşa etmektir, o hâlde toplumun içinde yer alan erkek kadın, genç yaşlı ayrımı yapmaksızın herkesin eğitimin hedef kitlesi olarak hedeflenmesi bir zarurettir.

Bu bağlamda eğitimi, sosyal gruplar açısından ele alırsak elbette ilk önce çocuk eğitime yani pedagojiye vurgu yapmalıyız. Ancak hayat boyu eğitim sürecinde yetişkinler de bunun bir parçasıdır. Ömrün son merhalesine girmiş olan yaşlıların da eğitimden nasibini alması, bilim çağı ile eş anlamlı hâlde gelen modern dünyada artık kaçınılmazdır.

Eğitim bilimleri, yetişkinlerin eğitimi ile ilgilenen teorik ve uygulamaya dönük bilim dalını, androgoji olarak tanımlamaktadır. Yaşlılar eğitimi yani geragoji, yaşlılık döneminde toplumsal sorunları ve yaşlılık hâlinde eğitim konularını ve imkânlarını ele alan teorik ve uygulamalı özel bir bilim dalıdır.

Yaşlıların Eğitimden Yararlanma Hakkı: Geragojik Bir Açılım

Yaşlanma sürecinde olan insanların eğitimi ve öğretim yoluyla yaşlılığa hazırlamaya yönelik bilimsel ve kültürel etkinliklerin bir başka adı olan gerontagoji kavramı ilk kez Alman filozof ve eğitimci olan Prof. Dr. Otto Friedrich Bollnow (1903-1991) tarafından 1962 yılında geliştirilmiştir.

Alman psikolog Prof. Dr. Hilarion Gottfried Petzoldise gerontagoji kavramından yola çıkarak yaşlıların da bizzat eğitim ve öğretim haklarından yararlanması gerektiğinin altını çizmiş ve geragoji kavramını ortaya atmıştır. Buna göre geragoji, yaşlıların eğiti-

midir yani yaşlılara yönelik olarak hazırlanan ve yaşlıların istifade ettiği bütün eğitim modülleridir. Dolayısıyla yaşlılar ile ilgili eğitim yapısını şimdilik ikiye ayırmamız mümkündür:

1. Yaşlılığa Hazırlık Eğitimi (Gerontagoji): Henüz yaşlanmamış ama yaşlanma sürecinde olan yetişkinlere yönelik eğitim programında genelde yaşlılık durumunda doğabilecek psikososyal ve fizyolojik değişimler ele alınmakta ve yaşlılık dönemiye yönelik uyuma dair bilgi ve tavsiyeler sunulmaktadır. Bu eğitim programlarında ayrıca emeklilik sonrası sosyoekonomik hayat şartlarına yönelik yeni görev, sorumluluk ve haklar da yer almaktadır. Koruyucu hekimlik kapsamında her türlü olası musibete karşı bir ön bilgilendirme sayesinde kişilerin, yaşlılık hâlinde sadece kronik hastalıklara karşı tedbirli ve bilinçli olmaları sağlanmaktadır. Aynı zamanda ileride gayri ihtiyari olarak ortaya çıkacak rol ve statü kaybına bağlı olarak duygusal bozuklukların ve manevî boşlukların yaşanmaması ve hayat kalitesinin korunması için, kendilerine önemli bilgiler de sunulmaktadır.

2. Yaşlı Eğitimi (Geragoji): Yaşlı eğitiminde emekliliğe ayrılmış yaşlılara özel olarak hazırlanmış eğitim programlarıyla yaşlıların hayata bağlılıkları korunmak ve artırılmak istenmektedir. Bu kapsamda “yaşlılar için bilgisayar kursları”, “yaşlılar için mesleki tekâmül kursları” ve “yaşlılar için kültür ve bilgi odaklı seyahat programları” gibi değişik bilimsel etkinlikler düzenlenmektedir. Yaşlı eğitiminin gayesi, bilgilendirme yoluyla yaşlıların öz güvenini ve şahsi sorumluluk duygularını

güçlendirmek, öz saygılarını korumalarına yönelik manevi bilinci ve kendini değerli görme hissini geliştirmektir.

Yaşlı eğitiminin muhatapları, her ne kadar yaşlılar ise de yaşlı eğitimin müfredatı yine de yaşlıların kendi içindeki değişik ihtiyaç ve taleplerine bağlı olarak çoğu zaman değişik olabilmektedir. Bu durum, hayatın 3. ve 4. safhada olan yaşlılar için özellikle geçerlidir. Hayatının 3. safhasını yaşayan nispeten genç yaşlılar, çalışma hayatından yeni ayrılmış emeklilerden oluşmaktadır. 3. safhaya mensup olanların zihnî ve fiziki gücü hâlen yeterli seviyede olması hasebiyle aktif yaşlılar olarak tanımlamak mümkündür. 4. safhaya ulaşmış olan ileri yaşlılarda

“Ortalama ömrün uzadığı bir çağda yaşlıların sürekli olarak eğitim alma hakkı da sosyal hakların bir parçasıdır.”

ise belirgin bir düzeyde zihnî ve fiziki kayıp söz konusu olduğundan dolayı aktivite ve etkinlik imkânları nispeten daralabilmektedir. Bu doğrultuda yaşlı eğitimi, özel bir sosyal gruba ve hatta şahsa özel bir proje olarak görülebileceği gibi toplum yararına olan genel bir eğitim ve dayanışma faaliyetidir.

Bu iki perspektiften baktığımızda yaşlı eğitiminde birbiriyle bağlantılı dört türden veya tipolojiden bahsedebiliriz:

1. Sosyal - Duygusal Tip: Eğitim programlarına katılan yaşlıların birbiriyle kaynaşmalarını sağlayan sosyal aktivite odaklı eğitim.

2. Dayanışma İçerikli ve Amma Menfaatine Uygun Tip: Yaşlıların kamu veya özel kuruluşlarda gönüllü olarak görev almalarını sağlayan eğitim.

3. Kendini Bilgi Yönden Tamamlamaya Yönelik Tip: Yaşlıların eğitim hakkından yararlanmalarını, kendilerini sosyokültürel yönden geliştirme ihtiyaç ve taleplerini yerine getirmeyi sağlayan eğitim.

4. Faydacı ve Amaç Odaklı Tip: Rasyonel ekonomik kaygıları giderme, maddi güvence elde etme, iş ve meslek alanında kendini geliştirme gibi ihtiyaç ve taleplerden doğan eğitim.

Her yaşta insan, yeni bilgiler elde etme ihtiyacı duyar. Yeni şeyler öğrenme arzusu, alışkanlığı ve etkililiği, hem kişinin bununla ilgili olarak belirli bir eğitimi talep etmesine hem de bu talepleri karşılayacak etkin bir eğitim sisteminin varlığına bağlıdır. Dolayısıyla bir ülkenin eğitim sisteminin de yaşlı eğitim ihtiyacını karşılayacak esnek bir yapıda olması gerekmektedir. Yaşlı eğitim modelinin yapılanmasında ve yaşlılara sunulan/sunulacak olan eğitim programlarında yaşlıların heterojen özellikleri, farklı ihtiyaç ve talepleri de dikkate alınmalıdır.

Bir ülkede yaşlıların herkes gibi eşit vatandaş olarak yaşayabilmesi, kendilerine eşit sosyal hakların verilmesi ile mümkündür. Ortalama ömrün uzadığı bir çağda yaşlıların sürekli olarak eğitim alma hakkı da sosyal hakların bir parçasıdır. Eğitimli bir toplum, manevi oluşumun temeli, sosyal barışın teminatı, kültürel gelişmenin ve iktisadi kalkınmanın bir aracıdır.

PANDEMİM EĞİTİMİM EDEBİM HİCRETİM GELECEĞİM

Zorlu bir pandemi sürecinde beylik lafların havada dilek balonları halinde uçtuğu bir zamanı yaşıyoruz. Kafamız karışık, bedensel ritimlerimiz uyumunu kaybetmiş durumda. Artık her gördüğümüz dostumuza el uzatamıyoruz. Yüzlerimiz maskeli, gerçek yüzlerimiz zaten hep mimiklerimiz ardında saklı idi, şimdi aslımıza dönmüş gibiyiz. Yüzümüzdeki maske, mimiklerimizi maske olarak kullandığımızın bir itirafı gibi yapıştı yüzümüze.

Minicik bedenler maskeli yüzlerle konuşup, tanışarak büyümeye başladı. Yüzlerdeki sevgi, şefkat, alay, kızgınlık, sinsilik, kandırma, ciddiyet, vakar, kibir ve benzeri ifadelerin tecrübesini yaşamadan büyümek zorunda kalıyorlar ve bir süre daha gerçek insan yüzüyle iletişim kurmadan büyüyecekler. Konuşma seslerine duyarlı ve anlam yükleyerek, gözlere ise genelde soru işaretleri ile bakacaklar. (Tabi bu tespitin bir analizi ve “çocuk gelişiminde uyumsal iletişim” başlığı altında tv programları yapılabilir.) Biz yetişkinler için maske zaten gerçek yüzümüzü saklamak için kullandığımız mimiksel bir hareketti. Yani bizde sorun yok, rahatız o bakımdan. Her açığımıza, gururumuza, eksliğimize, öfkemize, nefretimize ayrı ayrı maske üretmek zorunda olmaktan kurtulduk. Hepsini adına maske denen, yüzümüzdeki yamanın ardına kolayca atıverdik.

Sosyal bir canlı olarak temel ihtiyaçlarımızdan ödün vermeden yaşam savaşı vermeye devam ediyoruz. Kamu sektörü dışında diğer emek üreten firmalar ve bu firmalarda görevli kişiler pandemiye meydan okurcasına işini kaybetme korkusu ile iş hayatına dört elle sarılmış vaziyetler. Sanayi, eğitim, sağlık ve diğer özel sektörler rızık ve sağlık çelişkisi arasında kalırken, özel okulların bunun yanında ayakta kalma ve gelecek kaygısını yaşadıklarını gözlemliyoruz.

Özel okulların öğrenci kayıtlarında ilk kez sınav sonucuna göre öğrenci kaydı yanında, “Edepli öğrenciye de burs veya özel indirim yapıyorum.” ifadelerini kullanmaya başlamaları içine düştükleri çaresizliğin diline dolanan ilahi bir zikri gibi geliyor kulaklara. Oysa lise giriş sınavlarında edebin hiç çarpan katsayısı olmadığı gibi, edebin oturduğu din bilgisi dersinin bile katsayısı diğer kariyer getiren derslerden daha düşüktü. Kim bilir belki de MEB ani bir karar ile LGS sonuçlarına bir edep katsayı çarpanı ekleyiverir.

Özel okullar sektörel anlamda büyük zarar yaşama tehlikesi ile karşı karşıya. Geçtiğimiz öğretim yılı başlarında farklı bir sebeple haberlerde haftalarca devam eden bir özel okul kapanma trajedisi ile karşılaştık. Gerek MEB’in, gerekse maliye ve finansal destekleme

anlamında diğer kurumların resmi tavrı konusunda somut adımlar atmadıklarını veya atamadıklarını gördük.

Ülkemizde ve dünyamızda eğitim anlamında gerçek bir eksiklik yaşamaya başladık. Bu eksikliği kapatmak için üretilen uzaktan eğitim uygulamalarında kârlı çıkan tek uygulama ise “zoom” programı oldu. Belki de on yıllık satış hedefini üç ayda gerçekleştirdiler. Okullar arasındaki nitelikli - niteliksiz farkı covid 19 ile sıfırlandı. Birçoğumuzun ve benim için de eleştiri konusu olan bu uygulama askıya alınmış oldu. Niteliksiz mahalle mektebi ile nitelikli başarı mektebi arasındaki farkı ancak ve ancak eve kapatan bir salgın hastalık kapatabilirdi, o dahi oldu. Böylece gençlerimiz geçici bir süre için de olsa olumsuz etiketlenmenin şerrinden, ebeveynlerimiz ise çocuklarının niteliksiz okullara gittiğini söylerken hissettiği (bazısı için geçerli olmak üzere) utanç duygusundan geçici bir süre de olsa kurtulmuş oldular.

Okul kayıtlarında LGS sonuçları ölçüt olarak kullanılırken, özel okul kayıtlarındaki ciddi düşüş; bilen öğrenci yanında edepli öğrencilerin de tercih(!) edilebileceğini akıllara getirmiş olmalı ki bazı özel okullardan gelen kayıt mesajlarında “Çocuğunuzun göstermiş olduğu örnek davranışlar sonucu

kaydınıza yüzde yirmi beşlik indirim bursu tanımladık” gibi hiç alışık olmadığımız türden mesajlar gelmeye başladı. Başlarına taş düşse kırılacak sistemde, başlarına Covid-19 düşünce edebin genel geçer bir karakter olması gerektiği nasıl da hatırlanıvermişti. Yine de hedefte edep üzerinden para kazanma kaygısı veya bir başka ifadeyle kurumsal geleceğini kurtarma kaygısı olmasaydı, ölümün uykusu beşiği olan edep dillere dolanmayacaktı. Gençler ilk kez başarısızlığın bedensel yerinin zihni mücadele, edebin mücadele yerini kalp olarak algılayacaklardı. Ne var ki edep parasal kaygılara malzeme olunca, indirim için maske olarak kullanılma tehlikesi ile karşı karşıya kalmış oldu.

Aslında ilk kez Anadolu olarak, kibir yaylası olarak kullandığımız sınav başarısından, dünya ve ahiret yaylası olan ebeden tevazu ve bilim alanına hicret etme fırsatımız doğmuştu. Kibir, dış motivasyonlu sosyal koşullanmanın sonucudur. Tevazu, iç motivasyonlu gerçek bir nefis, kalp, zihin, ruh teşkilatının örgütsel mücadelesinin sonucudur. Tevazunun edeplenmiş hali ile kişi özgür ve kendi temel isteklerini becerilerine göre değerlendirip gelecek tercihi yapar. Maalesef sosyal kibirsel koşullanmanın adına verdiğimiz “başarı” manipülasyonu, gençlerimizin sınav sonuç tercihlerini, yaparken ve yaşarken mutlu olabilecekleri bölümleri değil, başarılı olduklarını belgelemek zorunda hissettikleri puan olarak hak ettiği ama yaşam keyfi olarak kendini feda ettiği bölüm kayıtlarına da sebep olabilmektedir. Gençlerimizin yüksek yüzdelik dilimli öğrenci alan yerlere kayıtlarında özel veya devlet okulları da başrol oynamaktadır, en başarılı olma kaygısı adına. Mesela başarı sıralaması ilk üç binlerde olan bir öğrencinin yaşam keyfi yüz on binlerde ise okul rehberlik (!) sistemi devreye girerek, hak edilen dilime uygun tercih yaptırarak; “Ben kazandırımdı, benim okulum işte böyle başarılı” mesajını kapitalist hadsizlikle değiştirebiliyor. Bir başka yönüyle de komşu ve akrabaya hava atma isteği, yaşamdan gerçek anlamda ne istediğimizin önüne geçerek, bize toplumsal kudret helvasının malzemesi olma tuzağını kuruyor.

Farkında mısınız “en başarılı olma” etiketi ile kaybedilen, unutilan,

ötelenen bir edep ve edebın tartılan yurdu, ahiret var. “Ey gençlik hicretin nereye? Başarıya, paraya, kariyere, makama...” Hepsi de insan nefsinin tevazu terbiyesi olmadan taşımasının zor olduğu birer yük. Öyle bir yük ki ölümü, erdemi, hayayı, diğer-gâmlığı, paylaşmayı yani mütevaziliğin vakarını ezebileceği için ahireti tehlikeye atabilir. Maalesef ölümü hatırlatmayan yaşamsal alışkanlıklarımız var. Attığımız her adımın, aldığımız her kararın ardında ölüm sonrasında hesap vereceğimiz bir mahşerin olduğunu unuttuk. Yetki sahibi olup hükmetmekten keyif alan bir nefis Efendimiz Aleyhissalatu Vessalam şu hadisiyle ne güzel uyarıyor: “On kişiye âmirlik eden kıyamette, elleri bağlı olarak getirilir. Âdilse kurtulur, değilse zulmü yüzünden helak olur.” [Taberani] Ki bu hadis, bu konuyla ilgili onlarca hadisi şeriften sadece bir tanesi.

“Eğitim ile ulaşacağımız bir ahiret azabından, eğitim ile kurtardığımız bir ahiret yurduna hicret için gerekli önlemleri almak zorundayız”

Geleceğimiz ve kabrimiz tehdit altında. Kim bu tehdidin farkında? Bedenlerimizi canlı canlı kabrin sıcağından kavrulmuşçasına yanan toprağına koyar gibi, geleceğimizi yatırıyor kızgın çakıllar arasına. Makam, para, kariyer için aldığımız eğitimle yaklaşıyoruz cehennemin sıcak vadilerine. İçinde erdemi olmayan eğitimin hikmeti İslam olmadıkça “Eyvah, helak!” sesleri hadisten masallar olarak çınlayacak kulaklarda. Oysa bir hadis-i şerifte; “Kıyamet günü; ömrünü nerede harcadığından, hangi amelleri işlediğinden, malını nereden kazanıp nereye harcadığından, vücudunu nerede yıprattığından sorgulanmadıkça, kul Rabbinin huzurundan ayrılamaz.” Tirmizi (kıyamet 1 2417) buyruyor. Efendimiz (sav)’in Medine’ye

hicreti gibi, bir avuç Müslümanın güvenli Kral Necaşi’nin toprakları olan Habeşistan’a hicreti gibi, iman etmiş bir kalbin şirk ve tağuttan Rabbi Zülcelala hicreti gibi hicret zihinlerimizde kalp çiçekleri gibi açmadıkça; bilginin güç, kuvvet, kudret verdiğini zannederek yaşamak, kalbimize yerleşen sinsi bir şirkten öteye geçmeyecektir. Oysa güç, kuvvet ve kudretin tek sahibi Allah Azze ve Celle Hazretleridir.

Ölüm için hazırlık yapmayı unuttuk. Her nefsin ölümün tadına bakacağı bilincinde olabilmek ve ölüme varılacak en gerçek ve hakkaniyetli yere hicret için hazırlanmayı ve azık biriktirmek gerektiğini unuttuk.

Salgın sürecinin aralarına saklanmış manevi mesajları da fark etmek gerekiyor. Yirmi birinci yüzyıl esaretinden Covid-19 istirahatına çekilince panikleyen bir insanoğlu ile karşı karşıya kaldık. Modern esaret altında olduğumuzu ölüm korkusu ile kapandığımız evlerimizde fark ettik. Evlerimiz neredeyse iki ay boyunca kabir hayatının bir sembolü olmuştu sanki. Evinde mutlu olanlar genişleyen ferah bir kabir yaşamını sembolize ederken, evinde kapalı olmak zorunda olmanın yanında huzursuz olanlar kabir azabının temsili bir senaryosunu yaşadılar. Evinin mutluluğu için yatırım yapan insanlar, eve kapanmanın mutluluğunu yaşarken; evi yerine sürekli iş, kariyer veya kanaatsizlik ve isyana yatırım yapanlar evlerinde mutsuz bir dönem yaşadılar.

Eğitim ile ulaşacağımız bir ahiret azabından, eğitim ile kurtardığımız bir ahiret yurduna hicret için gerekli önlemleri almak zorundayız. Pandeminin maskesi, Covid-19’un sosyal mesafesi, ellerimizdeki mikrobun temizliğinde görmeliyiz. Yaşam aralarımıza sinsiye yerleşmiş, bizi ahiret bilincinden uzaklaştıran hırs kokan alışkanlıklarımızı; kabir hayatımızın entübe bir süreci olabileceğini fark etmeliyiz ve fark ettirmeliyiz.

Hicretimiz, eğitimimiz, geleceğimiz Allah Azze ve Celle için olduğu sürece salgın sürecinden alacağımız manevi ibretlere yaşanabilir bir Türkiye, Yeniden Büyük Türkiye ve Adil bir dünya için mücadele etmeye daha odaklı, daha kararlı, daha heyecanlı bir şekilde hazır olacağız demektir inşallah.

ÇANAKKALE ZAFERİ VE ALLAH'IN YARDIMI

Ağustos ayını geride bıraktık. Tarihimize bakanlar çok önemli zaferlerimizin yıldönümlerinin bu ay içinde olduğunu bilirler. İşte birkaç tanesi:

- 1 Ağustos 1571 Kıbrıs Fetih Zaferi
- 9 Ağustos 1915 Birinci Anafartalar Zaferi
- 10 Ağustos 1915 Conkbayırı Zaferi
- 11 Ağustos 1473 Otlukbeli Zaferi
- 16 Ağustos 1974 Kıbrıs Zaferi
- 21 Ağustos 1915 İkinci Anafartalar Zaferi
- 23 Ağustos 1514 Çaldıran Zaferi
- 23 Ağustos 1921 Sakarya Zaferi
- 24 Ağustos 1516 Mercidabık Zaferi
- 26 Ağustos 1071 Malazgirt Zaferi
- 29 Ağustos 1521 Belgrat Fetih Zaferi
- 29 Ağustos 1526 Mohaç Zaferi
- 30 Ağustos 1922 İstiklal Zaferi

Tarihimizde önemli olayların daha birçoğu Ağustos ayında meydana gelmiştir.

Bu listeye baktığımızda Çanakkale'de kazanılan 3 önemli zaferin bu ayda olduğunu görüyoruz. Bütün zaferlerimizde olduğu gibi Çanakkale Zaferimizde de manevi gücümüzün çok büyük bir yeri olduğunu görürüz. Bu yazımızda Çanakkale Zaferimizdeki manevi gücümüzü, yani Allah'ın yardımı konusunu ele alacağız. Elbette kısa olarak...

Türk İslam tarihinin, hatta dünya tarihinin dönüm noktalarından birini teşkil eden Çanakkale Zaferi'nin, maddi ve manevi güçlerin bir araya gelmesi ve Allah'ın yardımı ile kazanıldığını artık herkes biliyor.

Yine herkes biliyor ki Çanakkale savaşları sırasında askerlerimiz Bedir ruhu ile eğitilmişlerdi. Yani Allah'ın yardımına müstahak çabaları ortaya koymayı öğrenmişlerdi.

ALLAH NASIL YARDIM ETTİ?

Şüphesiz Allah askerimize yardım etmişti. Bunların hepsini ve yardım şeklini biz bilemeyiz ama bazı yardımlar o kadar aşikâr bir şekilde olmuştur ki, bunları unutmamız da mümkün değildir. İşte bazıları:

Nusret mayın gemimiz, 7/8 Mart 1915 gecesi 26 tane mayını dökmeye gelirken, Karanlık Liman'ı işgal etmiş olan düşman donanmasının arasından süzülürken, nasıl oldu da görülmedi? Döktüğü mayınlar daha sonraki günler

içinde, düşman uçakları tarafından nasıl oldu da görülemedi? Hâlbuki ellerinde mevcut teknoloji ile bunları görebilmeleri gerekiyordu, görülemedi. Bunun izahını ancak ayetlerin tecellisi olarak yapabiliriz.

18 Mart 1915 günü Kahraman Seyit Onbaşı'nın, insan gücünün çok üzerinde bir güç gerektiren 276 kiloluk mermiyi kaldırmasını ancak ve ancak Allah'ın yardımı ve ayetlerin tecellisi ile izah edebiliyoruz.

27. Alay! 25 Nisan 1915 sabahında Anzaklar atağa kalkmışken, karşılarında artık müdafaa edecek hiçbir askerimiz kalmamışken, 27. Alay'a bağlı askerlerimiz Yarbey Şefik Bey kumandasında şafaktan önce yürüyüşe geçmişlerken, güneşin doğmasından sonra önlerine çıkan çıplak vadiyi rahatlıkla aşarlarken; düşman uçaklarının kendilerini görememiş olmasının, ufuktaki düşman gemilerinin kendilerini fark edememiş olmasının, düşman topçusunun bir tek mermisinin dahi onların üzerine atılamamış olmasının açıklamasının ancak Allah'ın yardımı ile mümkün olduğunu herkes itiraf etmek zorundadır.

Anzakların karaya çıkarken Kabatepe yerine Arıburnu civarına çıkmış olmaları ve bu yanlışlarının, kendilerine savaşın sonuna kadar eksi bir unsur olarak tesir etmiş olması; onların akıntıyla izah etmeye kalkışmaları karşısında, kendi tarihçilerinin akıntı olmadığını ispat etmiş olmaları ancak ve ancak Allah'ın askerlerimize yardımı şeklinde ifade edilebilir, izah edilebilir.

25 Nisan 1915 günü Seddülbahir'de Yahya Çavuş'un, binlerce düşman askerine karşı, sadece 40-50 arka-daşıyla gün boyu başarı ile savunma yapabilmesi, atıkları kurşunlardan her birinin birden fazla düşman askerini vurmuş olması, ki bunu da düşmanlar itiraf ediyorlar, ancak ve ancak Allah'ın yardımı ile izah edilebilir.

Yine 25 Nisan 1915 sabahı Zığındere sahiline silah atmadan çıkan 2 bin düşman askerinin, niçin sağa doğru dönüp de ilerleyememiş olmaları, şayet bunu yapsalardı Çanakkale savaşını o gün kazanıyor olabilecekleri, niçin ilerleyemediklerinin izahını kendilerinin de yapmadığını biliyoruz. Ancak ve ancak ayetlerin tecellisi ile bunun izahı mümkündür.

26 Nisan'ı 27 Nisan 1915'e bağlayan gece Seddülbahir Köyü'nün Mezarlığı yakınında mevzilenen düşmanın, sırtında yüklerle, vücudunda yaralarla, aç susuz geri çekilmekte olan askerimizi takip etmek yerine, mezar taşlarıyla vuruşmaları, selvi ağaçlarını Türk askeri zannederek sabaha kadar oyalanmaları, ne ile izah edilebilecektir?

Düşman Seferi Kuvvetler Başkumandanı General Hamilton, 25 Nisan 1915 günü karaya asker çıkardı. Askerleri sapır sapır doğranıyordu, yeni askere ihtiyacı vardı. Tümenlerce asker ise Mısır'da onun emrini bekliyordu. Emrini bekliyordu ama onun bundan haberi yok idi. Bu haber kesikliğini sağlayan, haber vermeyi unutturan, General Maxvel'e bu hatayı yaptıran güç acaba ne idi? Nasıl izah edilebilir ki?

Anzak Cephesi'nde, Nek Geçidi'nin yukarısındaki tepeler, Conkbayırı tepelerine giden en önemli geçit iken; bu geçidi savunan askerlerimize karşı düşmanın yoğun bombardımanını müteakip, hemen iki dakika içinde oraya gitmeyi planladıkları halde, kendi topçularının saatleriyle, kendi piyadelerinin saatlerinin nasıl oldu da 7 dakika fark etmiş olduğunun, bu farkın onların bütün planlarını bozmasının Allah'ın yardımından başka, bir tesadüf olması mümkün müydü?

On binlerce mermiyi Mehmetçiğin bağrına atmaya çalışan Fransızların, bu mermilerle Mehmetçiğin hatlarını yaracaklarını hesaplayarak bombardımana başladıklarında, rüzgârın terse dönerek bütün tozu dumanı kendi topçularının gözüne doldurmasını ve böylece bu planlarının bozulmasını, Allah'ın yardımından başka neyle açıklayabiliriz?

Ve Binbaşı Alanson'un hatıraları... Conkbayırı'na giden yoldaki stratejik tepeyi bir tabur askerle ele geçirmişti. Böylece Conkbayırı ele geçirilmiş sayılacakken nereden atıldığı hala belli olmayan mermilerle askerlerinin beyin-

lerinin patlamış olması ve o tepeyi şu kadar zayıt vererek boşaltmak zorunda kalmış olmaları; savaştan sonra kurdukları divanı harpte, bu mermileri kimin attığının anlaşılamamış olması, askerlerimizin de böyle bir bombardıman yapmadığının bilinmesi keyfiyeti, bu mermilerin nasıl ve kim tarafından atıldığının bulunamaması, ancak ve yalnız Allah'ın ayetleri ile izah edilebilir.

Kolordu Kumandanı General Stopford, Seferi Kuvvetler Başkumandanı General Hamilton'la görüştüğü zaman, 6 Ağustos 1915 Suvla Çıkarması öncesi karaya çıkar çıkmaz, derhal civardaki tepeler işgal edileceği emrini almıştı. Orayı savunan Türk askeri de yoktu, sadece 1500 askerimiz vardı. Anafartalar tepeleri derhal karaya çıkar çıkmaz işgal edilmesi lazım, diye sözlü emir verdikten sonra, bunu yazılı emir haline getirirken "derhal" kelimesini "mümkünse" kelimesi şeklinde yumuşatarak yazdıran güç acaba hangi güçtü?

**"Herkes biliyor ki
Çanakkale Savaşları
sırasında askerlerimiz
Bedir ruhu ile
eğitilmişlerdi. Yani
Allah'ın yardımına
müstehak çabaları
ortaya koymayı
öğrenmişlerdi"**

Düşman Kumandanı Hamilton, Ege Adaları'ndadır. Askerleri 6 Ağustos 1915 günü Suvla Körfezi'ne çıkmıştır. Adalar'la Suvla Körfezi arasında birçok önemli emrin verilemeyeşine sebep olan, o gün meydana gelen telefon kesikliğini nasıl izah edeceksiniz?

Yine ertesi gün Adalar'dan Suvla'ya hareket edip tüm hataları düzeltmek isteyen General Hamilton'un, amiral gemisinin arıza yapmasını hangi güçle izah edeceksiniz?

O gün Hamilton'un, Kurmay Başkanı Albay Aspinal'i adalardan cepheye gönderdiğinde, General Stopford'la görüştüğünde; emri yanlış anlamış olmasını, hücum etmek için topçuları bekliyor olmasını, işgal etmesi gerektiği tepelere ilerlememiş olmasını hangi tertiple izah edebilirsiniz? Hangi tesadüfle izah edebilirsiniz?

9 Ağustos 1915 günü Birinci Anafartalar Zaferimiz öncesinde, önündeki tepelerde acaba Türk askeri var mı, yok mu, diye haber vermek için gönderdiği muhabere birliğinden gelmesi gereken raporun gelmemesi ile ilerleyemeyen, böylece insiyatifi kaybeden General Hamilton'un; o raporun gelmiş ama kendi şahsi evrakları arasında kendisinin görememiş olmasını, iş işten geçtikten 8 sene sonra bu raporu bulabilmiş olmasını nasıl izah edeceksiniz?

10 Ağustos 1915'te Conkbayırı Muharebeleri'nde düşmanın topundan gelen bir şarapnelin, Anafartalar Kumandanı Albay Mustafa Kemal'in saatine çarpmasını tesadüfle mi açıklayacağız?

21 Ağustos 1915'te İkinci Anafartalar Zaferimizin öncesi, sabah hücumunda güneşin düşmanın gözlerini kamaştırmasını ve bu sebeple hücumu öğleden sonraya tehir etmelerini hangi tesadüfle izah edersiniz?

Aynı gün güneşin öğleden sonra eğilmesi ve Türklerin gözünü kamaştırdığı sırada hücum edilmesini planlayan ama öğleden sonraya gelindiğinde nereden geldiğini anlayamadıkları bulutların güneşin önünü kapatarak, düşmanın umduklarını bulamamalarına sebep olmasını nasıl izah edeceksiniz?

Aynı gün Suvla Ovası'ndan fıskıran sislerin Osmanlı siperlerinin önünü kapatmasını ve düşmanın attığı topların bu şekilde gerekli yerlere isabet etmesini önlemesini, nasıl izah edebiliyorsunuz?

DÜŞMAN BİLE İTİRAF EDİYOR

Çanakkale Savaşı'nda, Kurmay Başkanı olan İngiliz Albay Aspinal itiraf ediyor. Seferi kuvvetler Başkumandanı İngiliz General Hamilton itiraf ediyor. İkinci Anafartalar hezimetinden sonra hatıralarında yazıyorlar. Diyorlar ki: "Bugün Türkleri elimizden yine Allah aldı."

Bunlara hurafe diyecek bir kişi var mıdır?

İngiliz Albay Aspinal ne demişti?

"Savaşın ta başından sonuna kadar Allah hep Türklerden yana idi."

"Biz Çanakkale'de sadece Türklerle değil, Allah'ları ile de savaştık ve kaybettik" diyen İngiliz Denizcilik Bakanı Çörçil değil midir?

Komutanlarımız yazılı emirlerinin altında "Yardımcımız Allah olsun" dualarını boş yere mi yazmışlardı?

Bu konuda ne zaman bir makale yazılsa, bir sohbet yapılsa veya bir eser ortaya konsa, bazı gazete ve televizyonlarda hemen

aksi görüşü savunan yazı

ve programlar yayına giriyor ve 'hurafecilik

suçlamaları ayyuka çıkıyor.

İşte buraya birkaç başlıkta, her biri bir konferanslık bilgiyi özetin özeti olarak yazdık. Bu hadiseler kesin ispat ediyor ki Mehmetçik Allah'ın yardımını alabilecek şekilde savaştı ve Allah da yardım etti.

Bunlara kimsenin "hurafe" demesi de mümkün değildir.

Rahmetli Liderimiz Erbakan Hocamız sık sık tekrarlardı:

"Tarihte kazandığımız zaferlere bakın. Bunları biz çok güçlü ordularımız ve üstün silahlarımız olduğu için değil, Allah'ın yardımını alacak şekilde cihat ettiğimiz ve O'nun da yardım etmiş olması sebebiyle kazandık."

Yine Erbakan Hocamızın bir sözü ile bitirelim:

"Bir milletin asıl gücü; tankı, topu, tüfeği değil imanlı evlatlarıdır."

NUSRETULLAH

Allah'ın yardımına bükme dudak,

Hurafe deyişin, hangi mantıkla?

Kur'an yoktur bari internete bak,

"Nusretullah" yaz da hemen tıkla!

MARKASIDIR

 hamzaefendi

ÇOCUĞUN EĞİTİMİNDE OYUN

Çocukluk, hayatın ilkbaharıdır. Biz büyükler nasıl ilkbahar geldiğinde içimizde bir canlılık, ruhumuzda bir diriliş, hayatımızda bir neşe hissederek çocuklar da bu dönemde aynı duygulara kapılırlar. Onların bu duyguları mevsimlik değil senelerce devam eder.

İnsan yavrusunun fiziksel, ruhsal, ictimai gelişimi için bu çocukluk döneminin iyi ve güzel geçirilmesi çok önemlidir. İnsanda fikir hayatının tekamül edebilmesi için insanın dışarıdan birçok intibalar alınması ve bunları eski intibalarla birleştirerek, kıyaslar yaparak, yeni fikirler oluşturması lazımdır. Çocuğun bu intibaları hariçten kazanabilmesi için Yüce Rabbimizin ona ihsan ettiği büyük bir yardımcı vardır ki o da "oyun tabii sevkî"dir.

Bu girişten sonra oyunun ne demek olduğunu, "oyun" sözünden ne anladığımızı, oyunun insanlık tarihindeki yerini, oyunun yaş dönemlerine göre nasıl farklılıklar gösterdiğini, bizler çocukluk dönemlerimizde ne gibi oyunlar oynadığımızı ve Sevgili Peygamberimizin çok sevdiği çocuklarla hangi oyunları oynadığını ve oyunun çocuk eğitimindeki önemini ve faydalarını bir yazı çerçevesinde görmeye çalışalım.

Oyun, çocuğun hayatını kaplayan bir faaliyettir. Çevresini, kendisini, diğer insanları ve varlıkları oyun yolu ile tanır. Çocuk oyun oynarken öğrenmeyi de öğrenir. Anaokulları

ve öncesinde eğitim veren kurumlarda, çocuklara eğitim vermenin en etkili yolu da oyundur. Kız olsun erkek olsun bütün çocuklar oyun oynamayı severler. Onları tanıma, onlarla iletişim kurma, onlara beceriler kazandırmada oyunun yeri büyüktür.

Peki oyun ne demektir? Bu sözden ne anlamalıyız? Oyun, sonucu düşünülmeden eğlenmek amacıyla yapılan hareketlerdir. Oyun, çocukların kendilerinin seçtiği veya gruptaki diğer çocukların seçtikleri eylemlerdir. Oyun, çocuğa hiç kimsenin öğretemeyeceği konuları kendi fiilleri ile öğrenmesi yoludur. Oyun, çocukların sosyalleşmesi, toplumla uyum içinde yaşamayı öğrendiği davranışlardır. Genel olarak oyun, bir amaca yönelik olarak kurallı ya da kuralsız yapılabilen, her durumda çocuğun isteyerek yer aldığı, sosyal gelişimini sağlayan en etkili öğrenme sürecidir.

Oyun, insanlık tarihinin ilk devirlerinden beri var olmuş bir eylemdir. Tarihine baktığımızda bununla ilgili aşık denilen kemik parçalarına arkeolojik kazılarda rastlanmıştır. İslam tarihinde de Sevgili Peygamberimizin çocuklarla oynadığına dair çok dokümanlar vardır. Onları sevdiğini göstermek, onlarla iletişim kurmak için Hz. Muhammed (s.a.v)'in hayatında sayısız örnekler vardır.

Çocukların yaşlarına ve gelişim özelliklerine göre oyunlar farklılık gösterir. 0-2 yaş arası çocuklar tek başına oynarken çingirak sesini duyduğunda hoşlanır. Canlı renkleri olan, ses çıkaran, dikkat çekici oyuncaklar, çocuğun ilgisini çeker. Bu devrede çocuğun dikkati oyuncaklar üzerinde toplanır. 2-4 yaş arasında artık tek başına değil, birlikte oyunlar oynamayı sever. Annesiyle, babasıyla veya birkaç çocukla oynamaya başlar. 4-12 yaş arasında da çevresine olan ilgi arttığı için grup oyunlarına katılır. Artık kurallı oyunlar oynamaya yönelir.

Çocukların gelişiminde oyunun önemini ve faydalarını açıklamadan önce, hazır oyuncakların eğitimdeki rolünü kısaca ifade etmeğe çalışalım. Bugün, çocuk merkezli bir hayatın içinde yaşadığımız için, oyuncak sanayinin ne kadar geliştiğini ve yayıldığını ekonomik verilere bakarak açıkça görmekteyiz. Anne-baba olarak çocuklarımızın bedenî ve ruhi gelişiminde hangi oyuncaklar ne kadar faydalı ne kadar zararlı olduğu hakkında net bilgilere sahip olmalıyız. Seçtiğimiz oyun malzemeleri, çocuğun düşündüklerini eyleme geçirmesinde ona yardımcı olacağından veliler olarak çok dikkatli olmalıyız. Bugünkü oyuncak sanayiinde üretilenler arasında inanç ve ahlak dünyamıza hitap eden ürünlere rastlamak neredeyse yok denecek kadar azdır. Bunun için çocuğun inanç, ibadet, ahlak ve değerlerimiz hususunda yetişmelerine yardımcı olan ürünleri arayıp bulmalıyız.

Biraz da oyunun çocuk eğitiminde faydalarına temas edelim: Örneğin toplu, grup hâlindeki oyunlarda çocuk, uymayı öğrenir. Kanunlara itaat, başkalarının hakkına hürmet, beceriklilik, akıllı ve tedbirli hareket gibi ruhi vasıflar kazanmaya başlar.

Çocuk, arkadaşlarına nispetle daha kuvvetli, daha zeki, daha becerikli ise; oyun esnasında diğerlerini yönlendirmeye, onlara liderlik yapmaya, oyun kurmaya ve yönetmeye başlar. Tıpkı merhum Prof. Dr. Necmeddin Erbakan hocamızın Trabzon'daki evlerinin bahçesinde çocukken arkadaşlarıyla birlikte oyun oynarken onlara karşı tavırlarında olduğu gibi ...

Daha önceki yazımda da belirttiğim gibi tembel çocukların hayata hazırlanmasında oyunları yarışma havasına sokarak onları terbiye etmek mümkün olur. "Haydi kızım, annene mutfakta kim daha çok yardım edecek?" gibi sözlerle çocukları kendi içlerinde yarışmaya sokmak, onların eğitime katkı sağlayacaktır.

Çocuklar, evlerine gelen diğer çocuklarla oynarken, oyuncaklarını paylaşması, onlarla yardımlaşma ve paylaşmayı öğrenmesi, onun diğerkam bir kişi olmasına, ileride fedakâr, özverili bir kişiliğe sahip birey olarak yetişmesine

yardımcı olacaktır. İnancımızın temel esaslarından olan kardeşini kendisine tercih etme erdemine kavuşacaktır.

Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.v) 'in çocukları çok sevdiğini, onlarla şakalaştığını, oyunlar oynadığını, ebeveynine ve çevresine bu konuda tavsiyelerde bulunduğunu bilmeyen yok gibidir. Çocuğun iyi bir terbiye almasında aile büyüklerine görevler yükleyip "Hepiniz çobansınız ve hepiniz güttüklerinizden sorumlusunuz." buyurmuştur.

İki cihanın serveri Peygamberimiz çocuklarla ilgilenmiş, onlara selam vermiş, hatırlarını sormuş, onları kucaklayıp bağrına basmış, onları öpmüş ve zaman zaman da onlarla çeşitli oyunlar oynamıştır. Bu oyunlardan birkaç örnek verelim:

Peygamberimizin sırtında, iki omuzu arasında "Peygamberlik Mührü" vardı. Çocukların bu mühürle oynamalarına izin verirdi. Çocukları at veya deve ile giderken önüne veya arkasına oturtarak onları dolaştırıp eğlendirirdi.

Peygamberimiz "Çocuk kokusu cennetin kokusundandır." derdi. Bir gün sokakta oynayan çocukları yan yana getirir, belli bir mesafede durur. "Kim bana doğru koşup önce gelirse ona şu kadar ödül var." der. Yarış başlar ve çocuklar O'na doğru koşarlar, kimi Peygamberimizin sırtına,

kimi göğsüne çıkmaya çalışır. O da onları kucaklar, öper ve çeşitli hediyeler verir.

Efendimiz bir keresinde kovadan su alıp, Muhammed b. Rebi adındaki çocuğun yüzüne su püskürterek oynamıştı. Sevgili Peygamberimizin, torunlarını sırtına bindirerek onlarla atçılık oynadığı bilmeyenimiz yoktur.

Peygamberimizin çocuklarla oyun oynadığına dair örnekleri saymakla bitiremeyiz. Kıssadan hisse çıkaralım diye bu örnekleri vermeye çalıştık.

Burada şu hususların altını dikkatle çizelim: Çocukların duygu ve fikir hayatını genişleten oyunlar, iradeleri üzerine de tesirler yaparak onların kuvvetli ve iyi bireyler olarak yetişmelerine yardım eder. Bazı oyunlar vardır ki çocukta karar verme kabiliyetini artırır, çocukların metanet ve sebat etme gibi istidatlarını kuvvetlendirir.

Artık Millî Eğitim Bakanlığının bu konularda ciddi çalışmalar yaptığını, pedagogların bu alanlarda ne kadar uzmanlaştıklarını da söylememize gerek yok. Çocuk merkezli bir dünyada yaşamayı dilerken yavrularımızın Rabbini bilen, O'nun emir ve yasaklarına uyan; iyi, doğru, güzel, adil ve faydalı örnek nesiller olmaları için dua edelim.

“Çocukların duygu ve fikir hayatını genişleten oyunlar, iradeleri üzerine de tesirler yaparak onların kuvvetli ve iyi bireyler olarak yetişmelerine yardım eder.”

SINIF YÖNETİMİ

Düşünürler, doğru yönetmeyi “sanat” olarak nitelemişlerdir. Gerçekte de etkin yönetim anlayışı, ortama sanatsal bir zarafet katabilir. Öğretmenlerin her gün altı yedi defa girdikleri farklı sınıflarda bizzat uyguladıkları en önemli yeterliklerden birisidir sınıf yönetimi.

Sınıf yönetiminin etkin olabilmesi için sürdürülebilir, iş birliğine dayalı yaklaşım benimsenmelidir. Tabii olarak sınıf yönetimindeki taraflar öğretmen ve öğrencilerdir. Tarafların etkin olabilmesi için de müzakere kaçınılmazdır. Öğretmen sınıfın (grubun) lideri pozisyonundadır ve karar vermede, alınan kararları uygulamada yeterliliklere sahip olmalıdır.

Yönetim faaliyetlerinde müzakere ortamının sağlanabilmesi için taraf-

ların taviz verebilmeyi baştan kabul etmeleri gerekir. Taviz vermekten kasıt karşı tarafın düşünce ve değerlendirmelerinin önemsenmediği anlaşılmalıdır. Liderin taşıması gereken temel özellikler:

1. Öz bakım: Grubun lideri, temel fizyolojik ihtiyaçlarını karşılamış, yorgunluktan arınmış, stres düzeyini kontrol edilebilir düzeyde tutabilen bir yapıda olmalıdır. Kıyafet uyumu, düzenli beslenme ve iyi ilişkiler kurabilme liderde bulunması gereken özelliklerdendir.

2. Güven: Kişiler arası ilişkilerde “güven” vazgeçilmezdir, ilişkilerin sağlıklı yürüyebilmesi için sigorta niteliğindedir. Lider ve grubun diğer üyeleri arasındaki ilişki, güven üzerine bina edilebilirse taraf-

ların üstesinden gelmek zorunda oldukları sorunların irdelenmesi ve çözümlenmesi kolaylaşacaktır.

Ergenlerin yetişkinlere güven duyması, ilişkinin istikrarlı olabilmesi için ön şartlardan biridir. Kişiler arası ilişkilerde sürekli uzun vadeli planlamalar yapılmalıdır. Bunun için güven en temel saiktir. Peygamber Efendimiz'e (s.a.v) emin olma sıfatını çevresiyle kurduğu güven odaklı ilişkisi, kazandırmıştır.

“İslam İslam'ın yaşanmış halidir.” diyen Prof. Dr. Necmettin ERBAKAN dinimizin söylemekten daha çok yaşantıyı esas almasına vurgu yapılmıştır. “Eğer bir davranış yaşanmıyorsa söylenmemelidir.” kuralı esas alınır. Buradan “bir kimsenin başka bir kimseye öneri ve telkinlerde bulunmaması gerek-

tiği" gibi bir sonuç çıkarılmamalıdır. Kur'an-ı Kerim uygulanmayan eylemlerin dillendirilmemesi gerektiğini ifade etmektedir. (Saf suresi, 2-3) Bunun en önemli göstergesi Müslümanların çevreleriyle kurdukları "güven" ilişkisidir. Güven ancak karşılıklı duygu, düşünce paylaşımı ve hakkaniyete dayalı ilişkilerin gerçekleşmesiyle ortaya çıkabilir.

3. Yetkinlik: Öğretmenler, öğrencilerinin gözünde çoğunlukla "bir bilen" konumundadır. Bu durumun aşındırılmaması çok önemlidir. Özellikle henüz tam olarak soyut işlemler dönemine girmemiş olan öğrenciler için öğretmen; her şeyi bilen, bütün sorularına cevap alabileceği yeterliliğe sahip, yükseklerde bir pozisyonadadır. Bu yaş grubu için (12-13 yaş ve öncesi) öğretmenlerin davranış ve öğretileri çok büyük oranda sorgulanmadan benimsenmektedir. Bu durum da özellikle öğretmenlerin ve diğer yetişkinlerin sorumluluklarını daha da arttırmaktadır.

Çocuk ve ergenlerin (öğrencilerin) öğretmenlerle ilgili ön kabulleri çok büyük oranda pozitifdir. Yani öğretmenlerinin her yönüyle "güçlü" olduklarını inancı en temel referanslarıdır. Öğrenciler tarafından öğretmenler için oluşturulan "dev" algısı iyi değerlendirilmeli ve herhangi bir aşınmaya izin verilmemelidir. Bunu korumanın en iyi yolu öğretmenin çok yönlü olarak sürekli gelişim göstermesi ve eleştiriyi içselleştirmesidir.

4. Doğru iletişim: Grup liderinin en önemli özelliklerindendir doğru iletişimdir. Yönetimin etkin olabilmesi

için temel iletişim becerileri ortama hâkim olmalıdır. Eğer lider gruba kendisini ve planlarını doğru ve etkin bir şekilde anlatabilirse grupla ilişkisi o denli düzeyli gelişebilir. Kişiler arası ilişkilerde mesajın doğru iletilmesi ve doğru anlaşılma çok önemlidir.

"Öğrencilerin öğretmenlerle ilgili ön kabulleri çok büyük oranda pozitifdir. Yani öğretmenlerinin her yönüyle "güçlü" oldukları en temel referanslarıdır."

Bunun için mesajlar kısa ve doğrudan olmalıdır. Yönerge kullanmada uzun mesajlar ve dolaylı mesajlar önerilmemektedir. Dolaylı mesajlar aynı zamanda iletişim engeli olarak da kabul edilmektedir. Lider grubun diğer üyeleriyle aşamalı bir yetki paylaşımına gidebilir. Bunun için de şeffaf, güvenli, eleştirel ve müzakereye açık bir pozisyon belirlemez.

5. Otorite kullanımı: Öğrenciler, öğretmenlerini sorgulamaksızın otorite olarak kabul etmektedirler. Gerçekte de öyledir. Öğretmen bilgi birikimi ve psikososyal yönden öğrenciler için birincil otorite kabul edilmektedir.

Otorite tabiri sadece kuru disiplin anlayışını ifade etmemektedir. Otorite kullanımı iki şekilde olabilir.

A) Onay ve kabul: Eğer lider grubuyla ilişkisini "yürekendirme" temel yakla-

şımı üzerine kurabilirse yönetim süreçlerinde güçlü bir yapı oluşturabilir. Pozitif davranışların pekiştirilmesi, bu davranışları kalıcı hâle getirmekle birlikte başka olumlu davranışları da tetikleyebilir. Otoritenin bu aşamada ödüllendirme yöntemini sıkça kullanması beklenmektedir. Çünkü "Marifet iltifata tabidir."

B) Haddini bildirme: Kaba kuvvete dayalı bu otorite yöntemi, yönetim süreçlerinin en zayıf halkasıdır. Eğer grup üyeleri birbirlerince ve grup liderleri tarafından destek göremezlerse sıra dışı adımlar atmaları zorlaşabilir. Liderin geçmiş uygulamaları üyelere (öğrencilere) korku hissettiriyorsa bu ilişkiden kuru disipline dayalı, yapmacık, zayıf ve güvensiz bir yönetim anlayışı çıkabilir.

Etkin yönetim anlayışında taraflarla iş birliği şarttır. Yönetimde bireysellik gereksiz otoriterleşmeyi (haddini bildirme) ve bencilliği getirebilir. Oysaki "istişare" etkin yönetişimin temel omurgasını teşkil etmektedir. Güç sadece liderin söz ve eylemleriyle ortaya çıkan değil ekibin ortak performansıyla gerçekleşen olgudur. Bireyselliğe ve karizmaya dayalı güç sadece kısa vadeli ve bencilliği okşayan riyakârlık aracı olabilir. Oysa ekibin ortaya koyduğu ortak performans dayalı güç gerçek kurumsal gücü ifade etmektedir.

KÖK NEDEN

Kökü çürük bir düzende küllere tapmak, sorunların üstüne macun sürmek yarayı kangrene çevirir. İnsanlar işsizlikten kıvrılırken, milyonlar geçim sıkıntısı çekerken, “aferin” demenin yollarını aramak, toprağı altımızdan kaydırır. “Demokratur yoluyla ülkelerin gazetelerini, yazarlarını, iş adamlarını ve politikacılarını elinde tutan, propagandalar vasıtasıyla istediğini seçtiren “kayıkçı kavgası” modeli millete kaybettirir. O hâlde bu düzeni düzeltmek için çalışanla çalışmayanın bir olmayacağı bilinmelidir.

Bu bilgi ve bilinç, güncel yanılgıyı durdurarak neye “hayır” diyeceğimizi göstermek için gereklidir. “Demokrasinin, insanların kendi kendilerini idare etmesi, ‘demokratur’un ise milletin idareye alet edil-

mesi” olduğunu anlamak için gereklidir. Bizi anlatan, bizi kucaklayan, yeni ifadeler kurmak için öznesiyle sorunların üstesinden gelerek, yüklemyle hedef ve stratejilere yön vererek istifadeler sunmak için yeterlidir.

Bütün sorunlar için yapılan “kök neden” araştırmaları; bilgi, birikim, tecrübe, hidayet, feraset, dirayet ve şuur sayesinde kurtuluş hikâyelerinin yazıldığını göstermektedir. Bugün de yeni hikâyeler için yeni alışkanlıklara, yeni alışkanlıklar için de yeni analizlere ihtiyacımız var! O hâlde günün sorusunu her gün sormak lazım: Bugün Neyi İyi Yaptım? Beklentiyi umuda çevirecek “iyi olduğunuz bir şey” yapmaya devam ediyor muyum?

Önemli olan, “çekirdek iş”inizi bilmek ve bunun faydasını sürekli artırmaktır. Kendi kendine yardım endüstrisinin

“ince sanat”ı şudur: İyi olduğun bir şeyden daha iyi bir şey yapmalısın!

Kendini geliştirmenin en kolay yolu, iyi bir şey yapmaya devam edenlerle bilgi ve fikir alışverişinde bulunmaktır. Hedeflerimizi ve değerlerimizi destekleyebilecek benzer düşünen insanlarla yol almalıyız. Ve bu yolda uzmanlığımızı, bilgi ve deneyimlerimizi hatta ilişkilerimizi yapmakta olduğumuz “çekirdek iş” üzerinden yeniden değerlendirmeliyiz.

Böylelikle doğru araçlar ve uygun kişilerle daha hızlı öğrenebilir ve insanların yaşamları üzerinde daha büyük bir etki oluşturabiliriz. “Bilinçli öğrenmeyi” günlük “yapılacak”ların bir parçası hâline getirdiğimizde derenin taşıyla derenin kuşunu vuran anlayışa son veren “kök hücre”ye de ulaşmış olacağız.

Selahattin Turan @S... · 2 sa
"Öğrencilerinizin sadece ismini
değil hikayelerini de öğreniniz."
K. Craig

İbrahim Demirkan @i... · 45 dk
3600 ek gösterge verilecekti ne
oldu? Bu seçim vaadi ne zaman
yerine getirilecek? Sendikalar
bu konuyu gündeme taşımaya
devam etmeli.

Mücahit Gültekin @... · 1 gün
İstanbul Sözleşmesi'ne karşı
çıkmaktan daha önemli olan
şey, bu sözleşmenin kavramsal
temelini, perspektifini ve
amacını anlayarak karşı
çıkmaktır. Dizimizi, dirseğimizi
kırıp okuyup öğrenmeliyiz. Eğer
bunu anlarsak, kapıdan
gönderdiğimizde bacadan
giremezler.

Necati CEMALOĞLU ... · 13 sa
"Öğretmenler çalışmadan maaş
almaya alıştı." Demek abesle
iştigaldir. Öğretmenler, hiçbir
zaman çalışmadan maaş
almamışlardır. Ayrıca öğretmen
emeğinin değeri parayla
hesaplanamayacak kadar
kutsaldır.

Muharrem BALCI, Av. · 21 sa
2002'den bu yana şans oyunları
patladı.
Gündüz at yarışları gece de
yapılmaya başlandı.
Türkiye İddaa ile tanıştı.
Piyango oyun çeşitleri artırıldı.
1 Ağustos 2020 tarihi itibarıyla
her keseye uygun kumar var
artık.

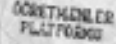
Kaç Ayasofya daha açarsınız
kefaref olarak

Hamdi SÜRÜCÜ @sur... · 5 sa
Müdür olmanın gereklerinden
biridir, öğretmeni ezmeden ve
ezdirmeden sorun çözmek.

Selahattin Turan ... · 14 sa
Okul müdürü; bir sorun ve
çatışma halinde öğretmenini
hiçbir zaman veliyle karşı
karşıya getirmemelidir.

ÖĞRETMENLER PL... · 16 sa
Koca koca insanlar bile
maske-mesafe kuralına
uymuyorken yerinde
duramayan öğrencilerimi nasıl
kontrol altında tutacağım?

Abbas Güçlü @Ab... · 1 sa
Uzaktan eğitim döneminde,
çalışanların özlük haklarına
dokunmadan, indirim yapan
okullar bildirsinler, hepsini tek
tek paylaşalım, hepsini
alıştıralım...
Bu arada uzaktan eğitimde
verimlilik kontrolü de mutlaka
yapılmalı, ben yaptım oldu
denilmemelidir!

EĞİTİMDE ELEŞTİREL YAKLAŞIM

Meselelere, fikir ve olaylar arasındaki mantıksal bağlantıyı rasyonel bir biçimde ortaya koyarak yaklaşmak, eleştirel beceri olarak anlatılır. Bunun için de akıl yürütme, analiz etme, değerlendirme, karar verme ve problem çözme gibi yetkinlik donanımıyla kişi pozitif yapıdan aktif yapıya geçmiş olmaktadır.

Eleştirel düşünme, "Bireylerin amaçlı olarak ve kendi kontrolleri altında yaptıkları, alışılmış olanın ve kalıpların tekrarinin engellendiği, ön yargıların, varsayımların ve sunulan her türlü bilginin sınıandığı, değerlendirildiği, yargılandığı ve farklı yönlerinin, açılımlarının, anlamlarının ve sonuçlarının tartışıldığı, fikirlerin çözümlenip değerlendirildiği akıl yürütme, mantık ve karşılaştırmanın kullanıldığı ve sonucunda belirli fikirlere, kuramlara veya davranışlara varılan düşünme biçimidir."¹ denilmektedir.

Konu ve olaylara eleştirel yaklaşan kimseler kolayca ona-buna körü körüne bağlanıp mahkûm olmazlar. Çünkü gerekçe arar, konu ve olayları ilişkilendirir, daha iyi bir fikir, düşünce ve netice olup olmadığını araştırıp bulmaya çalışır, tutarlı veya tutarsız olan durumları sezerler.

Moderniteyle beraber gelenekten ya da köklerinden kopuk bir vaziyette aynı zamanda bilgi kirliliğine maruz kalmış bir hâlde savrulan nice insanlar iki arada bir derede kalmışçasına bocalamaktadırlar. Elbette ki ilmî, bilimsel, ekonomik, siyasi ve psikolojik konularda eleştirel yaklaşım ve sorgulayıcı yapı, kişinin en doğruyu bulmasına katkı sunacaktır. Ancak inançla ve dinî ahkâmla ilgili hususlar biraz farklılık arz etmektedir.

Söz gelimi dinin inanç boyutunu, doğruyu bulmak adına sorgulayıp mantık dışı bulunca da inkâra saparak "dinsizlik dini"ni tercih edenlerin sayısı küçümsenmeyecek derecededir. Yine özellikle Kur'an ayetlerinin sorgulanması ve bilimle çeliştiği noktasında ısrar edilmesi, konuya eleştirel yaklaşıma veya sorgulayıcı bir mantığa bağlamak bir şey kazandırmadığı gibi, insanı inkâra, dinsizliğe ve isyana götürebilir.

Hadisi şerifler konusuna gelince, hadis âlimleri çok sıkı bir tahlil ve tahkikten sonra ciddi bir süzgeçten geçirmek suretiyle mevzu (uydurma) ve zayıf olanları diğerlerinden ayırmıştır. Kur'an'ın ruhuna uygun olup onun tefsiri mahiyetinde olanları da inancımız gereği kabullenmek durumundayız.

Kitap ve sünnet bağlamında daha doğru, daha net ve doyurucu bilgiye sahip olabilmek için eleştirel yaklaşım ve sorgulayıcı bir yapı öngörülüp teşvik edilebilir. Lakin aklını ve aklî melekelerini ön planda tutarak ilahî emir ve yasakları sorgulayıp sulandırmak ve sanki hatalıymış gibi değerlendirmek tecviz edilemez bir husustur.

Modern zamanın kimi mimarlarınca bireye öz güven gelsin, yaratıcı(!) ve yenilikçi olsun, demokratik tutumu gelişsin diye son noktası konulmuş kitap-sünnet eksenli ilahî ahkâmı sorgulamak ancak her şeyden şüphe eden kişiliksiz bir yapı kazandırır. Oysa "İşte şu kitap, toplumun ve bireyin temel hayat prensiplerini çizen bu ilahî yazgı var ya, kendisinde hiç şüphe yoktur, insan aklını şüpheye düşürebilecek hiçbir

çelişki, eğrilik, tutarsızlık yoktur onda. Öyleyse gönlünü aç ve onu içtenlikle oku, okudukça göreceksin ki bu sözler yüce yaratıcıdan gelen hakikatin ta kendisidir. Fakat bu kitap, kötülüğü, çirkinliği tercih eden kimseler için değil, her türlü fenalıktan titizlikle sakınan, doğruya ve güzelliğe ulaşmayı arzu eden o takva sahipleri için bir kılavuz, bir yol gösterici, bir hidayettir. Şu hâlde, tüm insanlığa doğru yolu gösteren bu kitap, ancak takva sahiplerini hedefe ulaştıracaktır.”² buyrulmaktadır. Aynı şekilde sahih hadis (sünnet) hakkında da onları mantığa vurarak inkâr edip yok sayacak derecede bir sorgulama yanlışır. Bununla ilgili birkaç ayet şöyledir:

“Allah ve Resulü bir meselede hüküm verdiği zaman inanan bir erkek ve kadına artık o işte kendi (arzu ve heveslerine göre) başka tercih hakkı yoktur. Kim Allah ve peygamberine karşı gelirse (onlar tarafından verilmiş hükümleri beğenmez, kendi tercihlerine önem verirse) kesinlikle o apaçık bir sapıklıkla sapmış olur.”³

Bu ayetten şunu anlıyoruz: Allah ve Resulü'nün herhangi bir konuda koyduğu bir hüküm varken hiç kimse onun aksine bir tercih yapamayacağı gibi başkası için de “İsteyen yapsın, istemeyen yapmasın.” diye bir serbestlik tanıyamaz ve bir ideolojik fikri dayatamaz. Çünkü o ideolojiler heva ve heves putunun söylem şekilleridir. Bu durumda yeni bir din icat etmiş ve sapıtmış olur ki Allah ve Resulü'nün hükümlerine bağlı müminlerce itibar görmezler.

“De ki: Allah'a ve peygamberine itaat edin. Eğer yüz çevirirlerse (kâfir olurlar), şüphesiz ki Allah kâfirleri sevmez.”⁴

“Peygamber size neyi veriyse onu alın, size neyi yasak ettiyse ondan da vazgeçin...”⁵ ayetinden de anlaşıldığına göre Allah Resulü'nün verdiği / emrettiği ve nehyettiği ne varsa ayette geçen ('mâ' ism-i mevsulünden dolayı) özel ve genel emrettiği ve nehyettiği her şeyi içine alır. Bundan dolayı hadisler ve sünnetler müminler için şer'î delildir. Ayetin devamı şöyledir: “Allah'a saygılı olup, emirlerine uygun yaşayın / aykırı davranmaktan sakının. Çünkü Allah'ın azabı çetindir.”⁶

Bu kadar lafı niye ettik diye merak edenlere şunu söyleyelim: Bizim kültürümüze, tarihimize ve inancımıza uygun olmayan bir eğitim sistemiyle gençlerimizin konulara, olaylara ve sorunlara eleştirel ve sorgulayıcı bir mantıkla yaklaşmaları dayatması bir yana, son zamanlarda ayet-hadis, Allah'ı, Peygamberi, Kitap ve sünneti eleştirip kabul etmeme noktasına doğru sürüklendiğine tanık oluyoruz.

Daha geniş bir açı ve hayatın içinden bakarak konumuzun daha iyi anlaşılması sadedinde Ukbe bin Amir'den (r.a.) rivayetle Peygamber Efendimiz'in (a.s.) okuduğu bir hutbedeki şu sözlere kulak verelim:

“Ey insanlar! Sözlerin en doğrusu, Allah'ın kitabıdır. Sünnetlerin en hayırlısı, benim sünnetimdir. Sözlerin en değerlisi, Allah'ın zikridir. Kıssaların en değerlisi, Kur'an'dır. Amellerin en iyisi, farz olan amellerdir. Her şeyin en kötüsü, sonradan ortaya çıkanlar (bidatler)dır. Davetlerin en güzeli, peygamberlerin davetidir. Ölümünün en şerefli, şehitlerin ölümüdür. Körlüğün en kötüsü, hidayete erdikten sonra tekrar sapıklığa düşmektir. İlmin en iyisi, faydalı olandır. Veren el, alan elden üstündür. Az ve yeterli olan mal, çok olan ve azdıran servetten iyidir. Pişmanlığın en kötüsü, kıyamet günü duyulan pişmanlıktır.

İnsanların bazıları namazını vaktin sonunda kılar. Kimisi de Allah'ı ara sıra hatırlar. En büyük hata, yalan söylemektir. En hayırlı zenginlik, gönül zenginliğidir. En iyi azık, takvadır. Hikmetin başı, Allah korkusudur. Kalpte yer alan şeylerin en iyisi, hakiki imandır. Şüphe ve kararsızlık, küfürdür. Ölüler için yüksek sesle ağlayıp dövünmek Cahiliye adetlerindendir. İçki kötülüklerin anasıdır. Kadınlar şeytanın tuzağıdır. Gençlik bir çeşit deliliktir. Kazançların en kötüsü faizdir. Yiyeceklerin en kötüsü yetim malıdır. Bahtiyar insan, başkasından ders alabilir.

“İlmî, bilimsel, ekonomik, siyasi ve psikolojik konularda eleştirel yaklaşım ve sorgulayıcı yapı, kişinin en doğruyu bulmasına katkı sunacaktır. Ancak inançla ve dinî ahkâmla ilgili hususlar biraz farklılık arz etmektedir.”

Hepiniz nihayet birkaç metrelik toprağa gireceksiniz. Her iş neticesiyle değerlendirilir. Amellerde geçerli olan, amelin sonudur. Gelmesi muhakkak olan şey, uzak da olsa yakındır. Mümine sövmek fasıklıktır. Müminin etini yemek (gıybet) Allah'a karşı gelmektir. Kim kötü bir iş yapmak için Allah adına yemin ederse Allah onu yalancı çıkarır. Kim bağışlayıcı

olursa Allah da onu affeder. Kim öfkesini yenerse Allah ona sevap verir. Kim musibete sabrederse Allah kaybettiklerinin yerini doldurur. Kim sabrederse Allah sevabını kat kat verir. Kim Allah'a karşı gelirse cezaya çarptırılır. Allah'ım, beni ve ümmetimi bağışla! Allah'ım beni ve ümmetimi bağışla! Allah'tan beni ve sizi affetmesini dilerim.”⁷

Diğer hayata dair beşerî nizam, fikrî akım, husus ve kültürler bağlamında istikametimizi kaybetmemek ve en doğruya ulaşabilmek için elbette ki sorgulamak ve eleştirel yaklaşmak esastır. İnsanların dünya ve ahiret saadetini sağlamak üzere gönderilmiş olan dinimizin temel iki kaynağının (kitap ve sünnet) biz kullara verdiği mesaj ve açtığı ufuk doğrultusunda hareket etmemiz hâlinde maksadın hâsıl olacağını kesinlikle göz ardı etmemeliyiz.

KAYNAKÇA

1 <https://www.egitimreformugirisimi.org/yayin/dusunme-gucu-soran-ve-sorgulayan-genclik-icin-ogretmen-destek-projesi/>

2 Bakara suresi, 2

3 Ahzab suresi, 36

4 Âli İmran suresi, 32

5 Haşr suresi, 7

6 Haşr suresi, 7

7 Feyzu'l-Kadir, II, 175

HUY HUYDAN ÇALAR

Çocuklarımız bizim ayak izlerimize basarak yürüyor. Bizler de kendi ebeveynlerimizin ayak izlerine basarak ilerliyorduk. Bunu yaşlandıkça daha iyi fark ediyor insan. Rahmetli babamın kütüphanesini düzenledim bu yaz. Babacığımı biliyordum ama iyice anladım ki babamın kopyası gibiyim. Kütüphanesindeki kitapların bir çoğu benim kütüphanemde de var. Cd ler aşağı yukarı aynı...

İnsanlar sadece sima olarak, kalıtsal hastalıklar olarak benzemiyor ebeveynlerine; huy olarak, kişilik olarak da benziyorlar. Çocukları ile iyi iletişim halinde olan ebeveynler birikimlerini aktarabiliyor çocuklarına. Böylece çocukları diğer çocuklardan bir adım önde başlıyorlar hayata. İletişimleri iyi değilse her nesil bir önceki neslin yanlışını yeniden, yeniden yapıyor. Hayata, iletişimi iyi olmadığı için,

kızdığı ebeveyninin yanlışlarını tekrar tekrar yaparak devam ediyor, bilmeden onu taklit ediyor çocuklarımız malesef.

Çocukları eğitmek çok önemli, aile çok önemli. Çocukları aile ortamından koparmadan iyi eğitebilmek için önce büyüklerini eğitmemiz gerekiyor. Her anne baba olacak yetişkinin dünyaya gelmesine sebep olacağı çocuğunun kendisini taklit edeceğini bilmesi ve iyi örnek olmak için çok çabalaması bilincini kazanması gerekiyor. Biz yetişkinler hep direk olarak çocuğa verdiğimiz mesajlara odaklanırsak. Halbuki çocuklar o kadar dikkatlidirler ki ses tonumuz, mimiklerimiz, yüz ifademiz onlar için çok şey ifade eder. Onların bizim söylediklerimizden ziyade hissettikleri duygular ile kişilikleri oluşur, o duygularla doğruyu, yanlış ayırt ederler. Onlara yaşattığımız duygular herşeyden önemlidir yani.

“Ben güzel ahlakı tamamlamak için gönderildim.” “Din güzel ahlaktan ibarettir.” Hadis-i şeriflerinden biliyoruz ki bir insanın ulaşabileceği en yüksek merteye güzel ahlak sahibi olması ve kimse yokken bile Allah’ın onu gördüğünü bilip öyle davranmasıdır. Bu aşamaya gelebilmek için her insanın geçeceği imtihanlar farklı farklıdır. Rabbim simalarımızı, DNA’larımızı, parmak izlerimizi, dil izlerimizi nasıl eşsiz yaratmışsa her kulunu da erdemli insan haline getirmek için farklı imtihanlar hazırlamıştır. Kiminin imtihanı sağlıklı, kiminin eşiyile, kiminin anne-babasıyla, kiminin varlıkla, kiminin yoklukla, kiminin güzellikle, kiminin çirkinlikle... Rabbim bazen verdikleri ile bazen vermedikleri ile sınıyor bizi. Rabbim “Kimseye kaldıramayacağı yükü vermem” diyor. İnsanlarının imtihanlarına yakından bakınca (uzaktan

güllük gülistanlık görünen pek çok hayatta) insanoğlu nasıl da dayanıklıymış şaşıyoruz. Dağların taşların kabul etmediği, parçalandığı emaneti kabul eden insanoğlu öyle ağır imtihanlar yaşıyor ki... Rabbim hepimize imtihanlarımızı başarıyla geçmek nasip etsin İnşallah...

Ve bizler gözlerimizden kıskandığımız evlatlarımızın iyi olması için, onların güzel ahlaklı olması için, çaba harcamalıyız öncelikle. Onun için de onlara iyi örnek olmalıyız. Çocuklarımız ilk önce bizi örnekliyorlar çünkü. Ben bir öğretmen olarak yol bomboş olsa bile kırmızı ışıktan karşıdan karşıya geçmiyorum. Öğrencilerimden biri görürse öğrettiğim ile yaşadığım çelişmesin diye. Küçükken sigara düşmanı olan babanın, sigarayı bırakması için uğraşıp durduğu çocuklarının büyüyünce sigara içmeye başlaması gibi. İnsanlar yanlış bile yapıyorlar çünkü. Ülkemizde en çok sigara içen meslek grubunun doktorlar olması gibi.... **ÖNEMLİ OLAN BİLMEK DEĞİL, UYGULAMAK.**

Çevremdeki insanları gözlemliyorum, hayatta başarılı olanlar doğruyu çok bilenler değil. Çok bildiği halde, bunları sadece söyleyenler yerinde sayarken; az bile olsa bildiğini uygulayanlar, hayatta daha başarılılar. Uygulama her zaman söylemi yeniyor. Büyükler hep doğruyu, iyiyi söylüyor ama yanlış yapıyor ise çocuklar yapılanı örnek alıyor ve direk yanlış uyguluyor malesef. Eğer iyi bir Müslüman, iyi bir vatandaş, iyi bir insan yetiştirmek istiyorsak iyi örnek olacağız; bunun başka yolu yok. Öyleyse ilk önce çocuğun yakın çevresindeki anne-baba, büyük-

leri ve okulda öğretmeni çocuğa iyi örnek değilse, iyi yetişmemişse; o öğretmenin yetiştireceği çocuk da iyi yetişmeyecektir. İlk önce biz yetişkinler kendimizi değiştireceğiz olumlu anlamda, sonra çocuklarımızdan olumlu davranışlar bekleyeceğiz.

“Eğer iyi bir Müslüman, iyi bir vatandaş, iyi bir insan yetiştirmek istiyorsak, iyi örnek olacağız. Bunun başka yolu yok!”

Bir öğretmen olarak velilerime bakıyorum. İlk öğretmenliğe başladığım yıllarda velilerim yaşça benden hep büyüklerdi. Beş yıl okuttuğum çocukların velileri de çok değişmişlerdi, gelişmişlerdi. Şimdi bakıyorum velilerimin hemen hepsi benden küçük, hatta çocuğum olabilecek yaşta velilerim var ama yeni nesil veliler her şeyi bildiğine inanıyor; öğrenmeye, değişmeye meyilli değiller malesef. Çocuklarına söz geçiremiyor, onları kontrol edemiyor, yönlendiremiyor birçoğu. Bu çok üzücü bir durum ve çocuklar üzerinde davranış eğitiminde daha başarısızız maalesef. Bu öğretmenin itibarının ortadan kalkmasından mı, velilerin gittikçe daha cahil olmasından mı, akademik başarının ahlaki değerlerin önüne geçmesinden mi, akademik başarı yüksek olunca onaylanan ama ahlaki

olumlu davranışın onaylanmayıp yok sayılmasından mı? Eğitimin amacı olumlu davranış oluşturmak ise önceliklerimizi gözden geçirmeliyiz. Yoksa toplumsal çözülmenin önüne geçmemiz mümkün olamayacak.

Yıllar önce 7-8 yıllık öğretmenken, emekliliği gelmiş bir erkek öğretmenin nefretle veli toplantısının ne kadar gereksiz olduğunu söylediği geliyor aklıma. Halbuki öğrencilerimizi iyi yetiştirmek istiyorsak önce velileri ikna etmemiz, onları yönlendirmemiz gerekiyor. Veliyi yanımıza almadan eğitimde başarılı olmamız mümkün değil. Mümkün oldukça velilerle bir araya gelmeli, konuşmalı; veli ziyaretleri, ev ziyaretleri yapmalıyız. Çocuğu ev ortamında görmeliyiz. Beklentilerimizi çocuğun durumuna göre ayarlamalıyız. Çünkü hiç kimsenin şartları bir diğeri ile aynı değil. Artı şu anda uzaktan eğitim yapıyoruz mecburen. Eğer velileri ikna edemiyorsak çocuklar eğitime katılmıyor ve geri kalıyorlar. Ev ziyaretleri yapmasak da telefon ve whatsapp gibi haberleşme araçlarını aktif kullanarak velileri bu işin içine çekmeli, onları ikna etmeliyiz. Her birimiz maaş ve ders ücretlerimizi tam olarak alıyoruz, bunun hakkını vermeliyiz. Her öğrencimizin kendi çocuğumuz olduğunu düşünüp, öğretmenin kendi çocuğumuza nasıl davranmasını istiyorsak öğrencimize öyle davranmalıyız. Velileri mutlaka yanımıza almalıyız, veli karşımızda durursa bizim eğitim öğretimde başarılı olmamız mümkün değildir.

BİLMEK DEĞİL ÖĞRENMEK GEREK

Toplumlar, sosyal uğraş ve önceliklerine göre değişik isimler alırlar: tarım toplumu, sanayi toplumu, bilgi toplumu, teknoloji toplumu vs. Bu toplumlardan her birisinin kendisine göre öncelediği temel farklılıklar vardır. Bu dönemin toplumunun ismi de bilgi toplumu, yani enformasyon toplumdur.

Bilgi arayışı, geçmiş çağların insanlarını en çok yoran arayıştır. Fakat ona ulaşmak hiçbir zaman günümüzdeki kadar “kolay” olmamıştı. Önceleri yılları alan bilgi edinme, şimdilerde sadece birkaç dakika uzaklıkta bulunmaktadır. Artık yüksek meblağlar harcayarak eğitim kurumları açmaya, onlara ders verecek hoca bulmaya ve yılları beklemeye gerek kalmadan anında ulaşılan bir bilgiden bahsediyoruz.

Artık günümüz enformasyon dünyasında eğitimle ilgili temel sorular ve temel sorunlar değişmiştir. Bilgi edinmek için bu kadar masraf etmeye ve zaman harcamaya ihtiyaç var mı? Eğitim kurumlarına ve eğitime neden ihtiyaç duyuyoruz? Daha ucuza ve daha kısa sürede ulaştığımız bilgiler için bütün bu meşakkate neden katlanıyoruz? Gibi sorular çoğalıp gitmektedir.

Yukarıdaki sorulara verilen her cevap, eğitime bakışın göstergesidir.

Eğitimin amacı nedir? Bilmek mi, Öğrenmek mi? Bilmek hiçbir zaman öğrenmek kadar kıymete sahip olamamıştır. Bilgi toplumunun temel karakteri “Çok şey bildiğini zanneden fakat hiçbir şey bilmeyen” bilgi cahili bir nesil olmasıdır. Zahmetsiz/emeksiz edinilen bilgi, emeksiz elde edilen mal gibi değersiz ve ucuzdur.

Bilgi toplumunun özelliği faydalı faydasız, gerekli gereksiz, önemli önemsiz demeden ve en önemlisi öğrenme sırası

olmadan her şeyi bilme hevesidir. Yani “Bilmek için bilmek” felsefesi geçerlidir. İhtiyaçtan değil hevesten dolayı bilgi edinme ve bilgiyi kutsama anlayışı hâkimdir. Oysa öğrenmek, bir amaç uğruna ve önem sırasına göre ihtiyaç duyulduğu kadar bilgi edinmektir.

Bilgi toplumunda sadece bilgi değil her şey; yapay, zahmetsiz, amaçsız, kolay ve ucuzdur. Yani hızlı bir yaşam söz konusudur. Oysa hız hazzı öldürür. İnsanlar yaptıkları işten haz yani zevk almalıdır ki bir değeri olsun. Hızlı öğrenmek, tıpkı hızlı yemek yemek gibidir; hazımsızlık yapar, zara verir. Ahşabın estetiği ve sanatı karşısında, kalıplarda üretilen plastik gibi zevksiz, hızlı, sağlıksız, kolay ve ucuz... Bilgi toplumunun hızlı yaşamı suni bir yaşamdır.

Günümüzün kutsallaştırılan hızlı yaşamında “hız” kimin içindir? Yani hızlı yaşamak bir ihtiyaç mı, yoksa doymak bilmeyen birilerine daha çok kazandırmak için mi?

Sorgulamadan yaşadığımız bu dünyada emperyal zihniyete hizmet etmek zorunda mıyız? Birileri daha çok kazansın, daha çok eğlensin ve daha çok sömürsün diye neden birileri bir defa geldiği bu dünyada köle gibi yaşamaya tabi tutulsun. Unutmayalım ki bu dünyaya bir defa geleceğiz ve telifisi olmayan bir dünya hayatı yaşıyoruz.

Bilgi edinmek de zararlı olur mu? Sorusuna verilen “evet” ya da “hayır” cevabı muhatabın düşünce “derinliğini” gösterir. Bilgi ihtiyaca ve kapasiteye göre verilmelidir. Hoş bir söz vardır: “Gençler ne okuduğuna, ihtiyarlar da ne yediğine dikkat etmelidirler.”

Bilgi toplumunun temel özelliği teknolojiye bağlı olmasıdır. Oysa teknoloji kendi ahlakını ya da ahlaksızlığını da beraberinde getirir. Klasik olan “teknikini kullan, ahlakını terk et” anlayışı bir hayalden ibarettir. Alınan her teknoloji

“amaç” ahlakını da beraberinde getirir. Tıpkı ucuza mal olan dikey inşaat anlayışı gibi; mimaride yatay ve dikey yapılaşma sadece bir görüntü değil, onun arkasında yatay ve dikey bir kültürü de beraberinde topluma hâkim kılar. Yani yapılarımız dikey, kültürümüz yatay olsun lüksüne sahip değiliz. Dikey yapının dikey kültürü olur. Mesela bireysel yalnızlık dikey mimarinin temel felsefesidir. Bunu tasarlayanlar, insanları toplumdan koparıp bireyselleştirerek kontrol altına almak için tasarlamışlardır. Neden köy hayatındaki birlik beraberlik apartmanlarda sağlanamamaktadır? Çünkü planlanırken bu amaçla planlanmıştır.

Bilgi toplumunda bilgi kaynağı şahıslar değil, teknik imkânlar olduğu için kültürel aktarımlar kesintiye uğramaktadır. Oysa bir toplumu asıl ayakta tutan bilgiden daha öte olan kültürel bağlardır. Teknoloji kültürle ters orantılı olup, birbirlerini sevmeyiz. Birisi gelince, diğeri o mekânı terk eder.

Gerekli gereksiz her bilgiyi hafızasına dolduran ve görünürde çok şey bilen bu sığ düşünceli nesiller; derinlemesine hiçbir şey bilmeyen, düşünemeyen, sorgulamayan fertlerden oluşan bir topluluktur. Öyle ki onların eleştirel bakışları bile “bildirilmiş” eleştirilerdir. Yani kendi özgün eleştirisi ve düşünceleri yoktur. Onlar ki her konuda bilgi sahibi oldukları için “bilmiyorum” demeyi cahillik zannedenlerdir. Oysa gerektiğinde “bilmiyorum” demesini bilmeyenlerin, biliyorum demesinin hiç bir önemi yoktur. İnsan akli her şeyi bilecek kadar güçlü değildir.

Farklı sebeplerden dolayı hep bireyselleştirilen, sosyalleşmesi engellenen bu nesle bir tokat da Covid-19’dan gelmiştir. Yalnızlaşan toplum virüsün korkusuyla daha da yalnızlaşmış, tamamen sanal dünyaya itilmiş, gerçek dünyayla ilişkisini kesmiştir. Teknolojiyle istediklerine çok kolay ulaşan bu nesil; saman alevi gibi görüntüsü büyük, etkisi ise küçüktür. Birçok alanda örnek gösterilen Japonya’da yalnızlaşan gençler için ücretli “ev arkadaşlığı” sektörünün gelişmesi başka türlü nasıl izah edilebilir. O kadar servet ve teknik imkânlar arasında başkalarıyla iletişime geçemeyen sadece işiyle evi arasında yalnız bir hayat yaşayan bu gençler için sosyalleşsin diye evlerine ücret karşılığında ev arkadaşları gönderilmesi, hangi yanlışın faturasıdır?

Maneviyatçı düşünceye sahip olan bizler, yaşadığımız dünyaya her yönüyle yön vermeye mecburuz. Ürettiğimiz bilgi ve tecrübeyle kavmi ve inancı ne olursa olsun, hali-fetullah sıfatıyla her insanın huzurunu sağlamaktan sorumluyuz. Teknolojiyle, bilgiyle yönlendirilerek yalnızlığa itilmiş, sosyal medyayla asosyal bir hayata mahkum edilmiş, emperyalist düşüncelerin bireyselleştirdiği nesli tekrar hayata kazandırmak zorundayız. Köleleştirilmiş beyinleri ve bedenleri “azad” etmek ilahî bir vazifedir.

Kutsallaştırılan bilgi ve teknoloji insanların sömürülmesine “alet” edilmemelidir. Bilgi asla ve asla kutsal bir nesne değil, ihtiyacı gideren; insanlara huzuru, sağlığı ve güvenliği temin eden bir nesnedir. Kontrolsüzce ve kuralsızca gelişen bilgi, zamanla atom bombasına dönüşen bilgidir. Dün atom bombasına dönüşen materyalist bilgi, bugün daha büyüklerine ve daha tehlikelilerine dönüşebilmektedir.

Bir şey sorgulanmazsa kutsallaşır, insan eliyle kutsallaşan da zamanla zulme dönüşür. İnsan eseri olan her “tecrübî” gelişme, her düşünce ve her eylem sorgulanmalıdır. Faydası ve zararı kıyaslanmalı gerektiğinde terk edilebilmelidir.

Enformasyon toplumunda bilgi de sorgulanabilmelidir. Neyi, ne kadar ve niçin bilmemiz gerektiği sorgulanmalı, bilme yerine öğrenme esas alınmalıdır. Beyinlerin bilgi çöplüğüne dönüşmesi engellenmeli, faydalı ve ihtiyaç için öğrenilmelidir. Amacı olmayan öğrenmenin “israf” statüsünde bir öğrenme olduğu bilinmelidir.

Amaç çok bilmek değil, ihtiyaç kadar bilmek ve bildiklerini uygulamaktır. Bunun en güzel örneği Allah Resulü’nün ashabıdır. Günümüzün din bilgilerinin din adına bildikleri, ashabın bildiklerinden daha fazladır fakat onları manen yükselten o bilgi, bugünün âlimlerini yükseltmemektedir. O ashab ki, bildikleri her bilgi ve hükmü hayatlarına hâkim kılmışlar ve seçkin bir topluluk olmuşlardır. “(İslâm dinine girme hususunda) öne geçen ilk muhacirler ve ensar ile onlara güzellikle tabi olanlar var ya, işte Allah onlardan razı olmuştur, onlar da Allah’tan razı olmuşlardır. Allah

onlara, içinde ebedi kalacakları, zemininden ırmaklar akan cennetler hazırlamıştır. İşte bu büyük kurtuluştur.” (Tevbe suresi/100) onları fikren ve ahlaken yükselten bilgi değil, ameldi. Bilgi hiçbir zaman kutsallaştırılmamalıdır.

Eğitimin amacı, ihtiyaçlara göre yeni çözümler üretmek; sağlık, güvenlik, kolaylık ve huzur dolu bir hayat sunabilmektir. Bütün bunlardan başka eğitimin temel bir amacı daha vardır ki, o da kültürel birikimin/mirasın aktarılmasıdır. Kültürel birikim asla teknolojiyle aktarılamaz. Kültürel birikim ancak hoca-talebe ilişkisi ile aktarılabilir. Hoca-talebe ilişkisi dışındaki verilen bilgiler suni birer bilgidir. Bizim eğitimimiz hoca/rehber merkezli bir eğitimidir. Nebevî metot böyle bir eğitimi öngörmüştür.

Teknolojiyle verilen “uzaktan eğitim” hiçbir zaman “model” hoca merkezli yüz yüze eğitimle kıyaslanmamalıdır. Ucuzluğu esas alınarak salgın sonrası da bu eğitim anlayışına devam edilmemelidir. Her şeyin maddiyatla kıyaslayan materyalist zihinlerle bu konu ele alınmamalıdır. Telafisi imkânsız yollara sapılmadan geleneksel model, rehber hoca ve onun takipçisi talebe eğitimine devam edilmelidir.

HZ. PEYGAMBER'İN KUR'AN ÖĞRETİMİ VE DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

Kur'an-ı Kerim, Hz. Muhammed'i Kur'an öğretmeni, Kitabın açıklayıcısı, örnek alınıp hayatının tüm boyutlarının öğrenilmesi gereken bir üsve, gönül ve zihin tezkiyesini gerçekleştirmekle görevli bir müzekki, anlaşmazlıkları karara bağlayıp adaletle hükmeden bir hâkim, hüküm olmayan konularda hüküm koyarak bireysel ve toplumsal meseleleri çözüme kavuşturan bir lider olarak insanlığa takdim etmektedir. Kur'an'da ifade edilen ve Hz. Muhammed'e izafe edilen tüm özellikler onun eğitici ve öğretici kimliğini tanıtmaktadır.

Hiz. Muhammed'in eğitim ve öğretim faaliyetleri alanına giren hususları üç ana grupta toplamak mümkündür:

1. "Kendisine gelen vahiyleri okumak veya Müslümanların takip edecekleri

yolu duyurmak ya da amel edecekleri çerçevenin sınırlarını belirlemek.

2. Ümmetin güzel melekelerini geliştirmek ve kötü huylarına engel olmak suretiyle onları terbiye etmek.

3. Kitab'ın birey ve toplum için bir nizam olarak getirdiği tafsili hükümleri anlatmak." Hz. Aişe (ö: 58/677), "Hz. Peygamberin tüm huylarının ve ahlakının bizzat Kur'an" olduğunu haber vermek suretiyle onun her an eğitim ve öğretim faaliyetinin içinde olduğunu söylemiştir. Kendisine gelen vahiyleri her sene Ramazan ayında Cebrail'e arz eden Hz. Muhammed de ilahî öğretimden geçiyordu. Dolayısıyla, onun eğitim ve öğretiminin temeli, Allah'tan öğrendiklerine göre insanlığı dinî eğitime tâbi tutmaktan ibaretti.

Mekke döneminde dinî hükümleri hayata katacak tüm kurumları oluşturamayan Hz. Muhammed, eline geçen tüm fırsatları sahabenin eğitimi ve öğretimi yönünde kullanmıştır. Özellikle, cemaatle kılınan namazlarda Kur'an'dan ayetler okuyor ve arkadaşlarını hem kıraat bakımından hem de Kur'an'ın içeriği bakımından dinî eğitimden geçiriyordu. İlgili kitaplara baktığımızda görürüz ki sahabe, peygamberin hangi namazda neleri okuduğuna şahit oluyordu. Sabah namazlarını uzun tutan Peygamber, altmış ile yüz arası ayet okumak suretiyle sahabeye her sabah imamlıkla beraber öğretmenlik yapmaktaydı. Namaz dışında Hz. Peygamberin hayatını incelediğimiz zaman görürüz ki cünüplük hâlinin dışında hiçbir şey onu Kur'an okumaktan ve öğret-

mekten alıkoymamıştı. Sahabesinin anlaması, ezberlemesi ve kapalılıkları çözmesi için ayetleri ağır ağır okur ve Kur'an-ı Kerim'i, sözüyle ameliyle, güzel şeyleri onaylamak suretiyle ve ahlakıyla tefsir ediyordu. Hem Mekke'de hem de Medine'de sahabesini Kur'an öğretiminden geçiren Peygamber, "Kendisine vahyedilen ayetleri dinleyenlere öğrettiği gibi işitemeyenlere de bir yolunu bulup ulaştırıyordu. Herkes vahyin gelmesini bekliyor; gelir gelmez de hemen öğrenmek için can atıyordu."

Hayatının her anında öğretmen olan Hz. Muhammed, toplumu Kur'an öğretiminden geçirmek için canla başla çalışıyor ve hayatta hiçbir boşluk bırakmıyordu. Onun öğretim faaliyetlerinin genişlik alanıyla ilgili en güzel örneklerden biri de yazmış olduğu mektuplarıdır. Sahabe bu mektupları bilen ve yazımına şahit olan insanlardı. Mektuplara baktığımız da görürüz ki mektupların içi ayetlerle doludur. Örneğin, Habeş İmparatoru Necaşi'ye yazmış olduğu mektupta, kralı hem İslam'a davet ediyor hem de İslam'ı tanıtan birçok ayeti ona gönderiyordu. Hz. Peygamberin talimatı ile Kilab, Amr b. Sa'sa ve Abdu'l-Kays heyetine tayin edilen tüm görevliler de gittikleri yerlerdeki insanlara Kur'an öğretiyorlardı.

Kendisine indirilen vahiyleri açıklayıp öğretmek üzerine farz olan Hz. Muhammed, mektupları gibi Cuma ve Bayram hutbelerini sahabesinin

Kur'an öğrenimi için bir vasıta olarak değerlendiriyordu. Onun bütün hutbeleri incelenirse görülür ki tüm konuşmalarında Kur'an'dan iktibaslar vardır. Hutbe makamında öğreticiliği seçen Hz. Peygamber'in ağzından Cuma günü minberde iken sure ezberleyen insanlar bile vardı.

"Hz. Peygamber kendisine vahyedilen ayetleri dinleyenlere öğrettiği gibi işitemeyenlere de bir yolunu bulup ulaştırıyordu."

İslam davetini hayatının tüm genişlik boyutunda insanlara arz eden Hz. Peygamber, davet Mekke'de çıkmaza girince kendisini kabile başkanlarına arz etmiş ve "Kureyş, Rabbimin kelâmını tebliğ etmemi engelledi beni kavmine götürecek yok mu?" diyerek ilahî hitabı Mekke dışına çıkarmak istemiştir. Bu amacını gerçekleştirmek için Mekke ve Medine'de İslam'a davet bağlamında çeşitli banliyölere Kur'an öğretmenleri göndermiştir. Müminler Medine'ye hicret etmeye başlayınca Mus'ab b. Ümeyr (ö: 3/625) de hicret etmiş, onlara Kur'an-ı Kerim öğretmiştir. Medine'ye birisi hicret ettiği zaman, Peygamber hemen ona Kur'an öğretecek bir adam gönderirdi. Tüm bu olaylar sahabenin Kur'an eğitimi

ve öğretimiyle Hz. Peygamberin bire bir ilgilendiğinin ve sahabenin dinî eğitimden geçirildiğinin birer kanıtıdır. Bu konuyla ilgili örnekleri çoğaltmak kabilinden şu bilgileri aktarmakta fayda var: Rasulullah, Mustalik Oğulları kabilesi İslamiyeti kabul edince onlara Kur'an öğretmeni olarak Abbad b. Bişr'i tayin etmiştir. Bundan ayrı olarak hicretin dokuzuncu yılında Tevbe suresinin ilk bölümündeki ayetler nâzil olunca hemen onları Mekkelilere duyurması için Hz. Ali'yi görevlendirmiştir. Netice de ayetler topluma öğretilmiş ve peygamberin eğitimi sayesinde kapalılıklar aşılmıştır.

Hz. Peygamber davete başladığında bugünkü gibi öğretim kurumları oluşturamamıştır. Daha çok evler, sahabenin eğitim ve öğretim faaliyeti için mekân olarak kullanılmıştır. Mekke döneminin ilk yıllarında Dâru'l-Erkam'ı bir eğitim ve öğretim merkezi olarak seçmiştir. Burada Kur'an ayetleri okunuyor, yazılıyor, dinî bilgiler öğreniliyor ve bu bilgilerin uygulaması yapıyordu. İslam'ı öğrenmek isteyenler buraya geliyorlardı. Hz. Peygamber, hicretten iki yıl önce Mekke'ye gelip Akabe mevkinde Müslüman olan Medinelilerle eğitimi ile ilgilenmiş; onların isteği üzerine Kur'an'ı ve İslam'ın prensiplerini öğretmek için Medine'ye öğretmen göndermiştir. Erkam'ın evinden ayrı olarak her ev, Peygamber'in arzusu doğrultusunda Kur'an enstitüsü hâline getirilmiş ve insanların gerekli Kur'an eğitimini alması için ilahî vahye vâkıf

öğretmenler, öğretici sıfatıyla bu makamlara tayin edilmiştir. Nitekim Hz. Ömer böyle bir evde kız kardeşi ve eniştesine öğretilen Kur'an ayetlerini dinleyince Müslüman olmuştu. Evde öğretilen sure 'Tâ-hâ' suresiydi ki, Hz. Ömer bu sureyi dinleyince çok etkilene olmuş ve hemen İslam'ı kabul etmişti. Hz. Muhammed, insanların anlaması ve gerekli tefekkürü yapması için ayetleri dura dura ve sükunetle okuyordu. Çünkü ağır ağır okunduğu zaman olayların akışına göre inen ayetlerin anlaşılması ve ezberlenmesi

mümkün oluyordu.

Dinî tekliflerin yavaş yavaş yerleşmesi ve insanların ilahî dine ağır ağır alıştıırılması için Kur'an birden değil, azar azar/tedricen indirilmiştir. İnişle bağlantılı olarak öğretilmesinin sağlanması için Peygambere okumasının keyfiyeti bile bildirilmiştir.

Mekke'de Kur'an öğretiminden geçirilen sahabe Medine'de de Rasulullah'ın eğitiminden geçmiştir. Medine'de yönetim faaliyeti Müslümanların elinde olduğu için daha özgür bir ortama kavuşan mü'minler, burada çeşitli öğretim kurumları oluşturdular. "Sahabenin Peygamberin eğitiminden geçirilmesinde en çok kullanılan mekân 'Mescid-i Nebî'dir. Mescid-i Nebî tüm Müslümanların eğitim ve öğretim

faaliyetinin icra edildiği mekân olmaya yetersiz kalınca buraya ek olarak Medine'de dokuz mescid daha açılmıştır." Müslümanlar Kur'an öğrenimi için Medine'de 'Dâru'l-Kurra' adlı bir Kur'an okulu açtıkları gibi, İslamiyeti kabul eden Muaz b. Afra ve Râfi b. Malik de içerisinde Kur'an okunan 'Mescid-i Benî Züreyk' i yapmışlardır.

Hz. Peygamberin sahabesini Kur'an öğretiminden geçirdiği en önemli yer M e s c i d - i

"Kur'an'da ifade edilen ve Hz. Muhammed'e izafe edilen tüm özellikler onun eğitici ve öğretici kimliğini tanıtmaktadır. "

Nebî'nin arkasında bulunan 'Suffa'dır. Suffa, gölgelik ve üstü örtülü yer demektir. Bir okul gibi faaliyet gösteren bu yerde okuyanlara 'Ashabu's-Suffa' denir. "Suffa" ilk İslam üniversitesidir. Okuma yazmayı ve Kur'an-ı Kerim'i öğretmek üzere başka öğretmenler de burada vazife görürdü. Kur'an dersleri, belirli surelerin ezberlenmesinden ve ayet metnlerinin tefsirinden ibaretti. Bazı Müslümanlar Kur'an-ı Kerim'i kendi dillerini konuşur gibi kelimelerin son seslerine ve harekeleme esaslarına riayet etmeksizin, ayrıca ahenk ve tegannî kaidelerine

uymaksızın okuyorlardı. Rasulullah bu şekilde okumayı yasaklamıştır. Bazıları da mekanik bir vazifeymiş gibi pek süratli tilâvet ediyorlardı. Onlar, az ama güzel bir biçimde, ayette geçen her şeyi düşünüp tefekkür ederek okumaları hususunda ikaz edilmişlerdi." Medineli cömert sahabe Sa'd b. Ubade (ö: 14/635) Ashab-ı Suffe'den 80 kişiyi her akşam yemeğe götürerek

Hz. Peygamberin hususi eğitiminden geçen bu insanlara hizmet etmeyi bir şeref kabul ediyordu. Çünkü burada kalan kimselerin evleri yoktu. Bu bakımdan bu öğrencilerin yaşasını Medine'li zengin

Müslümanlar karşılıyorlardı.

Gerek Suffe'de gerekse Mescid-i Nebî'de sabah namazından sonra Kur'an halkaları oluşurdu. Bu seslerin birbirine karışarak anlamların karışmaması için Rasulullah, sahabenin daha alçak sesle okumasını istemişti. Arkadaşlarının Kur'an eğitimi ve öğretimiyle sürekli ilgilenen Hz. Peygamber'in faaliyetlerini üç grupta incelemek konunun daha iyi anlaşılmasına yardımcı olacaktır.

 sekeroglu

**KAHVE
SAATİ**

Saray Lezzeti

*Damaktan Dimağa,
Lezzet Yolculuğu*

www.sekeroglugroup.com
www.sekerogluonline.com

İSTİKAMETTE OLMAK

Hayatımızda en önemli şeylerin başında “istikamette olmak” meselesi gelir. İbadetlerimiz, dualarımız, yaptığımız her iş bizim istikametimizi doğru tutup tutmadığımızın hem bir işareti hem de kendimize çeki düzen vermemizin bir ölçüsü olmaktadır.

“Dinin direği namazdır.” buyuran Peygamberimiz (s.a.v), dinimizin ayakta kalması için namaz kılmamızın şart olduğunu bildirmesi yanı sıra kıldığı namazın ne manaya geldiğini bilmeyenler ile namazda okuduğu surelerin manalarını idrak etmeyenler, namazdan çıkınca namaza ve okuduğu surelere ters hareketler

içinde bulunanlar, istikametlerinin değiştiğini fark edemeyenlerdir.

Önce istikamet ne demektir? İstikamette olmanın önemi nedir? Bir müslüman ne yaparsa istikamet üzere olur? Neyi terk ederse istikametten ayrılır? Bu soruları ve istikameti yanlış olan bir insanın ne hâllere geleceğini biraz açıklamamız gerekir.

Âlimlerimiz, mürşid-i kâmillerimiz sohbetlerinin sonunda bizlere bir son tembihat daha yaparlar. Bu tembihatlarında; “Aman evladım, ister cumhurbaşkanı ol istersen kapıcı ... İstikametine dikkat et ve onu doğru tutmaya çalış.” derler. Elbette bu son tembihat her şeyden önemli olmasaydı yapılmazdı.

İstikametın en güzel açıklaması, her gün beş vakit namaz kılan bir müslümanın bu namazlarda en az kırk kere okuduğu “Fatiha Şerif’te geçen, “Sırat-ı Müstekîm” ifadesidir. Suredeki şekliyle, “İhdi nassıratıl müstekîm (Bizi sırat-ı Müstekîmine ilet)” buyruğudur.

Bu ayette bizlere bir yol tarif edilmektedir. O yola Cenab-ı Hak, Sırat-ı Müsteğîym demektir. Bu yol öyle bir yoldur ki bu yolda hak ve hakikat vardır, bu yolda Allah’a kulluk vardır, bu yolda Allahın rızası vardır ve bu yolun sonunda dünya ve ahiret saadeti vardır.

Nitekim bu ayetin devamında bu yol açıklanmış ve “Sıratıllazine en’amte

aleyhim (O yoldur ki senin ihsan ve in'amına erenlerin yoluna ...)” buyrulmuştur.

Kimlerdir Allah'ın in'am ve ihsanına erenler? Pek tabidir ki önce peygamberler sonra peygamberlerin ailesi ve ashabı ile onun yolunda gidenlerdir.

O hâlde Müslüman hangi devirde olursa olsun, Allah'ın in'am ve ihsanına eren bu mübarek zatların yoluna dikkat etmeli ve mutlaka o yola dâhil olmalıdır.

Burada dikkat edilecek en önemli nokta, bu in'am ve ihsana erenler için, toplumda çoğunluk ve azınlık gibi bir takım dünyalık ölçüler verilmemiştir. Eğer Allah, “çoğunluk nerede ise benim doğru yolum orasıdır” deseydi, hepimiz çoğunluğu aramamız gerekecekti.

Mesela bu anlayışa göre nüfusu bir milyarın üzerinde olan ve Güneş'e tapan Çin ile bütünleşmemiz gerekecekti. Bir milyara yakın nüfusa sahip olan ama ineğe tapan Hinduların yoluna girmemiz gerekecekti.

Çevrenizdeki bazı insanlar dualarını “Ya Rabbi, bizi doğru yoldan ayırma.” diye yaparlar. Bu duayı yapan insanlar, bulundukların yolun doğru olduğu kanaatindedirler ve Allah'tan, bu yoldan kendilerini ayırmamasını istemektedirler.

Bu dua şekli Fatiha-i Şerif'te bize öğretilen dua şekline uymadığı için yanlıştır. Günde beş vakit namaz kılan ve her gün en az kırk defa “Ya Rabbi bizi

doğru yoluna ilet.” diyen bir müminden daha doğru yolda kim olabilir? Ama o mümin bile bizi doğru yoldan ayırma

demiyor, doğru yola ilet diye dua ediyor sa varın gerisini siz hesap edin.

İkinci önemli konu, bu duamızda “Beni doğru yola ilet.” diye dua etmiyoruz da

“Bizi doğru yoluna ilet.” diye ediyoruz.

Bu duanın kendi içinde iki şıkkı bulundurmaktadır. Bunlardan ilki diğer müminlerin de doğru yola iletilmesini istemek yani onlar için de dua etmektir. İkinci şıkkı ise bu doğru yolda yalnız başına gidilemeyeceği belirtilmekte, doğru yolda olanların (sayıları kaç ise, Allah kaç kuluna hidayet vermiş ise) hep birlikte gidilmesi gerektiğidir.

Bir önemli konu ise İslam'ın hiçbir şekilde ve yerde dağınıklığa izin vermemesi ve mutlaka bir organize toplum olmanızı emretmesidir. Müslümanların bu yapısına “ümme” denmektedir. Ümme istisnasız bütün müslümanların bir başa bağlanması, ona itaat etmesi ve organize güç hâlinde olmasıdır. Yoksa harpte mağlup olmuş “bozuk asker” gibi bir bozuk yapıya izin vermemektedir. Onun için “...Velatefarrakû... (ayrılıp tefrikaya düşmeyin)” ayetiyle bu yapıya izin vermediğini açıklamış bulunmaktadır.

Sırat-ı müstekîm, başımızda bizden (minküm) olan bir imamın (başkan, lider, emir, komutan...) olduğu hâlde müslümanlar olarak hep birlikte Allah'ın buyrukları doğrultusunda ve onun rızasını kazanarak cennetine girmeye ve cemalini görmeye hak kazanılması yoludur.

Bizden olan imamın temel özelliği ise elbette ki müslüman olması, müslümanlardan yana olması, İslam birliğini ve adil düzeni kurmaya azmetmiş olmasıdır.

EĞİTİMİZ NİÇİN RAYINA OTURMUYOR?

EĞİTİM bir toplumun en hassas alanı. Çünkü, geleceğimizi inşa edecek insan potansiyelini bu kanaldan yetiştiriyoruz. Bu yüzden uygulanacak eğitim mutlaka “yerli”, “millî” ve “o topluma özgü” olmak zorunda. Milletimizin manevî değerleri, özü, aslı, kimliği, tarihi ile örtüşen bir eğitim sistemine ihtiyacımız var. Ancak, bu yaklaşımla “köklü bir sistem” oluşturabilirsiniz. Öğrenciyi deneme tahtası olarak kullanan, yapbozcu bir eğitim sisteminin hem “kalıcı” olması; hem de eğitime kalite getirmesi mümkün değildir.

Eğitim dıştan müdahaleyi kaldırmaz. Eğitimde başarı elde etmiş ülkeler; bu işi yöneticiler, eğitimciler, öğrenci velileri, öğretmenler, öğrenciler ve çevre olarak birlikte yürütüyorlar. Her biri görüş, istek ve önerileriyle eğitime katkı sunuyor. Böylece eğitimde “katılımcılık” sağlanmış oluyor. Eğitimin uygulanmasında herkesin payı olduğu için eğitimi sahipleniyorlar. Bu yöntemle “yerli” ve “millî bir eğitim” sağlanmış oluyor.

EĞİTİMİMİZ BATI KISKACINDA

Şimdi, bizdeki eğitimin bir türlü oturmayışının sebebini

daha iyi anlıyoruz, sanırım. Cumhuriyet dönemi eğitimi, baştan beri Batı etkisi altındadır! Başta John Dewey’in “Rapor”ları; şimdi de Fulbright Eğitim Komisyonu bu hassas alanı kısıp almış durumda. Türkiye, bu kısıktan kurtulup millî kimliğine uygun bir eğitim sistemine yönelmedikçe eğitim alanında ciddi bir varlık gösterebilmesi mümkün görünmemektedir.

Eğitimimizi iyi bir noktaya ulaştırmak için denemediğimiz “sistem” kaldı mı? Her birine büyük umutlar bağladığımız nice bakanlar gelip geçti. Eğitimle ilgili güzel, oturaklı, isabetli sözlerini dinlediğimiz Ziya Selçuk Bey’e de büyük umutlar bağlamıştık. Ama, ne yöneticiler, ne bakanlar, ne de farklı sistem denemeleri derdimize derman olmadı. İşin sırrının, millî kimliğimizle örtüşen bir eğitim anlayışı olduğunu yaşayarak gördük.

Yanlış eğitimin suçlusu bakanlar, eğitim yöneticileri, öğretmenler değil; kimliğimiz, tarihimiz millî ve manevî değerlerimizle barışık olmayan, dış müdahaleye açık çarpık sistemdir. Vakit geçirmeden kimliğimiz ve değerlerimizle örtüşen bir eğitim sistemine geçme zarureti vardır.

NİYET BOZULURSA AMEL FAYDASIZ

Eğitimin ortaya çıkardığı sonuçların fotoğrafını çekerseniz, eğitim açısından durumumuzu daha net anlayabilirsiniz! Bu ülkede daha 7 sene öncesine kadar Gülen topluluğunun eğitimdeki başarıları anlatıla anlatıla bitirilemiyordu. Türkiye’de dershaneler, okullar, yurtlar, öğrenci evleri; onlarca ülkeye yayılmış eğitim faaliyetleri... Bu grubun eğitim faaliyetleri “kalitesiz”di, diyemeyiz. Fakat, millî ve manevî değerlerimize mesafeli, yerli ve millî olmaktan uzak, hedefi doğru olmayan bir eğitim anlayışydı.

Kısaca, bu grubun eğitimde millî bir hedefi yoktu. Eğer, bir hedef olduğunu söylemek gerekirse, oluşan potansiyeli ABD çıkarlarına ciro etmek olduğunu söyleyebiliriz. Yani, eğitimde niyetleri başkaydı. Fıkıhta bir kural vardır: “Niyet bozulursa amel işe yaramaz.” Burada hedefimiz, ne yaptıklarını bilerek, Türkiye’yi darbeye sürükleyenlerdir. Değilse, aldanarak bu grubun içinde bulunanlara sözümüz yok.

15 Temmuz darbe girişimi sebebiyle gördük ki, millî ve manevî değerlerimizi öncelemeyen çarpık eğitim sistemi “darbeci” yetiştiriyor. Bir ülkenin eğitimde doğru hedef koyması o kadar önemli ki!

HEDEFİNİ GÖZETMEK

Erbakan Hoca Almany’a’nın Deutz Motor Fabrikaları’nda “başmühendis” olarak görev yaparken, bir profesör arkadaşı kendisini evine davet eder. Evin çocuğu o gün karnesini almıştır. Eve gelince karnesini babasına gösterir. Babası da çocuğunu kucaklar, tebrik eder. Sevinçli baba Erbakan’a seslenerek, “Hocam, şu karneye bir de sizi bakar mısınız?” der.

Hoca, çocuğun karnesini bakar. “Zayıf, orta” ağırlıklı notlar. Arkadaşına der ki: “Bu karnenin sevinilecek nesi var? Zayıf, orta gibi notlar çoğunlukta” deyince, “Biz, baştaki notlara bakmayız. Sol üst köşede, “Hedefini gözetmesi: Pekiyi” yazıyor ya! Bizim için o bölüm önemlidir. Hedefini gözetken çocuk, notlarını her zaman iyileştirir” şeklinde cevaplar.

Çocuklarımıza ideal ve hedef kazandıramadığımız için başıboşluk girdabında boğuluyorlar. Kazandığı üniversitede kalabilenler o kadar az ki! Çoğu alan değiştiriyorlar. Mesleğinde sonuna kadar sebat edebilenlerin sayısı oldukça düşük! İlgi, merak, mizaç, yetenek gibi özellikler dikkate alınmıyor. Her şey deneme yanılma üzerine

kurulmuş. Okullardaki yanlış sistem bireysel ve sorumsuz insan tipi yetiştiriyor. Bugün öğrencilerin tamamına yakını yetişkinlerden bağımsız bir hayat yaşamak istiyor.

GİRİŞİMCİ RUH ZAYIFLADI

Bugünkü eğitimin ürünü olan gençlerimizi gözlemliyor musunuz? Çok azı dışında, bireyselleşmiş ve içe kapanık durumdalar. Sorumluluk alabilecek bir girişimcilik anlayışına sahip değiller. Her biri bir masa başında kolay yoldan para kazanma, gününü gün etme hayalindeler. Onların üretim ve girişimcilik duyguları geliştirilmesi gerekli! Her şeyi madde ile ölçer duruma gelmişler. İnsanî değerlerde büyük bir aşınma söz konusu.

Şüphesiz bütün bunlar aldıkları çarpık eğitimin ürünü. Özellikle dıştan bitirme, açık öğretim öğrenciye bazı bilgiler verse de, davranış ve beceri kazandıramıyor. Sorumsuz ve girişimcilik özelliği olmayan insanlar üretiyor. Girişimcilik “sorumluluk” ve “fedakârlık” ister. Plan, program ve disiplinli çalışmayı

öğretir. Eğitimin “girişimci insan yetiştirme” hedefi olmalı.

OKUMADAN OLMAZ

Deneme yanılma yöntemiyle yürüyen eğitim sisteminin öğrenciye “tutku” seviyesinde olması bir tarafa; “sevme” boyutunda bile okuma alışkanlığı kazandıramıyor. Daha varlık sebebinin alfabesi durumundaki “okuma sevgisi”ni bile veremeyen eğitimden nasıl güzel sonuçlar bekleyebilirsiniz?

Nüfusumuzun üçte biri eğitimle ilgili, ama sonuç da ortada! Acaba, bunu kasten mi yapıyorlar, düşüncesi aklımıza gelmiyor değil. Sistem, insanları robot gibi yönetmek için okumayan, düşünmeyen, araştırmayan, sorgulamayan insanlar mı yetiştirmek istiyor, dersiniz?

Eğitim bekleneni veremediği için okullar gün geçtikçe sıradanlaşıyor. İlim, irfan, hikmet, marifet, olgunluk öğrenilen yerler olmak yerine; eğitim yapıyormuş gibi görünerek kolay yoldan para kazanma, gününü gün etme mekânları haline geliyor.

Eğitimde mesafe almış ülkelerle, bizim ülkemizdeki eğitim karşılaştırılarak masaya yatırılmalıdır. Eğitimi bütüncül ve kuşatıcı bir yöntemle ele alıp tartışmaya ve sorgulamaya ne dersiniz?

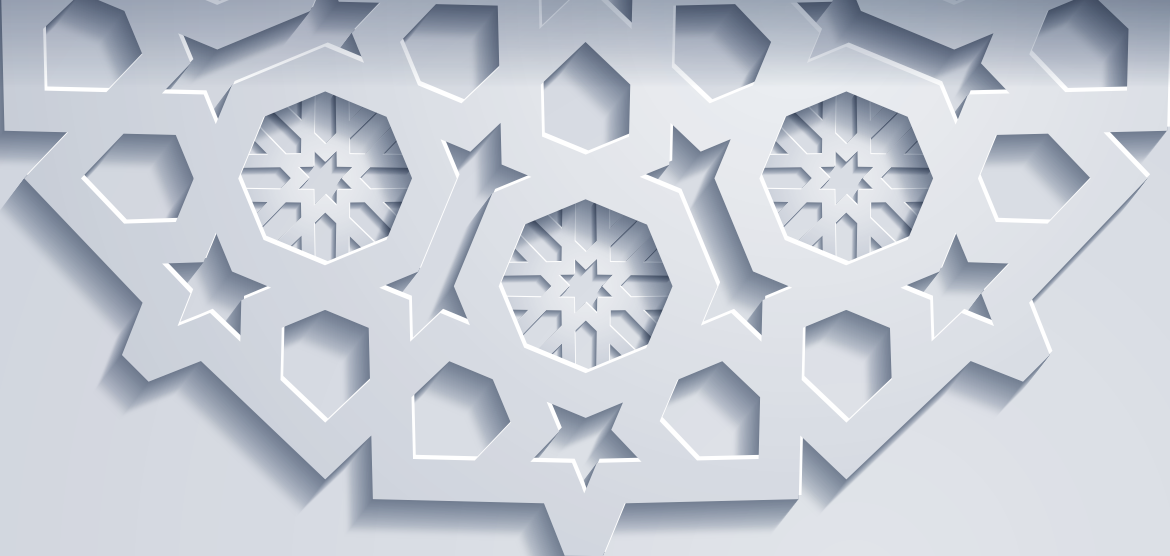
SANAT IRKÇILIK VE AYRIMCILIĞA KARŞI

Farklılıkları bir tehdit değil bir zenginlik olarak gören İslam medeniyetinin müntesipleriyiz. Ülkemizde Türkcülük ve Kürtçülük üzerinden giden ırkçı söylemler geçmişimizi kana boğmakla kalmadı maddi ve manevi zenginliklerimizi de halen sömürüyor ve geleceğimizi esir alıyor desek yeridir. Halbuki Osmanlı devleti bakiyesi bir ülkenin evlatları için en doğal şey insanların farklı dinlerden ve dillerden olmasıdır. Ayet-i Kerimede Yüce Allah “Ey insanlar! Biz sizi bir erkekle bir dişiden yarattık; sonra da, birbirinizi tanıyasınız diye milletlere ve kabilelere ayırdık.” (Hucurat Süresi, 13.Ayet) der. Yani, kabile kabile, ırk ırk birbirinizi tanımalısınız, birbirinize yardım edesiniz diye. Yoksa sizi kabile kabile yaptım ki, diğerlerini inkar edesiniz diye değil. Bizde ayrımcılık ve ırkçılık sadece ülkemizde Suriyelilere yönelik nefret söyleminde kendini göstermiyor. Kendi partisi ve örgütlendiği STK’sı dışındakileri tehdit ve hain olarak gören anlayış ötekileştirdikleriyle aslında kendini de ötekileştirerek düşmanlık tohumları ektir. ırkçılık ve nefret suyuyla sulanan bu tohumlar neşvü nema buldukça kaos ve mutsuzluk saçıyor, ahiretimizi yakıyor. ırkçılık, ayrımcılık hastalığıyla mücadelede eğitim ve sanatın gücünü kullanmaktan geçiyor. Bu sene 9. sunu düzenlediğimiz ÖĞ-DER Kısa Film Senaryo yarışmasının da teması ‘ırkçılık,Ötekileştirme ve Ayrımcılık’tı. Jüri başkanlığı yaptığım yarışmaya farklı dünya görüşlerinden birbirinden ilginç bir çok kalem katıldı. Bu senaryolar kimi zaman bir hapishaneden yazılmıştı kimi zaman Avrupa’nın bir şehirden. Hepsinin derdi aynıydı ‘ötekileştirme’.

Yarışmada 1’incilik ödülü “Ben Yusuf” adlı senaryoyla İstanbul’dan katılan Zeynep Hilal Demirci’nin oldu. 2’ncilik ödülünü İzmir’den “Üç Hafta, Üç Gün, Üç Saat Sonra” isimli senaryosuyla başvuran Ali Ufuk, 3’üncülük ödülünü ise Ankara’dan “Renk” adlı eseriyle Zeynep Azranur Yüksel aldı. Bu arada Azranur Yüksel kazandığı ödülü IHH Yetim Kampanyasına bağışladığını söyledi. Anlamalı ve güzel bir jestti. Çünkü yetimler en çok ayrımcılığa maruz kalabilen bir sınıftır. Ayşe Şasa Özel ödülünü ise ‘İnsan Olmak’ adlı senaryosuyla Ankara’dan Cafer Taner Günay alırken, Ahmet Uluçay özel ödülünü ise İzmir’den yarışmaya katılan Barış Tutunan ‘Vefa Borcu’ adlı senaryosuyla kazandı.

Yarışmada derece alamayan ama birbirinden değerli kalemlere buradan teşekkürü bir borç biliyorum. Albinolu bir kızın dramından yurtdışında Türk olmanın zorluğuna, engelli birey olmanın getirdiği dışlanmalardan iyi insan olmanın ırka değil kalbe ve yüreğe bağlı olduğunu gösteren bir çok senaryo ilerde ırkçılık hastalığının yaydığı karanlığa karşı yakılmış birer meşale olarak önümüzü aydınlatacaktır inşallah. Gelen senaryolardan birisinde yer alan şu cümle bu derdimizi ne güzel özetlemiş:

‘Gözlerimizin rengi ne olursa olsun, gözyaşlarımızın rengi aynıdır. Derilerimizin rengi farklı olsa da kanlarımızın rengi aynıdır.’

Hayat Suyu

SALGIN HASTALIKLAR

Biz İslam ümmetinin evlatlarıyız. Bu, o kadar kıymetli bir şereftir ki, mümin bu şerefin kıymetini bilendir. İslam izzettir, medeniyettir, adalet ve liyakattir. İslam; salgın hastalıklara, maddi ve manevi kirlere, inkâr, şirk ve nifak mikroplarına karşı en kuvvetli tedbirdir. Müslümanlar, İslam'ı itikat ve düzen olarak yaşamadıkları için zelil durumdadır. Mümin bela ve musibetlere sabreder ve tedbirde kusur etmez. Bu konuda Peygamberimize kulak verelim, tedbirlerimizi alalım.

TİRMİZİ: Hz. Enes (r.a) anlatıyor: Allah Resulü buyurdular ki: “Allah bir kuluna hayır murat ettiğinde onun cezasını öne alıp dünyada verir; bir kulu hakkında da kötülük murat etti mi onun günahlarını tutar, Kıyamet günü cezasını verir.”

TİRMİZİ: Hz. Enes (r.a) anlatıyor: Allah Resulü buyurdular ki: “Mükâfatın büyüklüğü belanın büyüklüğü ile orantılıdır. Allah bir toplumu sevdi mi onları musibete müptela eder. Kim bundan razı olursa Allah da ondan razı olur, kim de razı olmazsa Allah da ondan razı olmaz.”

BUHARİ VE MÜSLİM: Üsâme(r.a)'den rivayet edildiğine göre, Allah Resulü şöyle buyurdu: “Bir yerde bulaşıcı hastalık çıktığını duyduğunuz zaman oraya girmeyiniz. Bulunduğunuz yerde bulaşıcı bir hastalık çıkarsa, oradan da çıkmanız.”

BUHARİ VE MÜSLİM: Ebu Hureyre ve Ebu Said (r.a)'nın anlattıklarına göre, Allah Resulü şöyle buyurdu: “Mümin kişiye bir ağrı, bir yorgunluk, bir hastalık bir üzüntü hatta bir ufak tasa isabet edecek olsa, Allah onun sebebiyle müminin günahından bir kısmını mağfiret buyurur.”

BUHARİ VE MÜSLİM: Hz. Aişe(r.a)'den rivayet edildiğine göre, kendisi Allah Resulüne taun hastalığını sormuş, o da şöyle buyurmuştur: “Taun hastalığı, Allah'ın dilediği kimseleri kendisiyle cezalandırdığı bir çeşit azaptı. Allah onu müminler için rahmet kıldı. Bu sebeple tauna yakalanmış bir kul, başına gelene sabrederek ve ecrini Allah'tan bekleyerek bulunduğu yerde ikamete devam eder ve başına ancak Allah ne takdir etmişse onun geleceğini bilirse, kendisine şehit sevabı verilir.”

İSTİKLAL VE İSTİKBAL MÜCADELESİ: EĞİTİM

Eğitimde bireyi hayata hazırlamak, bireyin yaşamsal yeteneklerini geliştirmek ve bilimsel düşünme yetenekleri kazanmaları yönünde hazır bulunuşluk düzeyini geliştirmek önemlidir. Ancak bu hedeflere ulaşmak, temel eğitimle bir anda gerçekleşen ya da ileri yaşlarda edinilebilen bir kazanım değildir.

Bu açıdan okullar bu amaç için dün yeterli gelmediği gibi bugün de yeterli gelmemektedir. Okulların bu amaçla niteliğinin artırılması yönünde bir şey yapılmamaktadır. Daha önemlisi okulların yeterli gelmediği alanları tespit etme yönünde neyi, nasıl yapmamız gerektiği yönünde de yeterli değiliz. Bu konuda ortak geleceğimiz olan neslin inşası yönünde ortak aklı kullanmak açısından somut paylaşımlar yapabilmenin önemli olduğunu düşünüyorum.

Bizler çocuklarımızı sınava hazırlama gayreti ile meşgul iken insan olma erdemini ötelediğimiz bir süreci yaşıyoruz. "Önce sınav kazansın, insanlık kolay..." gibi kolaylığı tercih ediyoruz. Çocuklarımızı hayata hazırlamak yerine, insan olmanın erdemlerini kazandırma hedefine yönelmek yerine, oldukları gibi görünmenin mana derinliğini kazan-

dırmak yerine, çevresinde "O emin bir kişidir." sözünün mana derinliğinde insan olmalarını sağlamaya dönük emek vermek yerine, çevresinde "O olduğu gibi görünür, onda riya yoktur." sözünün mana derinliği ile yetiştirmek yerine dünya menfaatlerini tercih ediyoruz.

Çocuklarımız hızla büyürken çıkar odaklı, olduklarından farklı görünmeye yönelen bir şahsiyete büründüklerinin farkında bile değiliz. Yaptıkları bazı iyi hâlleri ve davranışları "iyi görünmek" amacı taşımaktadır. Çocuklarımızın iş, söz ve davranışlarında gösterişe yer verme, bir iyiliği veya salih bir ameli Allah'ın rızasını kazanmak niyetiyle değil, insanların beğenisi için yapma şeklinde yaygın davranış kalıplarına girmeleri eğitimde çözümlenmesi gereken en temel sorumuzdur.

Hayat boyu devam eden eğitimde çocuklarımızın en temel problemlerimizden biri de şahsiyet erozyonudur. Çevremizde gördüğümüz insan şahsiyet taşımıyorsa gölgedir. Gölgeler ışık kaynağı karşısında kalan birinin arkasında bıraktığı izdir. Gölgelede omurga yoktur, dik duramazlar. Yansydıkları zemin eğri de olsa, engebeli de

olsa uyum sağlar, en çirkin, en kötü, en olumsuz zeminde mutlu olurlar.

Gölgesi oldukları, bir başka ifade ile bağlı daha doğrusu bağımlı olduğu, ayrılamayacağı yani kölesi olduğu biri vardır mutlaka. Hiçbir gölge kendi isteği ile iradesini kullanarak hareket edemez.

Şahsiyet sahibi olamayanlar, yani bir şahsa bağımlı olanlar, o şahsın gölgesi olmayı tercih edenler, kendi iradeleri ile ne arzu eder ne sever ne de nefret ederler. Onlar emirle sever, emirle nefret eder, bağlı oldukları şahsın istek ve emirlerini yerine getirme arzusu dışında önemsedikleri hiçbir şey de yoktur. Oysaki şahsiyetler, kendilerine ait bir kafa ve kendilerine ait bir yürek taşıdığının bilincinde olan insanlardır.

Okullarımıza bu yönden büyük görev düşmekte, yarınlарımızın teminatı olan çocuklarımızı birilerinin gölgesi olmayan, kendileri şahsiyet sahibi olan, Allah'ın verdiği emaneti kullanan, kendi iradeleri ile düşünen ve eyleme geçen, sadece çevresini değil, kendini de eleştiren olgunlukta şahsiyetler yetiştirmelidir.

Bir başka önemli husus da okullarımızın bu süreçte kendi değerlerini anlayan, algılayan, kendinden utanmayan, kendini geliştirmeye açık olan şahsiyetler yetiştirme vizyonu edinmeleridir.

Çocuklarımızın kazandığı popüler değerleri merkez alarak düşündüğümüzde "ne kadar memnunuz?" sorusunu düşünmemiz lazım. Eğitim, bizi biz kılan değerlerden, özümüzden koparırsa millet olma ruhunu da kaybederiz.

2023 Vizyon Belgesi'nde "Çocuklarımızın zihinlerini bilgiyle doldurarak onları diploma sahibi yapmanın peşinde koşarken gönül dünyalarını doyurmayı ihmal ettik." dediği ve böyle olduğu için diplomaların hep yetersiz kaldığı vurgulanmaktadır.

"Çocuklarımızı iyi bir talimle hayata hazırlamak için imkânlarımızı seferber ederken onların terbiyesini eksik bırakmakla ne büyük hata yaptığımızı attığımız her adımda daha

iyi anlıyoruz." cümleleri süreçteki eksikliklerimizi ifade etmektedir. "Geçen bu sürede ne değişti?" diye sürecin sorgulanmasını, fayda-maliyet analizi ile eksikliklerin giderilmesini paydaş beklentileri ekseninde masaya yatırılması gerektiğini düşünüyoruz.

Eğitimde yaşadığımız, sürece dönük kaygılarımızı merkez alarak toplumda yaşadığımız değer erozyonunu; birbirimize olan güveni, sevgiyi, bütün farklılıklarımıza rağmen birbirimizi kabullenmeyi, birbirimizi çıkarsız ve karşılıksız sevmeyi; yeniden gözden geçirmemiz ve sorgulamamız gerekir.

Değerlerimizi unutmamızın bedelini nasıl ödediğimizi, ve ödemeye devam ettiğimizi unutmamak gerekir. Bireylerin mutsuzluğumuzun çevremize yansıdığını, bu hâlin çevremizle sürekli çatışma içinde oluşumuza sebep olduğunu, bunun da bireysel travmalara ve toplumsal çatışmalara neden olduğunu düşünmemiz gerekir.

Elazığ da billboardlarda yer alan ve övünç vesilesiymiş gibi müşteri

bekleyen bir ilan ile "Özel Huzur Evi" açılışının üzerinde düşünülmesi gereken bir husus olduğunu düşünüyorum. "Kırmızı Başlıklı Kız" masalıyla büyüyen, bu masalda anlatılan subliminal mesaj tesirinde kalan "Aileler çekirdek olmalı, aileler şehirde yaşarken büyükanneleler ormanda/köyde/kırsalda yaşamalı, torunların da hafta da bir gün onlara yemek götürmesi yeterli." mesajı ile yetişen neslin oluşturduğu toplumda bu hadisenin olmaması mümkün mü?

İşte bu yüzden bir milletin istikbali millet olmamızı sağlayan değerleri eğitimin merkezine almamıza bağlıdır. Millet olma ruhunu ayakta tutan eğitimidir. Bu açıdan okullar, eğitim ve terbiye nöbeti beklenenecek kaleler olarak görülmelidir. O yüzden öğretmenlerin sorumluluğu da günahları ve sevapları herkesten fazladır.

**" Millet
olma ruhunu
ayakta tutan
eğitimidir."**

FAİZ YERİNE KARZ-I HASEN

Peygamberimiz (SAV) döneminde faiz ayet ve hadislerle yasaklanmış, bunun yerine “Karz-ı Hasen” müessesesi getirilmiştir.

İslam hukukunda karz, borç verme anlamında kullanılır. Karz-ı hasen ise faizsiz borç anlamına gelir. Karz-ı misli mal olarak da tanımlarlar. Örneğin (a) şahsı (b) şahsından bir masa veya masanın parasal değerini aldı, onu kullandı. Geri verirken masayı değil onun mislini, yani yeni bir masayı veya yeni alınacak masanın o günkü parasal değerini verecek. Bu karz-ı hasendir. Şayet aynı masayı verecek olursa buna İslami literatürde karz değil ariyet denir.

Kur'an-ı Kerim'de “Hani kim var Allah'a karz-ı hasen arz edecek ki Allah ona birçok katlarını katlayıversin. Allah (rızkı) hem sıkar, hem açar, O'na döndürüleceksiniz.” (2/ Bakara 245) Allah-u Teala Kur'an'da altı ayette karz-ı hasen fiilini gerçekleştirenleri övmekte, kat kat artırmakla ve cennetle müjdelemektedir. Karz-ı hasenle ilgili diğer ayetler: 5/Maide 12; 57/Hadid 11,18; 64/Teğabün 17; 73/Müzzemmil 20.

Allahu Azimuşşan karz-ı hasenle ilgili bir ayette “Namazı kılınız, zekatı veriniz ve Allah'a karz-ı hasen ile ikrazda bulununuz.” (73/Müzzemmil, 20) buyurarak karz-ı haseni adeta namaz, zekat gibi ibadetlerle birlikte zikrederek ibadet mesabesine çıkarmış ve varlıklı Müslümanları buna teşvik etmiştir. İleride de görüleceği üzere Müslümanlar karz-ı hasen için vakıflar kurmuşlar, fonlar oluşturmuşlardır.

Bazıları karz-ı hasen (kredi, borç) vermenin sadaka vermekten daha hayırlı olduğunu belirtmişler ve buna dayanak olarak İbn-i Mace'de geçen bir hadis-i şerifi ileri sürmüşlerdir. Bu hadiste borç isteyenin ihtiyaca binaen istediğini, yani önemli bir müşkülünün o an çözülmesinin önemi belirtilir.

Ayet-i kerimelerde Allah'a verilecek karz-ı hasenden bahsedilmektedir, oysa Allah'ın hiçbir şeye muhtaç olmadığı (Samed) ve gördüğümüz görmediğimiz bütün varlıkların yaratıcısı ve sahibi olduğu bilinmektedir. Bu nedenle İslam alimleri ayeti kerimede geçen “Allah'a karz-ı hasen verilmesi” ifadesinin mecaz olduğu konusunda hem fikirdir.

Tıpkı Kabe'ye Beytullah (Allah'ın evi) denilmesi gibi. Çünkü Allah mekândan münezzehtir. O'nun bir eve ihtiyacı yoktur.

İslam hukuk literatüründe kullanılan "hukukullah" (Allah hakları) kamu hakları olarak değerlendirilir. Kur'an'da geçen hududullah (Allah'ın sınırları) yine kamunun nelerle sınırlandırıldığıyla ilgilidir, yoksa Allah'ın sınırlandırılmasından söz etmek mümkün değildir.

O halde Allah'a karz-ı hasen vermek; insana, topluma kredi vermek manasında kullanılır. Nitekim bir kutsi hadiste "Allahu Teala'nın ahirette bazı kullarına: hastalandım beni ziyaret etmedin, yiyecek istedim beni doyurmadın, su istedim vermedin diyecek. Kul ise "Ey Rabbim sen alemlerin Rabbi iken ben seni nasıl ziyaret ederim, ben seni nasıl doyururum. Sen ki Alemlerin Rabbisin, ben sana nasıl su içirebilirim?" diyecek, Allahu Teala da "Falan kulum hastalandı sen ziyaret etmedin, etseydin beni yanında bulacaktın, falan kulum yemek istedi sen vermedin, falan kulum su istedi sen vermedin, verseydin beni yanında bulacaktın..." (Müslüm, Birr bahsinde) denilmektedir.

Bunun gibi bir Müslüman borç istediğinde bunu ona vererek Allah'a mecazi olarak borç vermiş gibi mükafatlandırılmaktan bahsedilmektedir.

Allahu Teala bunu dünyada ve ahirette mükafatlandırmaya gerekçe göstermektedir. Dünyadaki mükafat kat kat artırılmayla ilgili. Eğer verilen borç/kredi üretime, ticarete yönelikse alınan borç karşılığında piyasaya yeni mallar sürülecek, mal arzı kat kat artacak, fiyatlar düşecektir.

Peygamberimiz (SAV) kendisinden yemek isteyen Medineli fakir bir Müslüman'a "Senin evinde hiç eşya yok mu?" dedi, adam da ısınmak için ve yere sermek için bir çul ve su kabı olduğunu söyledi. Efendimiz (SAV) onları bana getir dedi ve mallar gelince etrafındaki sahabelere (R. Anhüm) "Bunları kim satın alır?" dedi, sahabenin biri 1 dirhem verdi, Efendimiz artırmalarını istedi, başka bir sahabe 2 dirhem

verdi. Peygamber-i Zîşan (SAV) bir dirhemle eve yiyecek almasını diğer dirhemle bir balta alıp kendisine getirmesini söyledi. Adam baltayı getirince Efendimiz (SAV) baltaya kendi elleriyle sap taktı ve "Haydi git bu baltayla odun kes, sat. On beş gün çalış sonra yanıma gel." dedi. Fakir sahabe on beş gün sonra geldiğinde 10 dirhem kazandığını söyledi." (Ebu Davud, Zekat bahsi)

Peygamberimiz (SAV) sahabenin 1 dirhemlik malı karşılığında ona 2 dirhem kredi vermiş oldu. Sahabe bu krediyi sermaye olarak kullandı ve balta aldı. Bu baltayla odun kesti. Hem miskinlikten, boş boş durmaktan kurtuldu, hem istihdam sağlandı, hem piyasaya odun sürerek belki odun fiyatının düşürülmesine neden oldu, hem de kendisi ve ailesi açlıktan kurtuldu. Devletin sırtına yük de olmadı. Efendimiz isteseydi, hiçbirini yapmadan ona biraz yiyecek bu-

lup onu gönderebilirdi. Ama bunun yerine ona karşılıksız (hibe) kredi vererek onu da ticari hayatın içine çekti.

Osmanlı'da Kredi ve Bankacılık

Karz-ı hasen ayetlerinden yola çıkarak Müslümanlar çeşitli vakıflar kurdular ve sadaka niyetine ihtiyaç sahiplerine kredi mahiyetinde kullanılmak üzere çeşitli fonlar oluşturdular. Osmanlı'da da tüccar ve üreticilerin kredi ihtiyacını karşılamak üzere para vakıfları kuruldu. Zenginler sadaka niyetine paralarını buralara vakfediyorlardı.

Osmanlı tarihinin ekonomik ve sosyal yönünü derinlemesine araştıran Prof. Dr. Halil İnalcık, "Hayır kavramından türeyen kurumlar, servetin toplum içinde yeniden bölüş-türülmesinde çok önemli bir rol oynuyordu. Osmanlı kent ve kasabalarında kalabalık yoksul ve işsiz grupları bu tür hayır kurumlarından geçiniyordu (...) İslam devletinde dini vakıfların çok önemli bir toplumsal ve ekonomik bütüncü işlevini üstlenen temel bir yeniden bölüşüm kurumunu temsil ettiği açıktır." demektedir. (Halil İnalcık, Seçme Eserleri - XII, Osmanlı İmparatorluğu'nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi-I, 1300-1600, Çeviren, Halil Berktaş, sh. 51)

"Bir hadiste borç isteyen ihtiyaca binaen istediğini, yani önemli bir müşkülünün o an çözülmesinin önemi belirtilir."

Para Vakıfları Rumeli ve Anadolu'da çok yaygındı. Osmanlı İmparatorluğu zayıfladıkça bu tür vakıfların gücü de zayıfladı. 1800'lü yıllarda imparatorluk da ekonomik manada bunalıma girdi. 1845 yılında Osmanlı hükümeti Galatalı iki sarraftan ciddi manada borç aldı ve bu borçlar karşılığında faiz yerine İngiliz sterlininin kur fiyatını esas aldılar. Galatalı sarraflar bu iyiliklerine karşılık banka kurma izni istediler ve 1847 yılında Dersaadet Bankası (İstanbul Bankası) adıyla Osmanlı'da ilk bankayı kurdular. Bu banka kısa bir süre sonra (1850 yılında) iflas etti. 1872 yılında İstanbul Bankası adıyla yeniden kuruldu. 1856 yılında merkezi Londra'da olan İngiliz Bankası, Bank-ı Osmani adıyla kuruldu. 1863 yılında da bu bankaya Fransız sermayesi ortak oldu.

Banka yoluna Bank-ı Şahane-i Osmani adıyla devam etti. Bu banka merkez bankası görevi görmekle ve para basmakla birlikte ticaret ve yatırım bankası olarak da faaliyet gösteriyordu. Hükümet Rus Harbi nedeniyle 1877 yılında bu bankadan ve Galata sarraflarından yine borç aldı.

Ülkemizde 1860'lı yıllardan sonra Benque de Turquie, Soci t G n rale de l'Empire, Credit G n rale Otoman, Avusturya-Osmanlı, Avusturya-Türk Bankası, Ziraat Bankası, Selanik Bankası, Credit Lyonnais gibi birçok banka kurulmuştur.

Ancak bu bankalar daha çok yabancı tüccarlara kredi veriyordu. Yerli halk gayri Müslim sarraflar ile dul ve yetimlerin mallarını işleten eytam ve eramil idaresine başvurarak kredi/borç alabiliyordu.

1863 yılında Niş Valisi Midhat Paşa yerli sermayeyle Rusçuk'ta  ift i ve yerli esnafa kredi temin etmek amacıyla Emniyet Sandığını (Memleket Sandığı) kurdu. Sandıkla ilgili işler katılımcı köylüler tarafından seçilen ikisi Müslüman,

ikisi Hristiyan, dört kişilik sandık eminlerince yönetiliyor-du. Bu sandıklarla ilgili yevmiye defteri ve defter-i kebir tutuluyordu. Eldeki paralar da ahşap sandıklarda (kasalarda) saklanıyordu.

1867 yılında "Memleket Sandıkları Nizamnamesi (Kanunu)" yürürlüğe girdi ve Rusçuk, Eski Cuma, Lefkoşe sandıkları devreye girdi, 1868 yılında da İstanbul'da açıldı. Kredilendirme işlemleri sonucu elde edilen gelirlerden, giderler düşüldükten sonra sandık karının 2/3 ile sandı-

đın bulunduğu bölgenin okul, yol, köprü gibi ortak kullanım alanlarının yapım, onarım işleri karşılanıyordu. 20 yıl içinde Memleket Sandıkları (Emniyet Sandıkları) yozlaşmaya, etkinliğini yitirmeye başlayınca 1883 yılın-

da aynı amaç doğrultusunda "Menafi

Sandıkları" kuruldu. 1888 yılında da Ziraat Bankası resmen kuruldu ve bu sandıklar bankaya bağlandı. Menafi sandıkları Ziraat Bankası şubeleri olarak varlıklarını ve kuruluş amaçlarını sürdürdüler. (Bu nedenle olacak ki, Ziraat Bankası kuruluşunu 1863 yılında temelleri atılan memleket sandığına dayandırmaktadır.)

İşlam  lkeleri 1900'l  yıllara kadar, kredi ve borç konusunda faiz sistemine teslim olmamışlar, İşlam'a uygun alternatif sistemler oluşturmuşlardır. Çağımızda İşlam ekonomisi anla-yışına uygun birçok model önermişlerdir. Bunun en uygulanabilir olanı şüphesiz Erbakan hocamızın yıllarca öncülü-đ n  yaptığı "ADİL EKONOMİK DÜZEN"dir.

"Eğer verilen Karz-ı Hasen (borç/kredi)  retime, ticarete yönelikse alınan borç karşılığında piyasaya yeni mallar s r -lecek, mal arzı kat kat artacak, fiyatlar düşecektir."

---

fsm 1453®

www.fsm1453.com

Mahmutpaşa Cad. Eminönü - Tel: 0212 527 55 17

LİDERLERİN EĞİTİM METODU

Hayatta (dünya şartlarında) en hakiki mürşit ilimdir fakat ilmin sistematığı ilimden daha üstündür. Zekâ önemlidir fakat sistematik zekâ bütün zekâları cebinden çıkarır. Düşünceler yolumuzu aydınlatır fakat sistematik düşünce bize en kısa zamanda en kısa yolu gösterir. İmam Gazali "İlimler tek idi, onu cahiller çoğalttı." sözü ile sistematik bilginin gücünü işaret etmektedir.

İnsanlığın iştigal ettiği tüm bilimler, disiplinler tümevarım metodu kullanılarak hakikati ortaya çıkarma çabasıdır. İnsanlar sistematik zekâdan yoksunluk aşamalarına göre bilgileri böler, parçalar, ayrıştırır ve hakikate yalnızca tümevarım yoluyla erişmeye çalışırlar. Bu yüzden toplumların önlerinde bir rehber olmadan huzura ve medeniyete ulaşmaları mümkün olmaz.

Âlemde sistem içinde sistemler yaratan Cenabı Hak, insanlığa bir rahmet olarak tümdengelim metoduyla her müşkülâtı çözümleyecek ilmi yani ilimlerin sırrını, eşyanın hakikatini ve olayların hikmetini, mentalitesini, felsefesini, temel esaslarını peygamberler aracılığı ile insanlığa özet olarak göndermiştir.

"Peygamber" denince günümüzde yeterince İslami eğitim almış insanların bile zihninde beli bükük, elindeki sopanın yardımıyla yürüyebilen, sesi titreyerek konuşan, bakıma muhtaç pir-i fani bir insan canlanır. Biz yetersiz eğitim anlayışımızla bunu anlatmaktan aciz olsak da peygamberler devrinin en üstün yetenekli, en zeki, en karizmatik ve seciyesi en yüksek ve de o çağın insanını etkileyebilecek bilgilerin tümüne vâkıf insanlarıdır.

Sistemsiz zekâ, insanın ilk çocukluk yaşlarından itibaren fıtratına bağlılığı ve güzel ahlak sahibi oluşuyla ilgilidir. Peygamberlerin birçok üstün yetenekleri sistematik zekâyâ sahip olmalarından kaynaklanmaktadır. Bu yetenek, onların kendi toplumlarını en kısa zamanda değiştirebilecek ve dönüştürebilecek yöntemlere ve mesajlara yönelmelerini ve bunlara bağlı kalmalarını sağlamıştır.

Tarih döngüsüne dikkat ederseniz dünya üzerinde kurulan en büyük medeniyetler kendilerinden önce gelen ve cehaletle mücadele eden peygamberlerin öğretileri üzerine kurulmuştur. Hz. İbrahim'den (a.s) sonra Mezopotamya uygarlığının, Hz. İsa'nın (a.s) öğretileriyle Eski Yunan ve Roma uygarlığının, Peygamberimiz'den (s.a.v) sonra İslam uygarlığının yaşan-

ması tesadüf olmadığı gibi kendiliğinden olan işler de değildir.

Eğitim literatüründe her fırsatta tekrarladığımız "... bireyde istendik davranış değişiklikleri ..." gibi laflar kısa zamanda koskoca bir toplumu ve en önemlisi de o sistemi değiştirmenin yanında oyuncak gibi kalır. Liderler tüm toplumu etkileyecek, eğitecek ve harekete geçirecek noktaları çok iyi bilirler. Önce toplumun atalete düşmesine sebep olan virüsü tespit ederler, o konuda toplumun değer yargılarını değiştirirler, bütün toplumu âdeta bir römorkör gibi asıl eksenine çekerler.

1975 yılında MSP-CHP Hükümeti döneminde Bülent Ecevit İsmail Cem'i TRT Genel Müdürlüğüne atamak ister fakat koalisyon protokolü gereği atamalar çifte kararname ile çıkarılmak zorundadır. Başbakan Bülent Ecevit, koalisyon ortağı olan Necmettin Erbakan'ın izni ve imzası olmadan atama yetkisine sahip değildir. O isme Erbakan'ın razı olmayacağı endişesi ile konuyu Erbakan'a açar. Erbakan da "Çağır bana İsmail'i, konuşalım." der. İsmail Cem gelir.

-- Bak İsmail, iki şartla senin atamanı imzalarım. Birincisi TRT Genel Müdürü olduğun süre içerisinde "şiddet ve intikam" temalı filmler ve yayınlar yapmayacaksın, ikincisi "dine ve mukaddesata hakaret" içerikli yayınlar yapmayacaksın!

İsmail Cem heyecanla ve minnet duygusuyla söz verir ve genel müdür olur. Görevde kaldığı iki yıl boyunca da sözüne sadık kalır.

Yine Erbakan Hoca siyasi çalışmalara başlarken önce hitap ettiği çekirdek kitleyi bu harekete hazırlamak maksadıyla ilk konferans olarak gittiği yerlerde "Doğu'da, Batı'da ve İslam'da Kadın" konulu konferanslar verir,

akabinde de "İslam ve İlim" ve "Sanayi Davamız" konferanslarını verir.

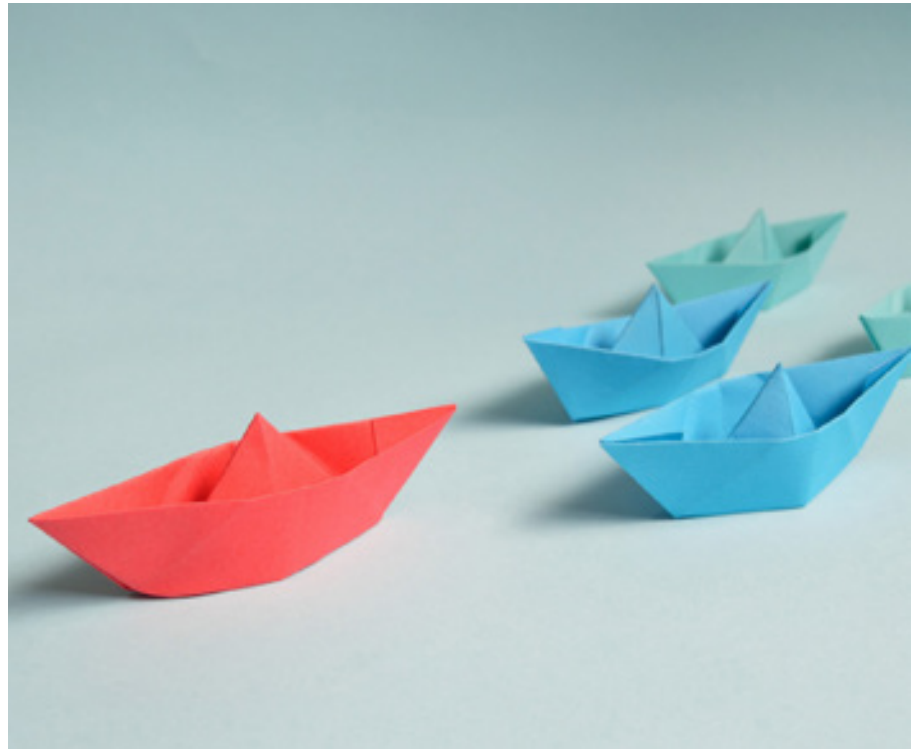
**"İnsanlığın ıştırıl
ettiği tüm bilimler,
disiplinler tümevarım
metodu kullanılarak
hakikati ortaya çıkarma
çabasıdır."**

O günün Türkiye'sinde "kadını sosyal hayatın dışına çıkarma"nın cihadın ruhuna aykırı olduğunu, Türk insanının son 70 yılda yaşadıklarıyla yıkılan "öz güvenini sağlamadan" cihada takat bulamayacağını, bizi ve zihinlerimizi hegemonyasına alan Batı'nın "maddi gücünün ve tekniğinin aslında ulaşılabılır" olduğunu, şiddet ve intikamın insanı insan olmaktan çıkardığını ve

dinî değerleri ve mukaddesatı benimsemenin insanı, kendisine lazım olan "ilme ve eğitim sistemine kavuşturma-çağını" tespit etmek ancak bir liderin yapacağı büyük işler idi.

Bugün "Benim!" diyen eğitimcilerin hepsini toplasanız size toplumu olumsuz etkileyen yüzlerce etken sayarlar fakat toplumun acil ihtiyacı olan bir numaralı sorunun, temel sorunun ne olduğunu tespit edemezler. İşe ortadan ya da sondan başlamakla da hiçbir sorun çözülmez çünkü hastalıklı bir organizmada tedavi hızı bozulma ve çürüme hızından daha fazla değilse uygulanan tedavi sadece ölümü yavaşlatır ve işkenceye dönüşür.

Türkiye'de eğitimin sorunlarını çözmek için sistematik düşünmeye bu yüzden ihtiyaç var. Sistemi ve sistemi tıkayan etkenleri konuşmadan sorunları çok iyi bilmenin, konuşmanın ya da uygulamalar yapmanın bir anlamı yok. En azından bu aşamada, bilenlere değil lider ruhlu insanlara ihtiyacımız var.

LÜTFEN SAFLARI SEYREK TUTALIM!

Pandemi süreci olmasaydı yukarıdaki başlığı bir imamın söyleyebileceği aklımıza gelmezdi herhalde. Çünkü biz imamlardan safları sık tutmayı, açık cep telefonlarını kapatmayı, klimaları görevli hariçinde kimsenin kurcalamamasını, ön safta boşluk varken arka safta namaz kılmamayı öğrenmiştik. Şimdi ise bütün bu algılarımız yine imamlar tarafından ters düz edildi. Artık namaz başlamadan önce safların mümkün mertebe seyrek tutulması, araya girenlere müsaade edilmemesi ve mümkünse saftan atılması, bahçede dahi saflar arasında metrelerce boşluk bırakılması, cami içindeki işaretli yerler dolunca caminin kapısının kapatılıp içeri kimsenin alınmaması gibi uygulamalar sıkı sıkı tembihlenir oldu.

Pandemi sürecinden önce saf ve cemaat düzenine pek aldırmayan imamlar covid-19 salgınında sağlık neferi kesildiler. Maalesef bu durum hem din görevlilerinde hem de cemaatin kendi arasında nezaket kurallarının ihlaline ve kul hakkına riayetsizliğe kadar gitti.

Otobüslerde ayakta sıkışık seyahat edebilen, metroda yana yana oturabilen, vapura cümbür cemaat binebilen, sahilde bir arada dolaşıp denizde üst üste yüzebilen, evinden seccadesiyle birlikte yan yana camiye gidebilen insanlar maalesef aynı camide yan yana saf tutamıyor, tutturulmuyorlar. Bu işin yapılması için de cemaatten görevli kartlı özel insanlar ayarlanmış.

Peki, bu niçin böyle? Covid-19 salgını sürecinde alış-veriş merkezleri, berberler, kafeler bile açılmak için feryad-ü figan ederken genelde diyanet camiası özelde imamlar niçin seslerini çıkarmaz, açılma yönünde taleplerini dahi belirtmezler? Şehirlerarası seyahatler serbest, avm'ler açık ama virüs endişesiyle Cuma'ya gitmek niçin caiz değildi? Öğle ve ikinde namazlarında virüs etki etmezken akşam, yatsı ve sabah namazlarında mı bulaşıyordu?

Sorular, sorunlar ve sorumlular... Aslında Covid-19 Müslümanların bilerek ya da bilmeyerek yaptığı kadîm bir hatayı yeniden bize hatırlattı, bilinçaltımızda yatan bir gerçeği gün yüzüne çıkarttı: İslam'ı bilime feda etmek...

İslam insan aklının ürünü değildir. Mükemmel bir dindir. Bir şey eksiltilemez, çıkarılamaz veya bir şey eklenemez, sentezi yapılamaz. Bilim mutlak doğru değildir. Sürekli bir değişiklik göstermiştir. Bir gün kara dediğine diğer gün

ak diyebilmiştir. Çağın siyasi, sosyal ve ekonomik durumları bilimi her dönem etkilemiş, belirli çevrelerin tesirinde kalabilmiştir. Bu tesir gücünün azalması veya çoğalmasıyla ya da yeni tesir alanlarına girmesiyle bilimsel veriler değişebilmiştir. Bundan dolayı İslam, bilimin insafına terk edilemez.

Tarihte ve günümüzde bazı din adamlarımız maalesef İslam'ı bilimle çatıştırmamak adına ya ayetlerin tefsirinde zorlamaya gitmiş ya bazı ayetleri tevil etmiş ya da dini bilimin mecrasına sokarak şekillendirmeye uğraşmışlardır. Ortaçağda bilimin dünyanın düz olduğunu savunması yüzünden, o dönemdeki bazı din âlimleri ayetlerle dünyanın düz olduğunu ispatlamaya çalışmışlardır. Kur'an-ı Kerim'de birçok ayette güneşin bir yörüngede (Enbiya 33,

Rahman 5) hareket ettiği söylenmesine rağmen, modern bilim 20. yüzyılın başlarına kadar güneşin sabit durup gezegenlerin etrafında döndüğünü savunmasından dolayı; bazı din âlimlerimiz bu ayetleri tevil etmişler, güneşin de gezegenler gibi bir yörüngede hareket ettiğini söylemeye cesaret edememişlerdir.

Günümüzde de din adamlarımızın maalesef bir heyet kurarak, böyle bir salgında nasıl hareket edilmesi gerektiğini Kur'an ve sünnet ışığında istişare etmek, gerekli verilere ulaşip yorum yapmak, diğer ülkelerdeki uygulamaları incelemek yerine; adına bilim kurulu denilen bir

takım bilim insanlarının din namına aldıkları kararları sorgulamadan, vahyin süzgecinden geçirmeden kabul ettiklerini ve dinle bağdaştırarak toplumda en güzel uygulayanlar olduklarını görmekteyiz. Geçmişte yapılan kadîm hatalardan ders alınmayıp,

yine İslam'ın bilime kurban edilişine şahit olmaktayız. Evde anlatılanları, okulda öğretilenleri, ekranda gösterilenleri, resmi açıklamaları hakikat sananların günün birinde karşılıklarına çıkan gerçekleri kabul etmeleri kolay olmayacak.

Peygamber Efendimiz bir hadis-i şerifte şöyle buyuruyor: "Üç söz vardır ki, insan onları ihlâsla söylerse cennete girer: 1- Rabbimin Allah oluşuna razıyım. 2- Dinimin İslam oluşuna razıyım. 3- Hz. Muhammed'in (SAV) peygamberim oluşuna razıyım..." (Ramuzul-ehadis) (Müslim, salat 7,13). Bu üç sözün dışındakilerde rızayı ararsak yanılırız, aldanırız. Salgın hastalıklar da sıkıntılar da musibetler de dini ve peygamberi metodun uygulanmasıyla son bulacaktır. Rabbim bizi bu üç sözü hakkıyla söyleyen kullarından eylesin.

" Otobüslerde ayakta sıkışık seyahat edebilen, metroda yan yana oturan, vapura cümbür cemaat binebilen, sahilde bir arada dolaşıp denizde üst üste yüzebilen, evinden seccadesiyle birlikte yan yana camiye gidebilen insanlar maalesef aynı camide yan yana saf tutamıyor, tutturulmuyorlar."

AİLE VE İSTANBUL SÖZLEŞMESİ

Aile gerçekten çok mühim bir müessese... Toplumun temel taşı olan aileye yapılan saldırılar son zamanlarda sınır tanımaz bir hal aldı. İki milyon kişinin evden uzaklaştırma aldığını ve binlerce kocanın erken evlendiği için hapiste olduğunu ve gerçek tecavüzcülerin koşullarına atıldıklarını biliyor musunuz? Kadının beyanı, aile kurumunu dağıtmak konusunda esastır. Kadının bir telefonuyla koca, hemen uzaklaştırma alır. Bu uzaklaştırma süreciyle birlikte ailenin nasıl parçalandığını ve şiddetin nasıl arttığını hep birlikte acı acı izliyoruz. Ancak erken evlilikte kadının feryadını dinleyen yok. Eğer maksat kadını korumak ve ona değer vermek olsaydı, erken evlilik konusundaki çılgınlığını da duymaları gerekmez miydi? Demek ki esas olan şey kadının korunması değil aile bütünlüğünün bozulmasıdır.

Aile reisi olan koca evden uzaklaşınca, o eve bir daha huzur ve bütünlük girmez ve genellikle o aile dağılır. Çocukların huzuru ve düzeni bozulur, yetim ve öksüz gibi olurlar. Sokak çocuklarının çok büyük ekseriyeti, bu tür ailelerin çocuklarıdır. Kadının şikayetinden vazgeçmesi bile hiçbir şey değiştirmez. "Tartışmıştık fakat barıştık, aramız düzeldi." dese bile, bu son ifadesi para etmez. Çünkü yasa böyle emrediyor. Boşanma ve ailenin dağılması gerekiyor. Ayrıca, eşler arasında baş gösteren tartışmada, ara bulucu da yasak. Aralarına kimse giremez, kanunen yasak.

Neredeyse her konuda "ara buluculuk" mevzuatı yasalarımızda mevcutken ve Kurana da uygun güzel bir madde iken, ne hikmetse aile içi anlaşmazlıklarda özellikle yasaklanmıştır maalesef.

Aile çökerse toplum da çöker. Bugüne kadar en sağlam kurumumuz olan ailenin tahrip edilmesi, kanserden daha tehlikeli ve korkunç bir durumdur. 2011 yılında İstanbul Sözleşmesi imzalandı. Bu sözleşmeye dayalı olarak 2012 yılında 6284 sayılı kanunu bütün partilerin ittifakıyla çıkarıldı (AKP, MHP, HDP ve CHP). Ayrıca ETCEP (Eğitimde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği) gibi projeler uygulandı okullarımızda. Bu yasayı 150 civarında feminist derneğin şiddetle savunduğunu da biliyoruz. Bunların finansmanını sorosların, Ford Vakfı'nın, ABD Büyükelçiliği ile pek çok uluslararası dış gücün desteklediği bilinmektedir. Bu sözleşmeler, yasalar ve projeler sadece birer problem değil bir felakettir, bir afettir.

Çok üzülerken belirtmeliyim ki aileler hızla yıkılıyor, boşanmalar ve şiddet hızla artıyor, evlilik dışı ilişkiler ve zina almış başını gidiyor. "Eş" veya "karı-koca" ifadelerinin yerine "Partner" ifadesinin kullanılması, ifade etmekten bile hayâ ettiğimiz ahlaksızlıklara bir mesaj ve LGBT'yi teşviktir. Yeter ki aile olmasın, herşey serbest olsun.

Aile mefkûresinin, evliliğin, fitratın, edep ve hayanın kalmadığı bir döneme doğru hızla koşuyoruz. Allah'ın (cc) yarattığı kadın ve erkek cinsiyetiyle ve insan fitratıyla oynanılıyor. Allah'ın yarattığı kadın ve erkeğin fonksiyonlarını benimsemeyip, arzu ettikleri misyonu yüklemeye çalışıyorlar. Allah'ın farklı yarattığı kadın ve erkeğe, yani biyolojik cinsiyet eşitliğine itirazları var. "Toplumsal cinsiyet eşitliği" ifadesini kullanarak, Allah'ın yaratma biçimine başkaldırıp; erkeğe kadın, kadına da erkeklik misyonunu zorla yüklemeye çalışıyorlar. Ucube üçüncü tip yaratıklar inşa edilmeye çalışılıyor. Kadına yüklenmiş olan misyon kabul edilmiyor, kadının ve erkeğin misyonu yeniden tanzim ediliyor. Mesela kadına bıyık takıyorlar, erkeğin kucağına bebek vererek amaçlarını açıkça sembollerle dile getiriyorlar. Aile yıkan bu yasa ve sözleşmelerle, ilahi mesajlara itiraz var. Allah (cc) ile İslam'ın aile yapısıyla büyük bir savaş, büyük bir mücadele başlatmış durumdalar.

2011 yılında imzalanan İstanbul Sözleşmesi ve akabinde çıkarılan 6284 sayılı kanunun yürürlüğe girmesinden sonra şiddet ve boşanmalar dört kat artmıştır. Neredeyse 30-40 yaşlarından önce evlenen kimse kalmadı. Evlenmeye cesaret edilemiyor. Gençler evlenince neye uğrayacağını kestiremiyor. Ömür boyu nafaka, çocuk haczi veya başka bir kumpas... Evlenmiş çiftler ya hiç çocuk yapmıyor ya da bir ikiyi geçmiyor. Şer odaklarının bütün mücadelelerine ve engellemelerine rağmen, doğmuş olan çocukların peşini de bırakmıyorlar. O pis ellerini ailelerimizin içinden hiç çıkarmaya niyetleri yok.

Geçmişten bugüne nüfusun azaltılması için doğum kontrolünün teşvik edilmesi, kürtajın gündemden hiç düşürülmemesi, kısırlaştırıcı gıdaların özellikle üretilmesi, yerli tohum yerine ithal tohumların teşvik edilmesi gibi hain projelerini daima gündemde tutmuşlardır. Bütün bu oyunları bozucu, karşı tedbirleri mutlaka almamız gerekir.

Her şeye rağmen doğmuş olan çocuklarımız ve gençlerimizi kendilerine benzetmeye çalışmakta, kültür dayatması ve kültür emperyalizmini icra etmektedirler. Bazı aileleri,

medyayı ve devletin bir kısım kurum ve kuruluşlarını, bürokratları, sivil toplum kuruluşlarını ve bazı siyasileri buna zorlamaktadırlar. Yeni neslin, çocuklarımızın batı kültürü ile yetişmesi için büyük ifsad gayretleri içine girmiş bulunmaktadırlar.

Televizyonlardaki dizilerin birçoğunun bu amaca hizmet ettiklerini söyleyebiliriz. Toplumu tamamen tefessüh edip, insanımızı; özellikle çocuklarımızı ve gençlerimizi kendi benliklerinden, dinlerinden, örf ve adetlerinden, edep ve hayadan koparmak için büyük çabaları var. Öncelikli hedefleri, yukarıda da belirttiğimiz gibi Müslüman nüfusu azaltmak ve hatta yok etmektir. Ardından doğmuş olan Müslüman çocukların ve gençlerin edepsiz, hayâsız, zani ve ahlaksız bir şekilde eğitilmelerini sağlamak ve arzu ettikleri şekilde batı hayranı olarak yetiştirilmelerini amaçlamaktadırlar. Bu konuda büyük oranda muvaffak olduklarını söyleyebiliriz.

Yukarıda kısmen değindiğim genç evlilerin durumunu biraz daha açmak istiyorum. Ülkemizde küçük yaşta zina yapana kimsenin bir şey dediği yokken, kendi rızasıyla evlendiği ve huzurlu bir yuva kurduğu halde; yaşı 18'den küçük diye tecavüzcü suçlamasıyla insanlar, hapislerde çürüyor, aileleri dağılıyor, çocukları arkadaşları arasına çıkarmıyor maalesef. Evlendikten çok

sonra tutuklamalar oluyor, bir çoğunun çocukları "Babam neden cezaevine girdi?" diye iç acıtıcı sorular soruyor. Büyük travmalar yaşıyor bu aileler. Aileyi dağıtma konusunda kadının beyanı esastır ancak perişan aile fertlerini kurtarmak ve aile huzurunu temin etmek konusunda kadının feryadını duyan yok.

Evlilik yaşı dünyanın pek çok yerinde bizden daha düşüktür ve evlilik yaşı 18 olan hiçbir ülkede, bizde uygulanan bu cezalar yoktur. Mesela ABD'de evlilik yaşı 14'tür ve bu yaşlarda evlenenlerin düğün masrafları bile devlet tarafından karşılanmakta ve bunlara bir miktar aylık bile bağlanmaktadır. Almanya'da her doğan çocuk için 3000 avro teşvik primi verilmektedir. Nikahlı nikahsız hiç fark

**"Bütün kadınlar doğru
ve dürüst, bütün erkekler
ise yalancı ve değersiz
telakki edilirse AİLE
BİTER. Erkeğin de
kadının da itibarı korun-
malı, şiddetin her çeşi-
dine "Dur!" denilmeli ve
aile korunmalıdır."**

etmez, yeterki çocuk olsun, nüfus artsın diye. Bütün bu çabalarına rağmen Allah'a şükürler olsun ki nüfusları artmıyor, tam tersine düşüyor. İşte bu durum onları çıldırıyor ve her şeye rağmen İslam aleminde nüfus artış hızı düşse bile, artış devam etmektedir. Esas meselenin arka planı ve korkuları budur. Batıyı çıldırtan ve tuzak üstüne tuzak kurmalarını sağlayan ana gerekçe Müslüman nüfusunun artmasıdır.

Basın, aile içi huzursuzluk ve aileyi yıkma anlamında büyük işler icra ediyor. Bu kadar çarpıklık içerisinde aile yapımız çökertiliyor, çaktırmadan dinamitleniyor aile. Bu kaos ortamı bilinçli bir şekilde oluşturulup en mühim kurumumuz olan aile paramparça ediliyor.

Bu konunun diğer bir cephesi de kadını koruyalım diye çıkarılan bu kanun ve sözleşmeler, ailenin hiçbir bireyine yaramamış, en başta kadına şiddeti arttırmıştır. Ayrıca boşanmalar, cinayetler de artmış, evlilikler azalmıştır. Gençler evlilikten korkar hale gelmişlerdir. Kadının beyanı, kocanın evinden, çocuğundan, düzeninden, huzur ve mutluluğundan uzaklaşması sonucunu doğurmuştur. Bu psikolojiye giren koca, telafisi mümkün olmayan suçlara, hatta cinayetlere kadar işi götürebilmiştir. Boşanmalar artınca ömür boyu nafaka, çocuk haczi gibi pek çok sorun kendiliğinden oluşmuştur. Birçok kadın, bu ömür boyu nafaka işini ve çocuk haczi konusunu bir sektör haline getirmiştir. Erkekler, bu durumlar karşısında aciz ve çaresiz bırakılmış, itibarı yok edilmiş, evinden kovulmuş, sığınacak bir yeri dahi olmayan gariban bir insan durumuna düşürülmüştür. Bu psikolojiyi taşıyan bir insan neler yapmaz ki? Bilerek ve düşünülerek hazırlanmış bu metinlerin, aileleri ve dolayısıyla toplumu ne hale getirdiğini ve getirmeye devam edeceğini varın siz düşünün. Çocuklar futbol topu gibi bir oraya bir buraya savrulmaktadır parçalanmış aile bireyleri arasında. Kadının beyanı esas olunca ve erkeğin ifadesine bile hacet duyulmayınca olacağı budur. Bütün kadınlar

“Kadını koruyalım diye çıkartılan bu kanun ve sözleşmeler, ailenin hiçbir bireyine yaramamış, en başta kadına şiddeti arttırmıştır.”

doğru ve dürüst, bütün erkekler ise yalancı ve değersiz telakki edilirse AİLE BİTER. Erkeğin de kadının da itibarı korunmalı, her iki tarafın ifadesine, hatta komşu ve şahitlerin şahitliğine hemen başvurulmalı ve iyi niyetle şiddetin her çeşidine “Dur!” denilmeli ve aile korunmalıdır.

Ayrıca evlilik dinimizin emri, Peygamber Efendimizin sünnetidir. Aile, neslin devamı için zaruri bir kurumdur. Herkesin soyu sopu, nesli, nesebi belli olmalı. Eski ifadeyle usul ve furu denilen alt ve üst nesil belli olmalıdır. Sağlam aile yapısı sağlam toplumu oluşturur. Huzurlu ailelerde bir sekinet, bir meveddet, bir muhabbet, bir düzen, bir güzellik vardır. İşte bu güzellik yok ediliyor. Bize düşen uyanık olmak, bilgili olmak, oyunları ve saldırıları görmek

ve oyunlarını bozmak, dostunu düşmanını tanımak, güçlü olmak ve aileye sahip çıkmaktır. Âcizane bütün ailelere sesleniyorum: ailenize sahip çıkın ve bu oyunları bozun lütfen! Çocukların eğitimini bilimsel yapın, onları sevgisiz bırakmayın. Çocuklarınızı, eşlerinizi Allah'ın bir emri ve Resûlullah'ın tavsiyesi olarak sevin-sayın ve şer odaklarına fırsat vermeyin!

Yakın geçmişte Diyanet İşleri Başkanımızın, cuma hutbesinde çok haklı olarak ifade ettiği; aile dışı ve yüce dinimizin yasakladığı, lanetlediği ilişkilerin, zinanın, lutiliğin ve her türlü fuhşiyatın zararlarını, neden yasaklandığını anlatmasını tebrik ediyoruz. En az aile düşmanı kesimlerin çabaları kadar, hem ailelerimize hem de Ali Erbaş, Yusuf Kaplan, Mücahit Gültekin gibi hocalarımıza da sahip çıkmak zorundayız. Bazı baroların, DİB Ali Erbaş'ın bu doğru ve yerinde ifadelerine nasıl saldırdıklarına; çağlar ötesi bir ses diye İslam'a, dine olan düşmanlıklarına hep birlikte şahit olduk. Bize düşen safımızı netleştirmek, aile ve din düşmanı grupları iyi takip etmek, değerlerimizi savunan herkese sahip çıkmaktır. Duyarsızlığa son vermeli, dinimize, ailemize ve bütün değerlerimize sahip çıkmalıyız. Gayret bizden muvaffakiyet Rabbimindir. Selam ve dualarımla...

Millî Görüş Hareketi; doğal, fitri, millî bir harekettir. Bu hareket, ülkemizin hatta insanlığın karşılaştığı iktisadi, siyasi, ahlaki ve ilmi sorunlara çözüm bulma gayesinde olan bir harekettir. Bu açıdan Millî Görüş bir medeniyet hareketidir.

Prof. Dr. Arif ERSOY

Arif Ersoy

1 Ocak 1948 - 1 Eylül 2020

9.-E x 16%

60% → SPAR

(U)MUTSUZUM

Öğretmenlik, insanlığın en önemli, kadim ve vazgeçilemez meslekleri arasında yer almaktadır. Toplumun ve kültürün devamı açısından oynadığı rol, onu diğer meslekler içinde alternatifsiz kılmaktadır.

Mesleğin toplumsal rolüne bakıldığında öğretmenlerin birçok önemli görev üstlendiği görülecektir. Bunların en önemlilerinden biri, bilim ve insanlık mirasının yeni nesillere aktarılmasında oynadığı hayati roldür. Bu rolün yeteri kadar yerine getirilmediği bir dünyayı düşünmek bile bizleri tahmin edemeyeceğimiz sonuçlara götürebilir.

Modernleşme tarihimiz bizi, öğretmenlik mesleğinin hayli tahrip edildiği ve öğretmenin itibarsızlaştırıldığı, sorunlu bir düzen ve eğitim sistemi ile karşı karşıya bırakmıştır. Hazreti Peygamber'in (s.a.v.) "Ben Muallim

olarak gönderildim." anlayışından ve öğretmene gösterilen saygıdan uzak, onları sadece verilecek maaş artışının bu yılki bütçeye ne kadar ek yük getireceği gibi maddi tarza indirgeyen yaklaşımın kültür ve medeniyet değerlerimizle örtüşmediği ortadadır.

Öğretmenlerin alın terleriyle kazandıkları maaşları üzerinden tartışmanın yapılması anlamsız ve son derece üzüntü vericidir. Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk'un eğitime ayrılan bütçenin azlığından dert yanarken sarf ettiği "Bizim için esas yük öğretmen maaşlarıdır." şeklindeki beyanı da aslında öğretmene verilen değer bilincaltındaki yansımasıdır. Birkaç yıl önce sayın Cumhurbaşkanımız da başbakanlığı döneminde "Zaten haftada on beş saat çalışıp çok maaş alıyorlar." mealinde bir beyanda bulunmuştu.

Ne yazık ki bu bakış açısı toplumun bütün katmanlarına sirayet etmiş

durumda. Hani bir fıkra var: Çocuğunun öğretmeni ölünce veli cenazeye gitmiş. Öğretmenin cenazesini musallada görmüş, "Hocam burada da yatıyorsun ya..." demiş.

Yirmi yıllık süreç içerisinde öğretmenin saygınlığı tamamen ortadan kaldırıldı. "Alo danam kaçtı!" ihbar hatları tarzı Alo 144 "Öğretmenimden şikâyetçiyim." hatları kuruldu. Veli ve öğrencilerin asılsız beyanları esas alınarak öğretmenin ifadesi dahi alınmadan suçlu bulunup adli kontroller uygulandı. Hem de tecavüzcülerin, tacizcilerin, magandaların ve eli kanlı katillerin serbest bırakıldığı bir dönemde ...

Sayın Cumhurbaşkanımız yıllar önce öğretmen maaşının fazlalığından şikâyet etmişti. Şimdi Sayın Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk öğretmenin maaşını yük olarak görmekte. OECD ülkeleri arasında öğretmen maaşı en düşük ülkelerden biri Türkiye'dir.

Ülkemizde bir öğretmenin yıllık ortalama maaşı 55 bin TL iken ilk sıradaki Lüksemburg'ta öğretmenin yıllık maaşı 153 bin ile 288 bin TL arasıdır. Örneğin Almanya'da yıllık 189 bin TL olan öğretmen maaşları öylesine bir yük olmalı ki ülkenin başbakanı Angela Merkel bir apartman dairesinde oturabilmekte. Oturduğu bu mütevazı daireden başbakanlık binasına eski bir makam aracı ve tek araçlık bir eskortla gidebilmekte.

Öğretmen maaşlarının yıllık 176 bin TL civarında olduğu Hollanda'da öğretmen maaşlarının ağır yükünü kaldıramayan Başbakan Mark Rutte evden başbakanlık binasına bisikletle gidebilmekte. Korumalara, eskortlara para verip yükü ağırlaştırmamak için de korumasız ve eskortsuz gidip gelmekte.

Bizim ülkemizde öyle mi! Bizdeki yük Sayın Bakan'ın açıkladığı gibi çok çok ağır(!) O kadar ağır ki mesela Sayın Cumhurbaşkanı Beştepe'deki Cumhurbaşkanlığı sarayından çıkıp üç kilometre uzaklıktaki bir camiye, bir helikopter ve üç yüz araçlık bir konvoy yerine 600 araçlık bir konvoyla gidebilirdi.

Öğretmen maaşlarının yük olduğu ülkemde mesela, milletin anasına söven ahlaksız, sülük bir müteahhidin değil de ihale alan diğer bütün müteahhitlerin vergileri sıfırlanabilirdi.

Öğretmenimin maaşı o kadar fazla yük olmalı ki mesela, yıllık 850 bin yolcu garantili havaalanlarına yolcu gelemediğinden(!) hazineden sülük müteahhitlere dolar bazında garanti para ödenmekte.

Ah öğretmenim ah! Devlet yetkililerimiz kolay ulaşım için köprüler yollar yaptılar ama senin yüzünden insanlar yolculuk yapamıyor ve yine aynı müteahhitlere hazineden garanti dolarlar

akıtılıyor. Öğretmenim, senin maaşın yük olmasaydı Van Gölü kenarına hiç kullanılmayacak bir saray değil, hiç kullanılmayan üç saray yapılırdı.

“Öğretmenleri sadece verilecek maaş artısının bu yılki bütçeye ne kadar ek yük getireceği gibi maddi tarza indirgeyen yaklaşım kültür ve medeniyet değerlerimizle örtüşmez”

Öğretmenim, eğer maaşın yük olmasaydı, el kaldırıp indirmekten başka bir iş yapmayan milletvekilleri 22 bin yerine 50 bin lira maaş alırlardı. Elli bakan yardımcısına dayalı döşeli lüks konut ve hizmetli tahsisi yerine ultra lüks konut ve üç hizmetli tahsisi olurdu eğer öğretmen maaşları olmasaydı.

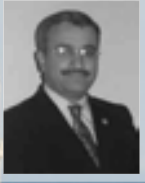
Ah öğretmenim ah! Meğer sen ne kadar da ağır yük olmuşsun devle-

timize. Senin maaşını karşılamak için elde avuçta, hazinede ne varsa eridi. Yetmedi ne kadar fabrika varsa hepsi satıldı. Yetmedi koylar, sit alanları imara açılıp satıldı. Yetmedi Kaz Dağları'nın altındaki zengin altın kaynakları Kanadalılara satıldı. O da yetmedi, artık her ayın on beşindeki maaşını ödeyebilmek için harıl harıl para basılıyor.

Hâli pürmelimiz bu.. Ne yazık ki öğretmenlerimiz, devletin sırtında büyük bir kambur olarak görülüyor. Hem de bizzat Millî Eğitim Bakanı tarafından. "Talebeler, mektepler olmasa maarif işi iyi iş." anlayışı günümüzde "Bizim için en büyük yük öğretmen maaşları." anlayışına dönüşmüş sadece.

1938 CHP bakanı ile 2020 AKP hükümetinin bakanı arasında bir zihniyet farkının olmadığını görünce üzüldüm, umutsuzluğa kapıldım.

BİR EĞİTİM KURUMU OLARAK AYASOFYA

Fetihten sonra bizzat Fatih Sultan Mehmet'in vakfedip fethin bir sembolü olarak camiye dönüştürdüğü Ayasofya, camiye çevrilirken sadece bir cami olarak değil aynı zamanda büyük bir külliye işlevi görecek şekilde düşünülmüş ve camiye çevrilmiştir. Osmanlı padişahları da fethin sembolü olarak kabul edilen Ayasofya'ya büyük önem vermişler ve Ayasofya'yı baştan sona elden geçirip yeni bir kimlik kazandırmışlardır. Caminin tamir, bakım ve onarımına büyük özen göstermişler, bayram namazlarını burada kılmış ve özellikle kandil gecelerinde Ayasofya'da bulunmuşlardır.

SULTAN FATİH AYASOFYA'YI YENİDEN İNŞA ETTİ

Sultan Fatih, Ayasofya Camii'nde iç mekânda başlattığı değişimi her alanda yapmıştır. Ana mekânı fetih hakkı olarak camiye çevirirken, etrafına önce minare, ardından diğer külliye binalarını da eklemeye başlamıştır. Ayasofya bu dönemde büyük

bir değişim yaşamıştır. Caminin kuzeyine bu dönemde yaptırılan medrese ise Osmanlı döneminde önemli eğitim kurumlarının başında gelmektedir. Aynı zamanda İstanbul'un Fethinden sonra şehirdeki ilk medrese özelliğini taşımaktadır.

Sultan Mehmed'in Ayasofya Vakfiyesi'ne göre; medresenin Ayasofya'nın kuzeyinde yer aldığı, medrese ile Ayasofya arasında üstü örtülü bir yol bulunduğu belirtilmektedir.

AYASOFYA HER MANADA BÜYÜK BİR KÜLLİYEDİR

Ayasofya bu yönü ile hem bir ibadet-hane hem de sosyal, kültürel ve eğitim anlamında büyük işlevleri olan büyük bir külliye'dir. Ayasofya, fakir fukaranın faydalandığı büyük bir imaret (Aşevi), üst düzey eğitim verilen bir okul, önemli yazma eserlerin bulunduğu büyük bir kütüphane, ibadet edilen büyük bir camidir. Ayasofya aynı zamanda etrafında beş padişah

ve eşlerinin ve şehzade mezarının bulunduğu büyük bir türbedir. Yapılan bu eklemelerle birlikte Ayasofya kilise özelliğini tamamen kaybetmiştir.

AYASOFYA MEDRESESİNDE BÜYÜK İLİM ADAMLARI GÖREV YAPMIŞTIR

Ayasofya Medresesi'nin ilk müderrisi Fatih'in hocası ve devrin büyük âlimi, İstanbul'un ilk kadısı Hızır Bey'in yerine kadı olan Molla Hüsrev'dir. Fatih döneminin büyük ilim adamlarından birisi olan Ali Kuşçu da bu medresede eğitim vermiştir. Ali Kuşçu'nun verdiği matematik ve astronomi dersleri İstanbul'da büyük ilgi görmüştür. Bir dönem üst düzey din eğitimi verilen akademi türü bu okul, Osmanlı'da uzun yıllar büyük alimlerin görev yaptığı önemli bir ekoldür.

AYASOFYA KÜLLİYESİNİN VAKIF GELİRLERİ ÇOK FAZLA

Tapu niteliğinde türbe, akaret, muvakkithane ve medreseden oluşan Ayasofya-i Kebir Camii Şerifi, Ebül Fetih

Sultan Mehmet Vakfı üzerine kayıtlıdır. Ayasofya'nın ve medresesinin masrafları ve onarımları, Fatih tarafından kurulmuş olan vakıf gelirlerinden karşılanmıştır. Ayasofya'nın vakıfları şehir içindeki vakfa gelir sağlayan tarlalar, bağlar, bahçeler; bunun yanında hanlar, hamamlar, kervan-saraylar, dükkanlar ve çarşılarıdır. Ayasofya'nın gelirlerindeki köyler ve tarlaların büyük bir kısmı Trakya'dadır. Silivri'nin tamamı, Tekirdağ, Çorlu, Kırklareli ile Vize'nin büyük bir kısmı, Hayrabolu, Pınarhisar'ı sayabiliriz. 2350 dükkânın, 1328 ev, 4 kervan-saray, 30 kadar bozahane, 2 hamam gelirini doğrudan vakfa bağışlamıştır. Bu çarşılar, hanlar, hamamlar, dükkânlar ve diğer icara verilmiş taşınmazların tamamı İstanbul'dadır. Bu gelirlerden Ayasofya Külliyesi ve İstanbul'daki 24 cami ve medresenin giderleri karşılanmıştır.

AYASOFYA'NIN ORJİNAL VAKFİYESİ ARŞİVLERİMİZDE

Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü arşivinde bulunan Ayasofya Vakfiyesi 1463 tarihlidir. Türk İslam Eserleri Müzesi'nde Topkapı Sarayı'nda Vakıflar Genel Müdürlüğü arşivinde de nüshaları vardır ancak Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü arşivinde Ayasofya Vakfiyesi en eskisi ve orijinalidir. Ayasofya Vakfiyesi 65 metre 30 santimetre uzunluğunda ve 38 santimetre enindedir. 110 eklentiden oluşmaktadır. Kısım ceylan derisi, kısım de aharlı kâğıt üzerine yazılmış ve dili Arapçadır. Dışı da ipek atlasla kaplanmıştır. Fatih'in tuğrası, zamanın kadısının mührü, besmele, hamdele ve salvele kısmının bulunduğu ilk 3 metrelik kısmı 1950'lerde bir sergi için götürüldüğü İngiltere'de çalınmıştır. Bu eksik kısımlarla ilgili bilgiler diğer nüshalardan bakılarak elde edilmiştir.

UZUN YILLAR İSTANBUL'UN ÖNEMLİ EĞİTİM MERKEZİ

Fatih Külliyesi'nin açılmasından sonra önemi biraz azalan Ayasofya Medresesi, Sultan Mehmet'in oğlu Sultan Beyazıt'ın (1481-1512) bir kat daha yükselterek ikinci katını inşa etmesiyle yine faaliyetlerine devam etmiştir.

Medresede bir dönemde 150'ye yakın öğrenci geceli gündüzlü eğitim almıştır. 1869 yılında yapılan tespitlere göre 198 talebe eğitim görüyordu. Medresedeki asıl büyük değişiklik ise 1873 yılında yapılmış, iki katlı bir şekle getirilen medresede 32 oda ve 90 talebe eğitim görebilmiştir.

FOSSATİ AYASOFYA'DA BÜYÜK BİR RESTORASYON YAPTI

Sultan Abdülmecit döneminde iyice bakımsız hale gelen Ayasofya Medresesi'nin, bu dönemde büyük bir restorasyon çalışması yapan İtalyan Mimar G.Fossati tarafından, 1847-49 tarihlerinde yeniden inşa edilecek derecede bakım ve onarım yapılmıştır.

“Ayasofya hem bir ibadethane hem de sosyal, kültürel ve eğitim anlamında büyük işlevleri olan büyük bir külliye dir.”

G. Fossati'nin yaptığı restorasyon sonrası iyice belirgin hale gelen, içerisinde ayrı ayrı avluları bulunan 15 hücreli eğitim odaları bulunan, sonradan üzerine ahşap bir kat ve çatı konulan Ayasofya Medresesi'nde eğitim, Dar'ül Hilat'ül Aliye Medresesi olarak 1924 yılına kadar aktif olarak devam etmiştir. 1924 yılında bir süre öksüzler yurdu olarak hizmet vermiştir. 1935 yılında Ayasofya Camii etrafında yapılan değişiklikler sırasında İsmet İnönü'nün emriyle “görüntüyü bozuyor” denilerek yıktırılmış ve böylece Fatih'in vakfiyesi olan tarihi medrese sessiz sedasız ortadan kaldırılmıştır.

Ayasofya Müzesi'nin 1982-83 yıllarındaki onarımı sırasında temelleri tamamen toprak altında kalan bu medresenin taslağı, kazısı sırasında Mimar Alparslan Koyunlu ve Arkeolog Erdem Yücel tarafından tamamen ortaya çıkarılmıştır.

Medresenin yeninden inşa edilmesi için restitüsyon planları çizilmiş, Anıtlar Yüksek Kurulunca da onaylanmıştır. Ancak o günlerde Eski Eserler ve Müzeler Müdürlüğü bilinemeyen bir nedenle yeninden yapılmasına izin verilmemiştir.

İSLAMİ İLİMLER MERKEZİ OLMALIDIR

2017 yılı Aralık ayında başlanan rekonstrüksiyon çalışmalarının ilk etabı ile Aralık 2019'da özgün detay ve malzeme kullanımı ile Ayasofya Medresesi'nin yeniden inşası tamamlandı. Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan, Ayasofya Fatih Medresesi'nin 1936 yılındaki yıkımından önce mimari ve malzeme kullanımı ile birebir aynı olarak yeniden yapıldığının ve tamamlandığının haberini aldık. Yetkililere teşekkür ediyorum. Ancak duyularımıza göre medrese projesinin tamamlandığında idari birimler olarak kullanılacağı, muvakkithanenin (güneş saatleri) bu alanda sergileneceği ve depolarda zarar gören birçok obje ve eşyanın yine medrese bünyesine kaldırılacağını ifade edilmiştir. Buranın aslına uygun bir İslami ilimler Merkezi olarak kullanılmasının daha doğru olacağı kanaatindeyim.

TEŞEKKÜR EDİYORUM

Ayasofya'nın camiye dönüşmesinde emeği geçen başta devlet ricalimiz olmak üzere, kararı veren Danıştay üyelerine, vesile olanlara, gayret eden herkese teşekkür ediyorum; ayrıca Ayasofya'nın vakfiyesine mugayir bir şekilde kullanılmasını dert edinen ve bu konuyu her daim gündeme taşıyan Prof. Dr. Necmettin Erbakan Hocamızı da rahmet ve minnetle anıyorum. Ayasofya'yı sadece turistik, ziyaret edilen bir ören yeri olarak değil; fetih ruhunun kuşanıldığı, maneviyat dolu ibadetler yaptığımız; haftalık ve günlük vaazlar, İslami eğitim çalışmalarıyla önemli bir eğitim merkezi olmasını ve Fatih'in vakfiyesine uygun olarak her yönüyle külliye hüviyetine bürünmesini ümit ediyorum.

ÜNİVERSİTE GENÇLERİNDEN: KORONAYA 100 MEKTUP

Kimse kızmazın ama öncelikle “Koronaya 100 Mektup” isimli derlediğim kitabımdan söz edeceğim. Üniversiteli gençler korona günlerinde bir nevi karantinada evlerinde zorunlu kaldıkları ortamda görüşlerini mektupla dile getirdiler. Mektupta en fazla üzerinde durulan kelime, tema ve kavram şunlar olması dikkat çekiciydi: “Eğitim, saygı, sevgi, sabır, ölüm, stres, sıkıntı, aile, anne-baba, yeni, doğuş, selam, merhaba, salgın, paylaşma, yardımlaşma...”

Karantinadan Mektuplar!

Yazı yazmak, özellikle de mektup yazmak, duyguların dışı vurumunda önemli etkinliklerdendir. 21. Yüzyılın en büyük salgını olan Koronavirüs günlerinde meydana gelen bu eser, insanların aslında ortak bir duyguya sahip olduğunu açıkça bizlere gösteriyor. Her şeye rağmen içinde güzel ümitler besleyen gençlerle bir araya gelmemizi, hepimizin aynı gemide olduğumuzu hissetmemizi sağlıyor.

Zor zamanlarda herkesin eşit ve ölümlü olduğunu, doğanın insanların davranışlarına âdil bir şekilde karşılık verdiğini, maddiyatın yetersiz kaldığını, uzayda bile hayatın bir yolculuk olduğunu yeniden kavıyoruz. Okuduğum mektuplarda olaylar, kişiler, zamanlar mektupların sayısı kadar farklıydı, fakat özüne baktığımda aslında ortak kaygının ölüm korkusu olduğu görülüyor.

Covid-19

İnsan, evrenin içinde bir mucize, evren de insanın içinde bir mucizedir. Covid-19 süreci ister istemez bizlere kendi evrenlerimize giriş yapma imkânı sundu, ancak kimimiz bu fırsatı değerlendirerek kendi iç dünyasına yöneldi, kimimiz ise kendine yabancılaşmanın getirdiği uzaklığı devam ettirdi..

Bazılarında sevdiklerini kaybetme, bazılarında ise şahsi kaygılar vardı.

İnsan psikolojisi gereği, insanoğlu ölüm üzerine hiç düşünmemiş olsa dahi içgüdüsel olarak yaşlı bireylerin

ölümünü daha normal karşılayabiliyor. Bu salgın, genelde yaşı fazla olan bireyleri etkilediğinden, başlangıçta ölümlere daha doğal yaklaşırsak da, ölüm meselesini, hayatın ayrılmaz bir parçası olarak kavramamızda önemli bir etkiye bulundu.

Salgının kaynağı ve hakikati konusunda hâlâ kesin bilgiler elde edilemese de, sürekli bahsi edilen yeni dünya düzenine geçiş aşamasında belki de zayıf olanın dışlanması amacı söz konusuydu. Bu nedenle global bir salgın olması ya da kaynağının hayvanlara bağlanması, insan eli ile yapılma ve korkunç amaçlar taşıdığı ihtimallerinden daha kabullenilir oldu.

Acının da sevincin de hayatın içinde olduğunu biliyoruz.

Bu salgın, yeni dünya düzenine geçmeden önce belki de kendi içimize bir yolculuk yapmak, kendimizi gözden geçirmek ya da kendimizle tanışmak için bir fırsat olarak sunuldu.

Korona Günlerinde Üç Kitap

Korona bize uzun süre dışarı çıkmadan evde yaşanacağını da öğretti. Evde kalırken zamanı iyi kullanarak üç kitap yazma fırsatı oldu. Bunlardan birincisi "Hayatı Güzelleştiren Hikayeler", ikincisi "Rektörler Konuşuyor" ve üçüncüsü "Koronaya 100 Mektup" isimlerini taşıyor. Üç ayda üç kitap yazma imkanı oldu. Bu nedenle koronaya iyi bir şekilde değerlendirme imkanına sahip olmak kendi elimizde.

Dünyada İlk Değil, Son da Olmayacak.

Bu tür salgınlar ilk ve son olmayacak. Aslında her gün aşıktan, kanserden veya trafik kazasından ölen binlerce insan var. Belki günlük olarak aşıktan ölen insanların her gün vaka sayılarını izlemek zorunda bırakılsaydık kısmen açlık sorununu çözebilirdik.

İnsan çocukluk çağında, kültür mirası olan büyüklerinin sözlerini çok iyi anlamıyor. Bu süreçte "Allah sıralı ölüm versin" duasını idrak ediyoruz belki de.

Mektuptan Örnekler

Kitap vesilesiyle; hepimizin güzel yüreklerine dokunabilirsem ne mutlu bana. Koronaya 100 Mektup" ile tarihe bir not düşmek amacıyla yazdığım kitapta seslenen gençlerin mektuplarından işte örnekler:

Evet Düşman Biziz!

"Bu savaşın ya da senin alışma sürecinin biteceği günü bekliyorum. Acaba insanlar hatalarından ders almış olacaklar mı? Görmeye başlayacaklar mı? Görecekler mi acaba, en başından beri düşmanın aslında kendileri olduğunu? Diyecekler mi "Evet düşman biziz."

Covid-19'da Bizden Biri mi?

"Sen bizim gerçekten de durmamızı sağladın. Nasıl yaşadığımızın farkında değildik. Sadece yapmamız gerekenleri yapıyorduk. Durup düşünmek, bizlik bir durum değildi. Düşünüp sağlıklı olduğumuz her an için şükredebileceğimiz bolca vaktimiz var."

Bizi Durdurabilen Tek Şey: Koronavirüs!

"Bizleri eve kapatıp ülke ülke gezen bir virüs o. Hayatımıza bu kadar hızlı girerek salgın hastalık gerçeğini bizlere hatırlattı. 2020'nin başlamasıyla birlikte kişisel ve toplumsal düzeni tamamen değiştiren bir sürece yol açtı."

Senin Eğitim Felsefesi Anlayışın!

"Bu öyle bir felsefe ki, senin dersine girenler bütün dünya idi ve arka sıralarda oturan öğrenciler bile seni can kulağıyla dinlemek zorunda kaldılar. Bizlere verdiğin birtakım dersleri bizler öğrenmek zorundayız. Bizlere verdiğin dersleri sınıfta kalmadan geçebilmek ümidiyle tamamliyorum sözlerimi."

"Korona, evde kalırken zamanı iyi kullanarak iyi şeyler başarma imkanına sahip olduğumuzu bize gösterdi."

Senin Suçun Değil

"Bizden aldıkların ve bize kattıkların şöyle bir dursun, doğaya nefes aldırın. Bunu beceremeyen biz insan-
noğullarına ders olarak minicik bedenle bunu sen başardın."

Sensiz Güzel Günlere!

"Seni önce Çin'de çıkan ve bize asla gelmeyeceğini düşündüğümüz bir virüs olarak tanıdık. Ama aslında öyle değildi. Senin hayatımızı bu denli değiştireceğini önceden bilseydik belki de her şey daha farklı olacaktı."

Senden Önce, Senden Sonra

"Ey korona, senden önce hayatım ne kadar güzel, kafam ne kadar rahatmış. Senden önce okulda herkesle konuşur, herkese sarılırdım yani şimdiki deyimle

sosyal mesafeyi yok sayardım. Şimdi kimseyle konuşamıyorum çünkü dışarı adım atamıyorum, dışarda istediğim yere dokunmayı bırak evde prizlere kapı kollarına dokunamaz hale geldim, dışarı çıkarken sanki uzaya çıkacak gibi bir endişe ve korkuyla hazırlanıp çıkar oldum."

Bizden Alınanlar ve Bize Katılanlar

"Yanlışlar bizim yanlışımız, kötülükler bizim kötülüğümüz ve iyilikler bizim iyiliğimiz. Dünyada yanlış giden birçok olay var ve bunların sorumlusu bizleriz, susan, boyun eğen, düşünmeyen, üretmeyen bizler."

İstemiyorum Seni, İstemiyoruz Seni

"Sevgili Korona Merhaba, artık daha fazla çocuk, anne-babasız ve anne-baba, çocuksuz kalmasın. Hiç kimse sevdiklerinden ayrılmasın. İstemiyorum seni, istemiyoruz seni git artık buralardan."

Covid:19, İnsanlık:0

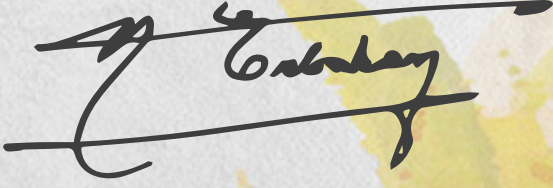
"Sevgili korona kardeş!

Benim düşünceme göre doğa senin aracılığıyla insan ırkını biraz olsun sınırlandırarak eski sağlığına kavuşmaya çalışıyor. Bizler evlere kapandığımızdan beri hava, su ve toprak daha temiz, vahşi yaşam daha mutlu, doğa özgür. Yani aslında yine ve yine yaşanan her şeyin sorumlusu insan. Yani gelecekte biz seni tamamen yendiğimizi düşünsek de skor tablosunda bana göre sen hep önde olacaksın.

Senden birkaç arzum olacak. Bu olayı fazla abartmazsan sevinirim. Bir diğeri de biz insanlık olarak en zorlu koşullarda yaşamayı başarmış, dünyada her noktada hayatta kalan bir canlıyız. Hatta dünyayı aştık uzaya çıktık ve orada yaşam arayışına girdik. Ne hikmettir ki karşılaştığımız bazı şeylerden birisi de sensin. O yüzden birbirimize çok benziyoruz aslında. Belki de bu süreç, bunun savaşıdır. O yüzden daha fazla savaşmadan, en kısa zamanda temiz, doğal normlarına uygun bir dünyada yaşamaya çalışmalıyız. Tekrar görüşmemek üzere. Güle güle."

SÖZÜN GÜCÜ

**Ben kesinlikle inanıyorum ki
önümüzdeki yıllarda bütün dünyada en
gür seda hakkın ve hakka inananların
olacaktır.**

Prof. Dr. Necmettin ERBAKAN

T.C. 54. Başbakanı

Millî Görüş Kurucu Lideri

Güvencesiyle!

BOLCA HİNDİ LEZZETLERİ

KÜLBASTI

Proteini bol, besleyici ve ekonomik Bolca Hindi ile külbastı lezzetini yeniden keşfedin.

Bolca sağlık, Bolca lezzet, Bolca Hindi.

www.bolcahindi.com.tr

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1					Millî Görüş Lideri	→	Tahvil için kullanılan, sekiz kâğıtluk ölçek	→	Derebeyi	→	Tembellik	→	Eski Devlet Bakanımız Süleyman ...	→
2					Tepeden pervaneli uçan taşıt	↙	Bir nota	↓	Yahudilerin din reisi	↓			İslim İktisatı	↓
3					Günöğünden sevilen	→						Hatay'dan geçen nehir	→	
4					İşaret	↙		Aynılık, anlaşılmazlık	→					
5					Yeni olmayan	→	Bir şeyi bildirmek için verilen işaret	↓		Bir besin maddesi		Halk dilinde hala	→	
6	Eski Adalet Bakanımız	→	Kanun	→	Boru sesi	→		Bir soru edatı	→		Takım	→		
7	Suç işleyen kişiye uygulanan	↙	Bir meyve	↓				Azıl, esas	↓		Konvetsiye, bekriz, mötr	→		
8					Plastik parlayıcı türü	→			Bir cetsel türü	→		Kur'an-ı Kerimde bir sure	↓	Bir şeyin fiyatını arttırma
9	Eşyayı bırakmak için ayrılmış yer	→							35. Osmanlı Padişahı Sultan ...	↓	Borulanmamış, boyatılmamış olan	→		
10											Süddi Arabistan Krallığı Akdemir Bölgesindeki Sevedajlar	→		Edirne'nin ilçesi
11	Rafik, taşınabilir, küçük dolap	↙			Para yerine kullanılan küçük, metal veya plastik nesne	→	Tonküt etme	→						
12								Açıya'da bir ülke	→				Kimyada Amerikyumun simgesi	↓
13	Güneşte bir oyun	→						Bir ay	↓	Üçlü takım	→			
14														
15														
16	Bir olumsuzluk eki	→			Kimyada Kalsiyumun simgesi	→		Dört tarafı sularla kaplı kara parçası	→	Bir yapım eki	→			
17	Berme, beddua	↓			Satrançta bir taş	↓				Sevinçli, neşeli	→			
18														
19														

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														
15														
16														
17														
18														
19														